

Pardus 21

Giriş

Bu kitap; Özgür Yazılım, Açık Kaynak, GNU/Linux masaüstü ortamları hakkında kısa bilgi ve Pardus ile birlikte ön tanımlı olarak gelen XFCE arayüzünün detaylı kullanımını içermektedir.

Linux çekirdeğinin sunucu, mobil ve gömülü sistemlerde yaygın olarak kullanılmasına karşın masaüstü tarafında çok daha az kullanılan GNU/Linux dağıtımları, aslında masaüstü ortamı yelpazesi ile geniş yetenekler sunmakta ve kullanıcılara özelleştirme imkanı sağlamaktadır. Bu belgede sade bir arayüz -masaüstü ortamı- olan XFCE arayüzünün yeteneklerini detaylıca inceleyeceğiz.

Peki Neden Pardus?

Bu belge her ne kadar Pardus ile ilgili olsa da biz aslında "neden Pardus?" sorusunu cevaplarken genel anlamda özgür ve açık kaynaklı yazılımların felsefesini ele alıyoruz. Dolayısıyla "**neden Pardus?**" yerine "**neden Özgür Yazılım?**" sorusunu sormalı ve cevaplamalıyız.

Neden Özgür Yazılım?

Bilimin gelişmesi elbette bilgininin paylaşılmasıyla mutlak hızına ulaşabilir. İletişimde sembollerin -yazı- kullanılmaya başlaması bilginin gelecek nesillere aktarımını sağlamış ve bilgi birikimi bizi bugünlere taşımıştır. Bilgiyi kapatmadan -tekelleştirmeden- insanlığın yararına paylaşmak bizleri geleceğe daha hızlı taşıyacaktır. Bilgiyi açık bir şekilde paylaşmak özgür/açık kaynak yazılım, özgür/açık belge, özgür teknoloji lisansları ile mümkündür. Özgür ve açık kaynak yazılım lisansları, kapalı kaynak -sahipli- yazılım lisanslarının aksine kullanıcıların haklarını korur ve bu lisanslara sahip yazılımlar birlikte üretmeye -geliştirmeyedaima açıktır. "Özgür" ve "Açık Kaynak" yazılımlara 7. ve 9. sayfalarda değineceğiz ancak daha kapsamlı bilgi için <u>gnu.org</u> ve <u>opensource.org</u> adreslerini ziyaret edebilirsiniz.

"Neden Pardus kullanmalıyız?" sorusunun cevabı üstteki açıklamada net olarak veriliyor aslında. Bugün **bilgiyi işleyen teknoloji**; adli, askeri, siyasi, finansal, kültürel tüm alanlarda özgür olmak zorundadır. Dolayısıyla amacımıza yönelik kullandığımız tüm yazılımların özgür ya da açık kaynak olması gerektiği gibi, bu yazılımları üzerinde kullandığımız işletim sisteminin de özgür olması elzemdir...

"Özgürlük için Pardus"

Konular

Pardus 21	2
Giriş	2
Hakkında	6
Özgür Yazılım -Free Software	7
Açık Kaynak -Open Source	9
Çekirdek -Kernel- ve Kabuk -Shell	11
Grafiksel Kullanıcı Arayüzü (GUI)	13
Cinnamon	14
GNOME -GNU Network Object Model Environment	15
KDE -K Desktop Environment	16
Xfce	17
Ayarlar (Sistem Ayarları)	19
Çalışma Ortamının Ayarlanması	20
Masaüstü Tercihleri	20
Panel Ayarları	25
Panel Özellikleri	25
Uygulamalar Menüsü	26
Pencere Düğmeleri	32
Durum Tepsisi	34
Ses Ayarları	35
Panel Tercihleri	37
Dizin	
Yerler	
Sistem Durumu	39
Masaüstünü Göster	
Ekran Görüntüsü Yakalama	40
Notlar	40
Çalışma Alanı Değiştirici	40
Çalışma Alanları	40
Görünüm Ayarları	41
Pencere Yöneticisi	43
Pencere Yöneticisi İnce Ayarları	46
Dosya Yöneticisi Ayarları	47
Bildirim Ayarları	47
Kullanıcı bilgileri	49
Donanım Ayarları	50
Ağ Ayarları	50
Bluetooth Bağdaştırıcıları	53
Bluetooth Yöneticisi	54
Ekran Ayarları	55
Güç Yöneticisi Ayarları	58
Fare ve Dokunmatik Yüzey	62
Klavye	64
Kaldırılabilir Sürücüler ve Ortam Ayarları	66
Renk Profili	66
Yazıcı Ayarları	67
Sistem Ayarları	73
Erişilebilirlik Seçenekleri	73
Kullanıcı Bilgileri	74
Kullanıcı ve Grup Yönetimi	75

Kullanıcı Ekleme	76
Kullanıcı Bilgileri	77
Kullanıcı Hesap Tipi Değiştirme	79
Kullanıcı Parolası değiştirme	79
Kullanıcı Silme	80
Yeni Grup Ekleme	81
Sistem Başlangıç Ayarlarının Yapılandırılması	81
Tarih ve Saat Ayarları	84
Öntanımlı Uygulamalar ve Dosya Tipine Göre Uygulama Ayarları	85
Xfce Ayarlar Editörü	86
Pardus Java Kurucu	87
Pardus Hakkında	87
Dosya Yönetimi	88
GNU/Linux Dosya Sistemi	88
GNU/Linux Dosya Sistemi Hiyerarşisi	89
Dosya Yöneticisi	91
Dosya ve Klasör oluşturma	97
Dosya Seçme Yöntemleri	99
Dosya Taşıma ve Kopyalama	101
Dosya Silme ve Geri Alma	102
Dosya İsmi Değiştirme	
Toplu Yeniden Adlandırma	
Dosya Erişim İzinlerini Belirleme	107
Dosya Arsivleme	
Dosva Arama	
Disk Yönetimi	
Disk Kullanım İstatistikleri	
Diskler	
Disk Bölümü Düzenlevicisi	
Paket/Yazılım Yönetimi.	
Depo Kavramı	
Uvgulama Kurma ve Kaldırma	
Synaptic Paket Yöneticisi	
Pardus Paket Kurucu	121
GDebi Paket Kurucu	121
Ucbirim – Terminal – Komutları İle Paket Kurma Kaldırma	
Sürec Yönetimi	
Görev Yöneticisi	123
Pardus Sık Kullanılan Uygulamalar	
Mousepad Metin Editörü	
Pinta Resim Editörü	
Cizim	
ç Ekran Görüntüsü	
PDF Okuvucu	
VLC Medva Ovnaticisi	
Notlar	
Xsane	
Xfburn	
Uvgulama Bulucu	
GIMP Görüntü İsleme Programı	
Thunderbird Mail	
Evolution Mail	

Uçbirim Öykünücüsü	
Pardus Uygulamaları	
Pardus Hoşgeldin	
Pardus Güç Yönetimi	
Pardus Yazılım Merkezi	
Pardus Paket Kurucu	
Pardus Disk Kalıbı Yazıcı	
Pardus USB Biçimlendirici	
Pardus Java Kurucu	
LibreOffice	
LibreOffice Kelime İşlemci – Writer	
LibreOffice Hesap Tablosu – Calc	
LibreOffice Sunu - Impress	
LibreOffice Çizim – Draw	
LibreOffice Formül – Math	
LibreOffice Veritabanı - Base	
Pardus ETAP Uygulamaları	
Eta Kalem	
Eta Kayıt	
Eta Kayıt Doğrulama	
Eta Klavye	
Eta Ekran Karartma	
Eta USB Kayıt	
Eta Karekod (QR) Oturum Açma	
Pardus Kurulumu	
Kurulum Yönergeleri	
Sanal Makine Kurulumu	
Sanal Makine Oluşturma	
Pardus Kurulumu	
Klavye Kısayol Tuşları	
Uygulama Kısayolları	
Terimler / Kısaltmalar	

Hakkında...

Pardus

	Anadolu Parsı -Panthera Pardus Tulliana-
Tanım	Açık Kaynak kodlu GNU/Linux işletim sistemi dağıtımı.
Başlangıç	2003
İlk sürüm	04.02.2005 (Pardus Live CD 1.0 -Gentoo)
Kurulabilir İlk Sürüm	27.12.2005 (Pardus Linux 1.0 -PiSi)
Diğer Versiyonlar	PiSi : 2007, 2008, 2009, 2011 Debian : Pardus 2013, Pardus Kurumsal 5, Pardus 17, 19, 21
Kurum	TÜBİTAK/UEKA (2003-2011) TÜBİTAK/ULAKBİM (2012- Pardus yoluna devam ediyor)
Çekirdek	Linux
Paket Sistemi	Debian
Grafik Arayüz	Xfce, GNOME, KDE
Lisans	GPLv3 -Genel Kamu Lisansı-
Lisans Bedeli	Ücretsiz
Barındırdığı Projeler:	
ETAP	Etkileşimli Tahta Arayüz Projesi
LiderAhenk	Merkezi Yönetim Sistemi
Antapot Engerek	Kimlik Yönetim Sistemi
İndirme	https://pardus.org.tr
Belgeler	https://www.pardus.org.tr/belgeler
Forum	https://forum.pardus.org.tr
Bilgi Bankası	https://belge.pardus.org.tr
Diğer	etap.org.tr

Özgür Yazılım -Free Software-

Özgür Yazılım, kullanıcılara yazılımı çalıştırma, anlama, değiştirme ve yazılımın değiştirilmiş halini dağıtma kısıtlaması koymayan yazılımdır. Bilimin gelişmesindeki bilgiyi paylaşma olgusunun, teknolojik gelişimde de olması için yazılımların ve belgelendirmenin bu felsefede geliştirilmesi gerektiğini savunan topluluk hareketidir. "Özgür Yazılım Hareketi" 27 Eylül 1983 yılında Richard Stallman tarafından duyurulmuş ve Ocak 1984 'te başlamıştır.

http://article.olduse.net/771@mit-eddie.UUCP

{ Free Unix!

Starting this Thanksgiving I am going to write a complete Unixcompatible software system called GNU (for Gnu's Not Unix), and give it away free to everyone who can use it. Contributions of time, money, programs and equipment are greatly needed.}

Richard Stallman, Unix'e benzeyen ancak Unix olmayan, Unix ile uyumlu bir çekirdek ve ihtiyaç duyulacak yazılımları/araçları içerecek GNU projesini bu epostası ile başlatmıştır. "GNU" ismi, "GNU's Not Unix (GNU, Unix Değildir)" ifadesinin özyinelemeli bir kısaltmasıdır.

Richard Stallman, GNU tasarısını -projesini- yaygınlaştırmak, yazılım kullanıcılarının haklarını savunmak üzere **1985** yılında **Özgür Yazılım Vakfı'nı (FSF¹ – Free Software Foundation)** kurmuştur.

Özgür yazılım felsefesinin yani özgür bir yazılımın, kullanıcılara sunduğu tanımda da kısaca bahsettiğimiz temel özellikler şunlardır:

Özgürlük 0 :

Herhangi bir amaç için yazılımı kullanma özgürlüğü...

Bir yazılımı kullanma özgürlüğü ırk ya da milliyetimizden bağımsız yazılımı istediğimiz doğrultuda -**amaç**- sınırsız kullanıcı ve donanım üzerinde çalıştırabilme özgürlüğümüzdür. Aynı kullanım özgürlüğü kurumlar için de geçerlidir.

1 Free Software Foundation -fsf.org

Özgür yazılımların lisansları özel mülk yazılım -özgür olmayan- lisanslarındaki üretici odaklı maddeler yerine tüketicinin avantajına olan sözleşme maddeleri içerirler. Aynı ifadeleri belge özgürlüğü lisansları için de kullanabiliriz.

Özgürlük 1 :

Programın nasıl çalıştığını öğrenmek ve onu değiştirme özgürlüğü...

Kullandığımız yazılımın kaynak kodlarına erişemiyor olmak kabul edilebilir bir durum değildir. Sistemler/donanımlar üzerinde barındırdığı yazılımlara göre sonuç üretirler. Bir başka deyişle cihazları kullanan bizler değil aslında üzerindeki yazılımlardır. Dolayısıyla bizler bir yazılımın veriyi nasıl işlediği konusunda bilgi sahibi olamıyorsak kendimizi yazılımın üreticisinin inisiyatifine bırakıyoruz demektir. Ayrıca bir kasıt olmadığı durumlarda bile kapalı kod içerisindeki zafiyet ve problemlerin tespiti çok mümkün olmayacaktır.

Kapalı kod, bilginin tekelleşmesine sebep olacağı gibi yazılım yaşayan bir olgu olduğundan bizi tek bir merkeze -üreticiye- bağlı kılacaktır. Teknoloji ve yaşamın değişmesi yönünde yazılımda gereken düzenleme ya da ilave iyileştirmeleri tek bir kanala bizi mahkum edecek ve bu durum destek anlaşmalarında adil olmayan fiyatların tarafımıza sunulmasına sebep olacaktır.

Özgürlük 2 :

Kopyaları dağıtma özgürlüğü...

Edindiğimiz programın kopyalarını bedelli ya da bedelsiz dağıtabiliriz.

Özgürlük 3 :

Geliştirilen/Değiştirilen yazılımı yayımlama özgürlüğü...

Yazılımın değiştirdiğimiz sürümlerini temel özgürlüklerle çelişmeyecek, yeniden dağıtıma engel olmayacak şekilde yayımlayabiliriz.

Açık Kaynak -Open Source-

Açık Kaynak -Open Source-, tıpkı özgür yazılımlar gibi kullanıcıya yazılımı kullanma, anlama, değistirme ve dağıtma özgürlükleri sunan yazılımdır. Bu topluluk hareketi ise 3 Şubat 1998 de California'da düzenlenen bir strateji oturumunda doğmuştur. Açık Kaynak tanımı Debian² Özgür Yazılım Yönergeleri revize edilerek türetilmistir. Dolayısıyla Özgür Yazılım ve Açık Kaynak birbirinin neredeyse aynısıdır diyebiliriz. Açık kaynak, el birliği ile vazılımı gelistirme metodolojisini ivilestirmeve odaklanırken Özgür Yazılım ortaya çıktığı dönemin teknolojisi ve gereği olarak felsefesini ön planda tutar.

Yazılımların dağıtım koşulları aşağıdaki kriterlere uygun olmalıdır:

1. Ücretsiz Yeniden Dağıtım

Açık kaynak yazılım lisansı, birkaç farklı kaynaktan gelen programları içeren toplu bir yazılım dağıtımının bir bileşeni olarak yazılımın satışı veya dağıtımı için telif hakkı veya başka bir ücret gerektirmez.

2. Kaynak Kodu Açık

Yazılım açık kaynak olarak dağıtılmalı, eğer derlenmiş haliyle dağıtılıyor ise kaynak kodunu da beraberinde içermeli ya da kaynak koduna kolay ve ücretsiz erişime imkan vermelidir. Bu kaynak kod yazılımcının anlayıp değiştirebileceği biçimde olmalı, bilinçli olarak anlaşılırlığı engellenmemelidir.

3. Türetilen İşler

Lisans, değişikliklere ve türetilmiş çalışmalara izin vermeli ve bunların orijinal yazılımın lisansıyla aynı koşullar altında dağıtılmasına izin vermelidir.

4. Yazarın Kaynak Kodunun Bütünlüğü

Lisans, kaynak kodun değiştirilmiş biçimde dağıtılmasını kısıtlayabilir, ancak aynı zamanda değiştirilmiş kaynak kodundan oluşturulan yazılımın dağıtımına açıkça izin vermelidir.

5. Kişi veya Gruplara Yönelik Ayrımcılık Yapılamaz

Açık kaynak olarak lisanslanan yazılımın lisansında herhangi bir kişi ya da gruba karşı ayrımcılık yapılamaz.

2 * Özgür İşletim Sistemi Dağıtımı

6. Çalışma Alanına Yönelik Ayrımcılık Yapılamaz.

Herhangi bir amaç için yazılımın kullanılması engellenemez.

7. Lisansın Dağıtımı

Programa eklenen haklar, söz konusu taraflarca ek bir lisans uygulamasına gerek kalmadan programın yeniden dağıtıldığı herkes için geçerli olmalıdır.

8. Lisans Bir Ürüne Özgü Olmamalıdır.

Yazılıma eklenen haklar, programın belirli bir yazılım dağıtımının parçası olmasına bağlı olmamalıdır.

9. Lisans Diğer Yazılımları Kısıtlamamalıdır.

Lisans, lisanslı yazılımla birlikte dağıtılan diğer yazılıma kısıtlamalar getirmemelidir. Örneğin, lisans aynı ortamda dağıtılan diğer tüm programların açık kaynaklı yazılım olması konusunda ısrar etmemelidir.

10. Lisans Teknolojiden Bağımsız Olmalıdır.

Lisans maddeleri bir teknoloji ya da arayüz dayatması yapamaz.

Detaylı bilgi için <u>opensource.org</u> adresini ziyaret edebiliriz.

Çekirdek -Kernel- ve Kabuk -Shell-

İşletim sisteminin merkezinde yer alan ve sistemde tam kontrole sahip olan yazılıma **işletim sistemi çekirdeği** diyebiliriz. Çekirdek -kernel- işletim sistemi kodunun her zaman bellekte bulunan bölümü olup sistemimizin bellek, CPU gibi üniteleri ve yazılımların çalışmasını yönetir.

Yukarıda bahsettiğimiz GNU, çekirdek olarak yaygın bir şekilde **Linux** çekirdeğini kullanır. Dolayısıyla Linux çekirdeği üzerindeki GNU araçlarıyla -yazılımlarıyla- bir işletim sistemini oluşturur ve bu sebeple adlandırırken **GNU/Linux** şeklinde belirtmemiz çok daha doğru olacaktır.

From: <u>torvalds@klaava.Helsinki.FI</u> Newsgroups: comp.os.minix Date: 25 Aug 91 20:57:08 GMT Organization: University of Helsinki

Hello everybody out there using minix -I'm doing a (free) operating system (just a hobby, won't be big and professional like gnu) for 386(486) AT clones. Linus Torvalds henüz bir öğrenci iken hobi olarak başladığı ve **1991** yılında **comp.os.minix** haber grubunda paylaştığı proje ile bugün bir çok dağıtımda ve kullandığımız birçok cihazda bulunan GNU/Linux çekirdeği ile özgür yazılım alanındaki büyük açığı -eksikliği- kapatmıştır. Elbette ki o dönemde GNU projesi kapsamında çekirdek yazılımı üzerine çalışmalar yapılmaktadır -GNU Hurd-. Ancak adını yazarından -Linus- alan Linux, henüz tamamlanmamış bu projenin önüne geçmiştir diyebiliriz.

Çekirdek ve çekirdek türleri detayına bu belgelendirmede değinmeyeceğiz ancak sizler İnternet 'ten detaylı bilgilere erişebilirsiniz.

Kabuk -shell- için ise kullanıcıdan aldığı girdileri işletim sistemine ileten programdır diyebiliriz. Kabukları komut satırı arabirimi (CLI) ya da grafik kullanıcı arabirimi (GUI) olarak ayırabiliriz.

Bu belgelendirmede XFCE grafik arabiriminden bahsedeceğiz ancak zaman zaman işlemlerin "bash" terminalindeki karşılığına da değineceğiz.

<pre>senol@pardus:~\$ screenfetch .smNdy+- `.:/osyyso+:.` -+ydmNs. /Md/ymMdmNNdhso/::/oshdNNmdMmy/.:dM/ mN. oMdyyy `-dMo .Nm .mN+` sMy hN+ -: yMs '+Nm. 'mN+` sMy hN+ -: yMs '+Nm. 'mNMo oMMM+ 'NM/ oMMM+ 'NM/ oMMM+ 'NM/ oMMM+ 'NM/ oMMM+ 'NM/ oMMM+ 'NM/ oMMM+ 'NM/ oMMM+ 'NM/ oMMM+ 'NM/ oMMM+ 'NM/ oMMM+ 'NM/ oMMM+ 'NM/ of oMMM+ 'NM/ of oMMM+ 'NM + yo oy :My yM: yo oy :My yM: yo oy :My yM: MS 'N. +h sM+ 'NM:::::- :o:+'NM' 'NN::::- :o:+'NM' 'NN::::- :o:+'NM' 'NN::::- :o:+'NM' 'NN::::- :o:+'NM' 'NN::::- :o:+'NM' 'NN::::- :o:+'NM' 'NN::::- :o:+'NM' 'NN::::- :o:+'NM' 'NN::::- :o:+'NM' 'NN::::- :o:+'NM' 'NN::::- :o:+'NM' 'NN::::- :o:+'NM' 'NN::::- :o:+'NM' 'NN::::- :o:+'NM' 'NN::::- :o:+'NM' 'NN::::- :o:+'NM' 'NN::::- :o:+'NM' 'NN:::- :o:+'NM' 'NN::::- :o:+'NM' 'NN:::- :o:+'NM' 'NN:::- :o:+'NM' 'NN::::- :o:+'NM' 'NN:::- :o:+'NM' 'NN:::- :o:+'NM' 'NN:::- :o:+'NM' 'NN:::- :o:+'NM' 'NN:::- :o:+'NM' 'NN::::- :o:+'NM' 'NN:::- :o:+'NM' 'NN::::- :o:+'NM' 'NN:::- :o:+'NM' 'NN::::- :o:+'NM' 'NN:::- :o:+'NM' 'NN::::- :o:+'NM' 'NN:::- :o:+'NM' 'NN:::- :o:+'NM' 'NN::::- :o:+'NM' 'NN::::- :o:+'NM' 'NN::::- :o:+'NM' 'NN::::- :o:+'NM' 'NN::::- :o:+'NM' 'NN::::- :o:+'NM' 'NN::::- :o:+'NM' 'NN::::- :o:+'NM' 'NN::::- :o:+'NM' 'NN::::- :o:+'NM' 'NN::::- :o:+'NM' 'NN::::- :::::- :o:+'NM' 'NN:::::- :::::- ::::::- ::::::- ::::::- ::::::</pre>		
<pre>senol@pardus:-\$ screenfetch .smNdy+- `.:/osyyso+:.` -+ydmNs. senol@pardus /Md/ymMdmNNdhso/::/oshdNNmdMmy/. :dM/ OS: Pardus 21.0 yirmibir MN oddyyy `.dMo .Nm Kernel: x86_64 Linux 5.10.0-8-amd64 .mN+` SMy hN+ -: yMs `+Nm. Uptime: 1h 35m YMMddMs.dy `+` SMddMMY HMMo `. oMMM+ Shell: bash NM/ `yhomy ymohy:` +MY DE: Xfce yM: yo oy :MY WM: Xfwm4 +Ms .N` `N. +h SM+ WM Theme: pardus-default `MN::::::- ::o:+`NM` GTK Theme: pardus [GTK2] yM/ sh -dMMMMd- ho +y+MY Icon Theme: pardus .dNhsohMh-//: /mm/ ://-yMyoshNd` Font: Ubuntu 12 `-ommNMm+:/. oo ./:+mMNmmo:` Disk: 79G / 90G (92%) `/o+somNh- :yy: -hNmos.+o/` CPU: Intel Core is-3337U @ 4x 2.7GHz [57.0°C] ./` .s/`s+sMdd+`+ddMs+s`/s. `/. GPU: Mesa DRI Intel(R) HD Graphics 4000 (IVB GT2) ret</pre>	· • •	ienol@pardus: ~ _ C ×
<pre>.smNdy+- `.:/osyysot:.` -+ydmNs. /Md/ymMdmNNdhso/::/oshdNNmdMmy/. :dM/ mN. oMdyyy `-dMo .Nm .mN+` SMy hN+ -: yMs `+Nm. 'yMMddMs.dy `+` SMddMMy' +MMMo ` oMMM+ `NM/ ` oMMM+ `NM/ ` oMMM+ `NM/ ` oMMM+ `NM/ ` oMMM+ `NM/ ` oMMM+ `NM/ ` oMMM+ `NM/ ` oMMM+ `NM/ ` oMMM+ `MM ` oMMM+ `MM ` oMMM+ `MM ` of ` oMMM+ `MM ` oMMM+ 'MM ` of ` oMMM+ 'MM ` oMMM+ 'MM ` oMMM+ 'MM ` of ` oMMM+ 'MM ` oMMM+ 'MM ` of ` oMMM+ 'MM ` of ` oMMM+ 'MM ` of ` oMMM+ 'MM ` of ` oMMM+ 'MM ` of `</pre>	<pre>senol@pardus:~\$ screenfetch</pre>	
	<pre>.smNdy+- `.:/osyyso+:.` -+ydmNs. /Md/ymMdmNNdhso/::/oshdNNmdMmy/. :dM/ mN. oMdyyy `-dMo .Nm .mN+` sMy hN+ -: yMs `+Nm. `yMMddMs.dy `+` sMddMMy` +MMMo `. oMMM+ `NM/ `yhomy ymohy:` +My yM: yo oy :My +Ms .N` `N. +h sM+ `MN::::::- ::o:+`NM` yM/ sh -dMMMMd- ho +y+My .dNhsohMh-//: /m/ ://-yMyoshNd` `-ommNMm+:/. oo ./:+mMNmmo:` `/o+somNh :yy: -hNmos.+o/` ./` .s/`s+sMdd+``+ddMs+s`/s. `/. : -yhNmddmNy. y-: -+ `` +-</pre>	<pre>senol@pardus OS: Pardus 21.0 yirmibir Kernel: x86_64 Linux 5.10.0-8-amd64 Uptime: 1h 35m Packages: Unknown Shell: bash Resolution: 3280x1050 DE: Xfce WM: Xfwm4 WM Theme: pardus-default GTK Theme: pardus [GTK2] Icon Theme: pardus [GTK2] Icon Theme: pardus Font: Ubuntu 12 Disk: 79G / 90G (92%) CPU: Intel Core i5-3337U @ 4x 2.7GHz [57.0°C] GPU: Mesa DRI Intel(R) HD Graphics 4000 (IVB GT2) RAM: 2480MiB / 7580MiB</pre>

Resim 1: Uçbirim Öykünücüsü (Terminal Emulator)

"Bash", "GNU/Linux" sitemlerde yaygın olarak kullanılan uçbirim/terminaldir. UNIX sistemlerde kullanılan Steve Bourne tarafından yazılan "sh" komut yorumlayıcısının -terminal- yerine yazılmıştır ve bu yüzden "sh" ın yazarına atfen BASH -Bourne Again SHell- olarak adlandırılmıştır.

Yaygın kullanılan Unix ve GNU/Linux komut yorumlayıcıları:

Sh,	Bourne shell	Kullanıcı uygulamaları
Bash,	Bourne Again shell	X, Kabuk
Ksh,	Korn shell	Çekirdek
Tcsh/Csh		Donamm CPU-RAM
Zsh		Disk NIC
Fish		Linux
		e-posta Masaüstü Ofis
		İnternet tarayıcı

Grafiksel Kullanıcı Arayüzü (GUI³)

Masaüstü, sistemimizi kullanmak ve yönetmek için pencere, panel, simgeler ile görsel ağırlıklı kullanım sunan kabuktur. Bu grafik kabukları X Pencere katmanı üzerinde Pencere yöneticisi ve Masaüstü Ortamından oluşur.

Yaygın olarak kullanılan masaüstü ortamlarını,

GNOME KDE Xfce LxQt Cinnamon Mate Unity Pantheon Enlightenment Deepin

şeklinde listeleyebiliriz.

Masaüstü oturumu açarken parola giriş ekranında sistemde yüklü olan arayüzlerden kullanmak istediğimiz arayüz tercihini yapabiliriz.

Resim 3: Kullanıcı oturumu açma

Kullanıcı adı seçimi ve parolamızı girdikten sonra seçmiş olduğumuz masaüstü ortamı (Gnome, Xfce) bizi karşılayacaktır.

Cinnamon

X Pencere Sistemi için ücretsiz ve açık kaynaklı bir masaüstü ortamıdır. Cinnamon, Linux Mint dağıtımının ana masaüstü ortamıdır ve diğer Linux dağıtımları ve diğer Unix benzeri işletim sistemleri için isteğe bağlı bir masaüstü olarak da mevcuttur.

Resim 4: Cinnamon arayüzü

Tanım	Ücretsiz ve açık kaynaklı bir masaüstü ortamıdır.
İlk Yayınlanma	2011
Tür	Masaüstü ortamı
Programlama dili	C (GTK), JavaScript, Python
Geliştirici-ler	Linux Mint geliştiricileri
Lisans	GPLv2
Resmi sitesi	cinnamon-spices.linuxmint.com
Kod deposu	github.com/linuxmint/Cinnamon

GNOME - GNU Network Object Model Environment-

GNOME -GNU Ağ Nesne Modeli Ortamı-, Açık kaynak kodlu özgür masaüstü ortamıdır. GNU Tasarısı'na bağlı GNOME Projesi topluluğunca geliştirilmekte olan GNOME, Unix ve BSD tabanlı birçok işletim sistemine kurulabilmektedir.

Resim 5: Gnome arayüzü

GNOME projesi, kullanıcılar için kolay ve etkileyici bir masaüstü ortamı ve uygulama geliştirip masaüstünün kalanıyla birleştirmek için geliştirme platformu sunar.

Tanım	GNOME -GNU Network Object Model Environment-
İlk Yayınlanma	3 Mart 1999
Tür	Masaüstü ortamı
Programlama dili	C, XML, C++, C#, HTML, Vala, Python, JavaScript, CSS
Geliştirici-ler	GNOME geliştiricileri
Lisans	GPL – LGPL
Resmi sitesi	https://gnome.org
Kod deposu	https://gitlab.gnome.org/GNOME
Wiki	https://wiki.gnome.org

KDE - K Desktop Environment -

KDE, UNIX ve uyumlu sistemler için çağdaş masaüstü masa ortamı sağlamaktadır. GNU/Linux gibi özgür bir UNIX yürütücüsü ile UNIX/KDE tamamıyla özgür ve açık bilgisayar platformu sağlar.

Resim 6: KDE arayüzü

Tanım	KDE (K Desktop Environment - K Masaüstü Ortamı)
Başlangıç	14 Ekim 1996
Tür	Masaüstü ortamı
Geliştirici-ler	KDE Geliştirme Takımı
Lisans	GPL ve diğerleri
Resmi sitesi	kde.org
Wiki	wiki.kde.org
	community.kde.org

Bu belgede Pardus ile birlikte varsayılan olarak gelen Xfce arayüzünü anlatacağımız için yukarıdaki arayüz kategorilerinden olmasına rağmen aşağıdaki "Xfce" başlığının derecesini ana başlık olarak geçecektir.

Xfce

Xfce (XForms Common Enviroment) GNU/Linux ve Unix benzeri sistemlerle uyumlu, sade olmasına karşın modern bir masaüstü ortamından beklenen işlevselliği sağlayan, oldukça hafif, kullanımı kolay bir masaüstü ortamıdır. Xfce, freedesktop.org sitesinde belirtilen standartlara uygun -bağlı- bir arayüzdür. Bu, Xfce'nin diğer masaüstü ortamları için yazılmış programlarla, bu programlar belirtilen standartlara uygun olması durumunda sorunsuz bir şekilde birlikte çalışmasına olanak tanır.

Pardus İşletim Sistemi'ne Xfce arayüzü ile oturum açtığımızda aşağıdaki gibi bir görüntü bizi karşılayacaktır.

Resim 7: Pardus Masaüstü

Masaüstünde,

- kişisel dosya ve ayarlarımızı içeren "Ev" dizini,
- sildiğimiz dosyaları tutan "Çöp" dizini,
- bilgisayarımızda bağlı bulunan depolama birimleri,
- ve sisteme hakimiyetimizi kolaylaştıran "Panel"

bulunur.

Panel üzerinde ise,

- uygulama ve ayarlara hızlı erişim için "Uygulamalar menüsü (whisker)",
- uygulamalar arası geçiş için "Pencere düğmeleri",
- klavye dili, ağ, yazıcı, güç yönetimi, ayarları ve medya uygulamaları gibi simgeleri içeren "Sistem Çekmecesi",
- ses ayarlarımız için PulseAudio eklentisi,
- sistem zamanı için "Tarih ve saat",
- sistemi kapatma ya da sistemden çıkış için "Eylem Düğmeleri",
- pencereleri simge durumunda küçülten "Masaüstünü Göster"

bulunur.

Bunlara ilave olarak masaüstünde ve panelde sık kullandığımız uygulama başlatma simgeleri ya da uygulamaların görüntülenmesini sağlayabiliriz. Resim 7 'de yer alan ekran görüntüsünü incelediğimizde masaüstünde Pardus İnternet adresini ve "Pardus Yazılım Merkezi" uygulamasını başlatmak için simgeleri (bu simgeler ".desktop" uzantılıdır) görebiliriz.

Benzer şekilde bu uygulama başlatma simgelerini pencereler ekranı kapladığında kolay erişim için panel üzerine de yerleştirebiliriz. Bu işlemler için "Ayarlar (Sistem Ayarları)" başlığı altındaki "Çalışma Ortamının Ayarlanması" konusunu inceleyebiliriz.

Ayarlar (Sistem Ayarları)

Sistem ve Xfce arayüz ayarlarımıza erişmek için uygulama başlatma menüsünde (Whisker Menü) "Ayarlar" kategorisi ya da menünün sağ üstündeki "Tüm Ayarlar" butonunu kullanabiliriz. Uçbirim (terminal) penceresinde "xfce4-settings-manager" yazmak sureti ile de ayarlar penceresi açılabilir.

😥 Senol ALDIBA	As 🔶 🛛 🖻 🗩 🤇
📙 Sık kullanılanlar	🦗 Görünüm
🕓 Son Kullanılanlar	穿 Güç Yöneticisi
Tüm Uygulamalar	Hakkımda
📊 Ayarlar 🛛 🕇 🕇	Bus Tercihleri
 Çokluortam 	Control Panel
1 Donatılar	Input Method
📣 Eğitim	🚆 Kaldırılabilir Sürücüler ve C
🛫 Grafikler	Aygıtlarınıza bağlanın ve e:
🔊 İnternet	Klavye
Ofis	💫 Kullanıcılar ve Gruplar
🎮 Oyunlar	🔛 Masaüstü
Sistem	🚯 Oturum ve Başlangıç
	💶 Öntanımlı Uvqulamalar
٩	
Pardus	

Resim 10: Uygulamalar menüsü

Çalışma Ortamının Ayarlanması

Masaüstü Tercihleri

Masaüstümüzün arkaplan, menü ve simgelerini "Ayarlar" penceresindeki "**Masaüstü**" simgesi ile kendi alışkanlıklarımıza göre özelleştirebiliriz. Masaüstü tercihlerine erişmek için ekran üzerinde boş bir yerde faremizin sağ tuşuna basarak ekrana gelen kısayol menüsünü de kullanabiliriz.

Resim 11: Masaüstü arkaplan ayarları

- Her bir çalışma alanı zemini için farklı görsel tercih edilebiliriz
- Birlikte kullandığımız ekranlar için yine farklı görsel tercihi yapabiliriz.

Bu islemler için birden fazla ekran ya da çalışma alanımız var ise her birinde ayrı ayrı "Masaüstü Ayarları" penceresini açabilir ya da açık olan "Masaüstü Ayarları"

penceresini ilgili alana/ekrana sürükleyebiliriz. Farklı arkaplan için "Tüm çalışma alanlarına uygula" seçeneğinin aktif olmadığına dikkat etmeliyiz.

Masaüstünde düz renk tercih edebileceğimiz gibi görsel tercihimizin belirlediğimiz sürede otomatik olarak değişmesini sağlayabiliriz.

Bu işlem için ise kullanılacak görsellerin bulunduğu dizini belirledikten sonra "Arkaplanı değiştir" seçeneğini onaylayarak süre ve sıralama seçimi yapabiliriz.

Arkaplan için tercih ettiğimiz görsellerin nasıl görüntüleneceğini "Düzen" listesinden "Ortalanmış / Bölünmüş / Gerilmiş / Ölçeklenmiş / Yakınlaştırılmış" tercihleri ile belirlevebiliriz.

Masaüstü	×
Arkaplan Menüler Simgeler	
Masaüstü Menüsü	
🗹 Masaüstü sağ tık menüsüne uygulamalar menüsünü ekle	
🗌 Uygulama simgelerini menüde göster	
Pencere Listesi Menüsü	
🗹 Masaüstünde orta tıklamada pencere listesi menüsünü göster	
🗌 Uygulama simgelerini menüde göster	
🗌 Çalışma alanı adlarını listede göster	
🗌 Her çalışma alanındaki pencereler için alt menüler kullan	
🗌 Gölgeli pencereleri sadece aktif çalışma alanında göster	
🗹 Listede çalışma alanı ekle ve kaldır'ı göster	
3 Yardım	× Kapat

: Masaustu sag tuş menusu ayarlarl

- "Menüler" Sekmesinden faremizin sağ tuşuna ve orta tuşuna tıklayınca açılan menüleri özelleştirebiliriz. Böylece farenin sağ tuşuna bastığımızda ekrana gelen kısayol menüsünde "Uygulamalar" menüsünün görüntülenmesini sağlayabilir, orta tekerleğe basıldığında açık uygulamalar arasında hızlı geçiş yapabiliriz."
- "Simgeler" sekmesindeki seçenekler ile masaüstünde görüntülemek istediğimiz simgeler ve bu simgelerin boyutlarını ayarlayabiliriz.

Mas .	aüstü	×
Arkaplan Menüler Simgeler		
Görünüm		
Simge tipi:	Dosya/başlatıcı simgeleri 🗸 🗸	
Simge boyutu:	96 – +	
Simge uyumluluğu:	Sol Üst Dikey 🔻	
🗹 Birincil ekranda simgeleri göster		
🗹 Özel yazı tipi boyutu:	11 – +	
🗹 Simge araç ipuçlarını göster. Boyut:	127 – +	
🗹 Küçük resimleri göster 🛛 🚽 👘		
🗹 Gizli dosyaları masaüstünde göster 🛛 🔫		
🗹 Ögeleri etkinleştirmek için tek tıklama		
Öntanımlı Simgeler		
🗹 🗘 Ev		
쭏 📃 Dosya Sistemi		
🔽 🗓 Çöp		
👻 🖃 Çıkartılabilir Aygıtlar		
🗹 🗐 Ağ Paylaşımları		
🗹 🔲 Diskler ve Sürücüler		
🗹 💿 Diğer Aygıtlar		
😂 Yardım	×K	apat

- "Simge tipi" listesindeki seçenekler ile;
 - Tüm masaüstü simgelerini gizleyebilir,
 - Sadece, açık fakat simge durumunda küçültülmüş uygulamaların simgelerini görüntüleyebilir,
 - Dosya ve Uygulama başlatma simgelerini görüntüleyebiliriz.

Bu simgelerin görünümü ile ilgili olarak;

- Simge ve yazı tipi boyutunu ayarlayabiliriz,
- Pardus Ana Sayta Pardus Ana Sa

Pardus.MD

.Cizli-dosya

- Medya dosyaları için simge resmi yerine önizleme görüntüleyebiliriz,
- Masaüstünde gizli dosyaların görüntülenip görüntülenmemesini sağlayabiliriz.

Dosya adının ilk karakteri "." olan dosyalar gizli dosyalardır.

Ayrıca;

• Ögeleri açmak için çift tıklama yerine İnternet'te gezintisi yapıyor gibi tek tıklamayı aktif hale getirebiliriz.

Yukarıdaki masaüstü simge ayarlarını diğer klasörlerde gerçekleştirmek için, "**Dosya Yöneticisi**" ayarlarını kullanabiliriz. Dosya Yöneticisi ayarları için 92. sayfadaki Dosya Yöneticisi konusuna göz atabilirsiniz. • Masaüstünde görüntülemek istediğimiz ön tanımlı simgeleri belirleyebiliriz.

Simge

Açıklamalar

Kullanıcı ev dizini.

- Belgelerimiz ve kişisel ayarlarımız bu klasör içerisindedir.
- Disk üzerindeki adresi : "/home/kullanıcı-adı" şeklindedir.

Boş çöp kutusu.

- Silinen dosya ve dizinlerimiz -klasör- burada tutulur.
- "Shift + Del" tuşları ile silinen dosyalar doğrudan silindiğinden buradan erişilemez.

Dolu çöp kutusu.

- Silinen dosyaları bu pencerede sağ tuş menüsü ya da "Düzen" menüsünden "Geri Al" seçeneği ile silindikleri konuma geri kurtarabiliriz.
- Bu simge üzerinde sağ tuşa basarak ya da açık pencerede "Dosya" menüsünden "Çöpü boşalt" seçeneği ile disk alanımızdan kazanmak için dosyaları tamamen silebiliriz.

Dosya sistemi.

 Pardus kurulu olan disk bölümümüzün varsayılan dosya yöneticisi ile kök (root "/") klasörünü açar.

Çıkarılabilir aygıtlar.

- Disk ve Sürücüler,
- Ağ paylaşımları
- Diğer Aygıtlar

Panel Ayarları

Panel üzerinde,

- uygulama ve ayarlara hızlı erişim için "Uygulamalar Menüsü (Whisker)",
- uygulamalar arası geçiş için "Pencere düğmeleri",
- klavye dili, ağ, yazıcı, güç yönetimi, ayarları ve medya uygulamaları gibi simgeleri içeren "Sistem Çekmecesi/Durum Tepsisi",
- ses ayarlarımız için PulseAudio eklentisi,
- sistem zamanı için "Tarih ve saat",
- sistemi kapatma ya da sistemden çıkış için "Eylem Düğmeleri",
- pencereleri simge durumunda küçülten "Masaüstünü Göster"

varsayılan olarak gelir. Aşağıdaki panel görselinde varsayılan düğmelere ilave olarak sık kullanılan uygulama ikonları da bulunmaktadır.

Whis	<u>ker me</u> nü B <u>aşlatıc</u>	Y <u>erle</u> r cılar	Dizin	Pencere düğmeleri	Ekran görüntüsü yakı Çalışma alanları	ila Pano	o Güç yön Notlar Ağ Dil	eticisi Blue	Masaüstünü göster tooth Zaman Pil Ses
Ж Р	ardus 🍪 🤇		🗄 🎃 Pardus	– TÜBİTAK UL 🖪 Uçb	oirim - senol@pard	1 2	🗊 💼 📥 TR 🕯	V 🖸 🏮	
Res	im 14: F	Panel					$\langle \rangle$		

Panel Özellikleri

- Panel boyutu ayarlanabilir.
- Panel biçimi ayarlanabilir. (Şeffaf/Ayırıcı/İşle/Noktalar)

Panel üzerindeki bazı ögeleri detaylandıralım.

Uygulamalar Menüsü

"Whisker Uygulamalar Menüsü" sistemimizde kurulu olan uygulamaların kategoriler halinde listelendiği menüdür. Uygulamalara hızlı erişim için kategorilerde gezinti yapmak yerine "Arama" alanını kullanabiliriz. Arama kutucuğuna bir kategori -oyun gibi- ya da direk olarak uygulama adı -satranç gibi- girebiliriz.

Resim 15: Uygulamalar menüsü

Sonraki erişimlerimiz için bir uygulama başlatma simgesini panel ya da masaüstüne ekleyebiliriz. Bu işlem için simgeyi ilgili alana sürükleyebilir ya da faremizin sağ tuş menüsünü kullanabiliriz.

🖒 Uygulama Mağazası
🗕 Favorilerden kaldır
🕈 Masaüstüne Ekle
🕈 Panele Ekle
🖻 Uygulama Düzenle
😢 Uygulamayı Gizle
🖦 Alfabetik diz A-Z
🟦 Alfabetik diz Z-A

••• B	aşlatıcıyı Düzenle	×			
Ad:	Pardus Yazılım Merkezi				
Yorum:	Uygulamaları yükleyin, kaldırın,				
Komut:	pardus-software				
Çalışma Dizini:					
Simge:	*				
Seçenekler:	🗹 Sistem açılış bildi	rimini <mark>kull</mark> an			
	🗌 Uçbirimde çalıştır	1			
😂 Yardım	İptal	🔓 Kaydet			

Resim 16: Başlatıcıyı düzenle

Uygulama başlama simgeleri üzerinde sağ tuşa basarak "**Uygulama Düzenle**" seçeneği ile uygulamayı başlatma tercihlerimizi ayarlayabiliriz.

"**Yorum**" metni uygulamanın menüde görünen açıklamasıdır.

"Komut", uygulama dosyasının adresi ve var ise başlatma seçenekleri/parametreleridir.

Ayrıca **uygulama simgesini** de bu pencereden değiştirebiliriz.

Uygulamalar menüsü ayarlarımızı üzerinde sağ tuşa basarak "Özellikler" seçeneği ile değiştirebiliriz.

8		W	nisker M	enü			×		
Görünüm	Panel Düğr	nesi	Davranı	ş K	lomutlar	Komutla	агі Ага		
Simgeler ol	Ağaç	olarak gös	ster						
 ✓ Genel uyg ✓ Kategori i ✓ Uygulama 	 Genel uygulama isimlerini göster Kategori isimlerini göster Uygulama ipuclarını göster 								
 ✓ Uygulama ✓ Kategorile ✓ arama çub 	a tanımlarını <u>o</u> er menünün s ouğu menünü	göster sol taraf in altınc	inda kon la konum	umlans lansın	sin				
✓ Menünün Uygulama sin	 ✓ Menünün altında solda daraltılmış arama çubuğu Uygulama simge boyutu: Küçük ▼ 								
Kategori simge boyutu: Daha küçük ▼ Arkaplan şeffaflık: 100									
😂 Yardım						>	< Kapat		

Resim 17: Uygulamalar menüsü: Görünüm

- Menü seçeneklerinin görüntülenme/listelenme biçimi için simge, liste, ağaç tercihlerinden birini seçebiliriz. Aşağıdaki görselde, simge görünümü tercihi örnek olarak gösterilmiştir.
- "Kategori isimlerini göster" seçeneğinden onayı kaldırdığımızda;

Sık Kullanılanlar	
Tüm Uygulamalar	
Ayarlar	Tit
Çoklu Ortam	0

gibi menü kategorileri sadece simgeler ile gösterilecektir.

- "Uygulama ipuçlarını göster" ve "Uygulama tanımlarını göster" seçenekleri ile uygulamalar hakkında kısa bilgi alabiliriz.
- Kategori listesi ile kategori içeriğini yer değiştirebiliriz. -sol/sağ-.
- Arama çubuğunun konum ve boyutunu ayarlayabiliriz. -üst/alt-.
- Uygulama ve kategorilerin simge boyutunu ayarlayabiliriz.
- Uygulamalar menüsünün arkaplan şeffaflık değerini ayarlayabiliriz.

Resim 18: Uygulamalar menüsü: Simge görünümü

8	V	/hisker Meni	j	×
Görünüm	Panel Düğmesi	Davranış	Komutlar	Komutları Ara
Görüntü:	Başlık ve Simge 🔻			
Başlık:	Pardus			
Simge				
	🗌 Tek satırlık bir pan	el kullan		
😂 Yardım)			× Kapat

Resim 19: Uygulamalar menüsü: Panel düğmesi

"Panel Düğmesi" sekmesi ile;

• Menü butonu için "**simge**" tercihimizi yapabiliriz.

Simge üzerine tıkladığımızda ekrana gelen pencerede istediğimiz bir kategori ya da "**bütün simgeler**" listesinde arama yapabiliriz.

• Uygulamalar menüsü için simge yerine "Pardus", "Menü", "Uygulamalar" gibi tercih ettiğimiz bir etiket ya da her ikisini (simge+etiket) birlikte kullanabiliriz.

8	W	/hisker Men	ü	×
Görünüm	Panel Düğmesi	Davranış	Komutlar	Komutları Ara
Varsayılan H ○ Sık kulla ○ Son Kul ○ Tüm Uy Menü ○ Kategor ○ Odak ka Son Kullanıl Ögelerin m ○ Favorile Oturum Kon ○ Onay ile	Kategori anılanlar lanılanlar gulamalar ileri gezintiye göre aybolduğunda görün anlar iktarı: 4 – iri dahil et nutları etişimini göster	değiştir ür kal +		
😂 Yardım				× Kapat

Resim 20: Uygulamalar menüsü: Davranış

"Davranış" kategorisindeki seçenekler ile;

• Menü açıldığında,

Sık kullanılanlar Son kullanılanlar Tüm uygulamalar

seçeneklerinden öntanımlı gösterilecek menü seçimini ayarlayabiliriz.

• Kategori içeriğini listelemek için tıklamak yerine fare ile kategori ismine gelmemiz yeterlidir. Bunu tıklamak suretiyle gerçekleştirmek istiyorsak ilgili seçeneği pasif hale getirebiliriz.

 "Odak kaybolduğunda görünür kal" seçeneği genel olarak pasif durumda olmalıdır. Bu seçenek onaylı olduğunda farklı bir uygulamaya/pencereye geçtiğinizde uygulamalar menüsü -whisker menü- hala aktif kalacaktır. Bu durum menü arama çubuğunda odaklı kalmış klavye imlecinden dolayı klavyemizi geçiş yaptığımız uygulamada kullanmayı engelleyecektir.

Görünüm Panel Düğn	nesi Davranış Komutlar Komut	ları Ara		
🗹 Ayar Yöneticisi	xfce4-settings-manager			
🗹 Ekranı Kilitle	xflock4			
🗌 Kullanıcı Değiştir	dm-tool switch-to-greeter			
Cıkış	xfce4-session-logoutlogoutfast			
Yeniden Başlat	xfce4-session-logoutrebootfast			
Kapat	xfce4-session-logouthaltfast			
Askıya Al	xfce4-session-logoutsuspend			
🗌 Uyku	xfce4-session-logouthibernate			
🗹 Çıkış	xfce4-session-logout			
🕑 Uygulamaları Düzenle	menulibre			
Profili Düzenle	mugshot			

• Sık ve son kullanılan listeleri için uygulama saysını ayarlayabiliriz.

Resim 21: Uygulamalar menüsü: Komutlar

"Komutlar" sekmesi seçenekleri ile, "Uygulamalar Menüsü" üstünde "**Profil Düzenle**", "**Tüm Ayarlar**", "**Çıkış**", "**Kapat**", "**Yeniden Başlat**" gibi komutların görüntülenmesini sağlayabiliriz.

Uygulamalar (Whisker) Menüsü üzerindeki arama çubuğunu özelleştirebiliriz. Bu arama çubuğu ile İnternet ve yardım sayfalarında arama yapabilir, Uçbirimde komut çalıştırabilir ya da adresini girdiğimiz bir kaynağı açabiliriz.

Whisker Menü ×							
Görünüm	Pan	el Düğmesi	Davranış	Komutlar	Komutları Ara		
İsim		Desen			+		
Man Sayfa	ları	#					
İnternette	Ага	? 🔶			-		
Wikipedia		!w					
Uçbirimde	Çalıştır	!		-			
URI aç		^(riteInccpInc	:cps):\V(.*)\$				
Detaylar							
latar.	Wikipe	dia					
isim:							
Desen:	!w ┥						
isim: Desen: Komut:	!w ┥ exo-op	enlaunch W	/ebBrowser h	ttps://en.wikip	oedia.org/wiki/%		
isim: Desen: Komut:	!w 🔶 exo-op	enli ifade	/ebBrowser h	ttps://en.wikip	oedia.org/wiki/%		

Resim 22: Uygulamalar menüsü: Komutları ara

"Komutları Ara" seçenekleri ile,

• Varsayılan tarayıcı ile varsayılan arama sayfasında arama işlemi yapabiliriz.

Örneğin "**? pardus**" şeklinde yazdığımızda İnternet üzerinde "Pardus" kelimesine göre arama yapılacaktır.

- Arama metninden önce "**!w**" karakterleri ile (örneğin "**!w pardus**") arama işleminin sadece "Wikipedia" sayfasında yapılmasını sağlayabiliriz.
- "!" karakteri ile direk olarak uçbirim üzerinde komut çalıştırabiliriz (! top).

Uçbirim : Çekirdek -Kernel- ve Kabuk -Shell- (Sayfa 11)

• Tam kaynak adresi girilmiş hedefi açabiliriz.

"<u>file:///home/senol/Pardus.MD</u>" ifadesi senol kullanıcısının ev dizinindeki Pardus.MD dosyasını açar.

Pencere Düğmeleri

Yine varsayılan olarak panel üzerinde gelen "Pencere Düğmeleri", açık uygulamalar arasında geçiş yapmamızı sağlar. "**Panel Tercihleri > Ögeler**" listesinden ya da açık pencere simgelerinin solundaki "**i** " noktalarda sağ tuşa basarak "**Özellikler**" seçeneği ile tercihlerimizi belirleyebiliriz.

T Pencere Düğmeleri _ C	×								
Görünüm									
🗹 Düğme etiketlerini göster									
🗹 Düz düğmeler göster									
🗹 Çerçeve göster									
Sıralama düzeni: Hiçbiri, sürükle-bıraka izin ver 🔻									
Davranış									
Pencere kümeleme: Asla 🔻									
Orta tıklatma eylemi: Hiçbiri 👻									
🗹 Küçültülmüş pencereyi geçerli çalışma alanına geri yükle									
🗹 Düğme üzerindeyken pencere çerçevesi çiz									
🗹 Pencereler arasında fare tekerleği kullanarak geçiş yap									
Süz									
🗹 Tüm çalışma alanlarındaki veya görüş alanlarındaki pencereleri göst	ег								
🗌 Yalnızca küçültülmüş pencereleri göster									
🗌 Tüm monitörlerdeki pencereleri göster									
😂 Yardım 🛛 🗙 Kap	at								

Resim 23: Pencere düğmeleri

 Görünüm bölümünden pencere düğmelerinin nasıl görüntüleneceğini ayarlayabiliriz. Yine bu gölümde yer alan "Sıralama düzeni" seçenekleri ile;

- Zaman damgası,
- Grup başlığı ve zaman damgası
- Pencere başlığı,
- Grup başlığı ve Pencere başlığı,
- Hiçbiri

tercihlerine göre açık uygulamaları panel üzerinde sıralayabiliriz.

"**Hiçbiri**" tercihini seçmemiz halinde panel üzerindeki uygulama simgelerini fare ile sürükleyerek yer değiştirebiliriz.

• "Pencere gruplama : **Daima**" seçimi ile çok fazla açık uygulamayla çalıştığımız durumlar için anlaşılır bir görünüm elde edebiliriz.

Resim 24: Pencere düğmeleri -Gruplandırma

- Faremizin orta tekerleğine tıklama eylemi için "**pencereleri kapatma**" ya da "**pencereleri küçültme**" davranışı tanımlayabiliriz.
- Pencere düğmelerinde fare tekerleğini çevirdiğimizde açık uygulamalar arasında geçiş yapılacaktır. Bu eylemi kapalı duruma getirebiliriz.
- Görüntülenecek uygulama pencereleri için filtre belirleyebiliriz.
 - Tüm çalışma alanlarındaki bütün pencereler
 - Sadece küçültülmüş pencereler
 - Tüm monitörlerdeki bütün pencereler.

Durum Tepsisi

Sistem Durum Tepsisi, Ağ Ayarları, Bluetooth, Yazıcılar, Güç Yönetimi, Notlar gibi uygulama

simgelerini içerir. Sistemimizde sonradan kurduğumuz OBS, VLC gibi medya, Discord gibi mesajlaşma uygulamalarına bu durum tepsisinden erişebiliriz.

📄 🚄 TR 🗊 🔽 😣 💌

Ses Ayarları

Panelimizdeki ses ikonu "**PulseAudio**" ile "Çıkış/Giriş Aygıtları" için ses seviyesini ayarlayabilir, medya oynatıcıları kontrol edebiliriz. "**Ses karıştırıcısı**" seçeneği ile "**Ses Denetim Ayarları**" penceresine erişebiliriz.

·	
Dahili Ses Analog Stereo	•
₽ <u> </u>	(
Symphony Nost movement, Ludwig van Beethoven	H4 II HH
Ses karıştırıcısı	
≃ tr 🗊 🕢 🛓 🔞 🛙	

Resim 25: Ses düzeyi

(<u>)</u> + ^	Ses De	netimi	_ C ×
Çalma Kayıt	Çıkış Aygıtları	Giriş Aygıtları	Configuration
🔋 Sistem Sesleri			
Silence	100%	(0 dB)	41% (-22,98 dB)
i Firefox : AudioStro	eam on Da	ahili Ses Analog Ste	ereo 🛇 🙆
Silence	100%	(0 dB)	56% (-15,14 dB)
	Göster: All S	treams	•

Sistem ve uygulamalar için ses seviyesini **ayrı ayrı** ayarlayabiliriz.

Resim 26: Ses denetimi -Çalma ayarları

Kayıt yaptığımız uygulamalar için ses seviyesini ayarlayabiliriz.

() \ + _^	Ses Denetimi		_ 🗅 ×
Çalma Kayıt Ç	kış Aygıtları	Giriş Aygıtları	Configuration
■ OBS: M from	Monitor of [Dahili Ses Analog Ste	ereo 🔕 🙆
)		62% (-12,33 dB)
Silence	100%	(0 dB)	
OBS: Mic/Aux from	C	Dahili Ses Analog Ste	ereo 🛇 🗳
()		62% (-12,33 dB)
Silence	100%	(0 dB)	
-			
G	öster: Ap	plications	•
		21	

Resim 27: Ses denetimi -Kayıt

•	^	Ses Den	_ C ×	
Çalma	Kayıt	Çıkış Aygıtları	Giriş Aygıtları	Configuration
📑 Dahil				
Port:	Speakers			•
Silence		100% (0 dB)	100% (0,00 dB)
Advan	iced			Ţ
🙃 Mi True Wireless EBs Basic S			× 🔒 📀	
Port: Kulaklık (plugged in)				
Silence	\bigcirc	100% (0) dB)	32% (-29,69 dB)
► Advanced				
	Gös	All Output	Devices	•

Kulaklık ve hoparlörlerimiz için ayrı ayrı ses çıkış seviyesi belirleyebiliriz. Her bir aygıtı "sesi kapat Sobutonu ile pasif hale getirebiliriz. Varsayılan çıkış aygıtı için ise Sobutonunu kullanabiliriz.

Resim 28: Ses denetimi - Çıkış aygıtları

Sistemimizdeki ses giriş aygıtlarından (dahili mikrofon, kamera mikrofonu, kulaklık mikrofonu, harici mikrofon) kullanmak istediğimizi seçebilir ve her biri için ayrı ayrı ses seviyesi belirleyebiliriz.

) + ^	Ses Der	Ses Denetimi	
Çalma Kayıt	Çıkış Aygıtları	Giriş Aygıtları	Configuration
🛚 Dahili Ses Anal	og Stereo		
Port: Internal M	icrophone		•
ence Base 100% (0 dB)			18% (-44,68 dB)
Advanced			
c	öster: Hardware	e Input Devices	•

Resim 29: Ses denetimi - Giriş aygıtları

Ses ayarlarımız için yapılandırma profilimizi belirleyebiliriz.

() +	^	Ses Der	_ C X		
Çalma	Kayıt	Çıkış Aygıtları	Giriş Aygıtları	Configuration	
Dahili Ses					
Profile: Analog Ikili Stereo					
🙃 Mi True Wireless EBs Basic S					
Profile:	Yüksek Kaliteli Çalma (A2DP Alıcı)				
Kulaklık Ana Birimi (HSP/HFP)					
	Kapalı				
Show volume meters					

Resim 30: Ses denetimi - Yapılandırma profilleri
Panel Tercihleri

Panel üzerindeki ögeleri farenin sağ tuşuna basarak kaldırabilir ya da "**taşı**" seçeneğinin ardından sürüklemek sureti ile istediğimiz noktaya konumlandırabiliriz. Yine bu menüde "**Panel > Panel Tercihleri**" ya da "**Tüm Ayarlar > Panel**" ile panel tercihlerimizi belirleyebiliriz.

		Panel	L	_	. c	s ×		
Panel 1 🔹								
<u>G</u> örünt	üle	r						
Genel								
<u>K</u> ip:	Yatay					•		
Ç <u>ı</u> ktı:	Birinc	il				-		
💌 Ekr	anlara y	ay						
🗹 Pan	eli <u>k</u> ilitl	e						
Paneli	<u>k</u> endiliğ	jinden gizle:	Asla			-		
🗹 Ker	harlıklar	ın üstünde bo	oşluk <u>a</u> y	/irma				
Ölçüler								
Satır <u>b</u> e	oyutu (p	oiksel):	(40	-	+		
Satır s <u>a</u>	Satır s <u>a</u> yısı:							
U <u>z</u> unlu	Uzunluk (%): 100							
<mark>∨</mark> Uz <u>u</u>	inluğu k	kendiliğinden	arttır					
😂 Yard	lım	< Tüm Ay	arlar		× Ka	pat		

Resim 31: Panel tercihleri -Görünüm

- Masaüstünde birden fazla panel bulundurabiliriz. (Ekle + / Kaldır)
- Panellerimiz için "Yatay/Dikey" tercihi yapabiliriz.
- Birden fazla çıkış aygıtı kullandığımızda "Çıktı" listesinden panelin görüntülenmesini istediğimiz ekran seçimini yapabiliriz.
- "Ekranlara yay" seçeneği ile paneli diğer ekranlara uzatabiliriz.
- Panelimizin otomatik gizlenmesini sağlayabilir fare imleci ilgili kenara geldiğinde ya da klavye tetiklemesi ile görüntülenmesini sağlayabiliriz.
 - "Ölçüler" listesi seçenekleri ile panelin,
 - Yükseklik ve Satır sayısı,
 - Uzunluk

gibi ayarlarını yapabiliriz.

"Görünüm" sekmesindeki seçenekler ile;

	Pane	el	_ c ×				
Panel 1		•	- (+				
<u>G</u> örüntüle	Görünüm	Öge <u>l</u> er					
Genel Koyu tema		•					
Arka Plan Biçim: H	içbiri (sistem sl	tilini kullan)	•				
Simgeler Boyutu <u>k</u> endiliğinden ayarla							
Saydamlık <u>G</u> iriş:							
<u>B</u> ırakış:			100				
Wardum		varlar	w Kanak				

Panel **C** × Panel 1 <u>G</u>örüntüle Görünüm Ögeler 😸 Whisker Menü (harici) Başlatıcı ₽ V Dizin Menüsü Pencere Düğmeleri 📮 Çalışma Alanı Değiştiricisi 📢 Durum Tepsisi Eklentisi (harici) Güç Yönetimi Eklentisi (harici) PulseAudio Eklentisi (harici) \odot 🕜 Saat 🔲 Masaüstünü Göster + Ekle — Kaldır Q

Resim 33: Panel -Ögeler

- "Koyu tema" özelliğini açarak paneli üsteki görsel renginde kullanabiliriz.
- Panel arka planı için biçimi listesinden renk belirleyebilir ya da bir resim dosyasını arkaplan olarak kullanabiliriz.
- "Boyutu kendiliğinden ayarla" ile panel üzerindeki simge boyutlarını otomatik olarak ayarlayabiliriz.
- Saydamlık tercihlerindeki "Giriş" ve "Bırakış" değerleri ile panelin şeffaf görünümü için oran belirleyebiliriz.
 Bu şeffaflık tercihleri "Ayarlar>

Pencere Yöneticisi İnce Ayarları> Birleştirici" seçeneğinin etkin olması halinde kullanılabilir.

- "Ögeler" sekmesindeki "Ekle" ve "Kaldır" butonları ile panel üzerine eklentileri belirleyebilir bu eklentilerin panel üzerindeki konumunu yukarı/aşağı butonları ile ayarlayabiliriz..
- **Düzenle**" butonu ile eklenti ayarlarını değiştirebiliriz. Yukarıda "Uygulamalar Menüsü", "Pencere Düğmeleri", "Ses", "Sistem Durum Tepsisi" ayarlarını incelemiştik.
- Butonu ile seçili öge hakkında lisans, sürüm gibi bilgileri alabiliriz.

Panel üzerindeki ögeleri farenin sağ tuşuna basarak kaldırabilir ya da "taşı" seçeneğinin ardından sürüklemek sureti ile istediğimiz noktaya konumlandırabiliriz.

Örneğin "**ekle**" butonu ile panelimize yerleştirebileceğimiz eklentilerin bir kısmına aşağıdaki başlıklarda değinilmiştir.

Dizin

Bu eklenti ile yanda gördüğümüz gibi istediğimiz bir konuma hızlıca erişebiliriz.	 Dizini Aç Uçbirimde Aç Klasör Oluştur Metin Belgesi Oluştur Belgeler Casal 	Þ		
	 Genet ↓ İndirilenler □ Masaüstü ✓ Müzik □ Pardus 	 Dizini Aç Uçbirimde Aç 	 Dizini Aç Uçbirimde Aç Klasör Oluştur Metin Belgesi Oluştur. 	
	 Resimler Şablonlar Videolar VirtualBox VMs 	 Klasör Oluştur Metin Belgesi Oluştur Egitim Senol 	C C C CyberSecurity GNU-Linux Python	* * * *
Vorlor	Resim 34: Dizin e	eklentisi		

Yerler

Ev, Çöp, Masaüstü gibi sık kullandığımız konumlara hızlı erişim sağlayan eklentidir.

🗘 senol 💦	
ō Çöp	
😐 Masaüstü Klasörü	
🧾 Dosya Sistemi	
🗅 images	
🖻 Son Kullanılan Belgeler	•
Resim 35: Yerler	

Sistem Durumu

Masaüstünü Göster

Panele masaüstüne hızlıca göz atmamızı sağlayan simge ekler.

Ekran Görüntüsü Yakalama

Aktif pencere, tüm ekran ya da seçtiğimiz alanı resim olarak almamızı sağlar.

Notlar

÷

Aldığımız önemli notlarımızı görü uygulamadır.

görüntüleyebildiğimiz

Resim 36: Notlar

Çalışma Alanı Değiştirici

Çalışma alanları üzerinde fare ile geçiş imkanı sağlar.

Çalışma Alanları

Masaüstümüzde açık uygulama karmaşasını önlemek için birden fazla çalışma alanı kullanabiliriz. Böylece açık uygulamalarımızı kategorize edebiliriz. Yani bir masaüstünde İnternet tarayıcısı, Mail vs. gibi uygulamalarımız açık iken diğer masaüstünde nadiren erişim ihtiyacı duyduğumuz müzik dinleme, mesajlaşma uygulamalarımız açık olabilir. Çalan müziği değiştirmek ya da bildirim geldiğinde mesajlara göz atmak için çalışma alanını değistirebiliriz.

Resim 37: Çalışma alanına taşı

Aynı işlem pencere başlık çubuğunda sağ tuşa basarak gerçekleştirilebilir.

Sürekli görmek istediğimiz pencereler için "Her Zaman Görünen Çalışma Alanında" seçeneğini onaylayabiliriz.

Görünüm Ayarları

Pencere ve simgelerin görünümünü ayarladığımız uygulamadır. Ayrıca pencere ögeleri ve menülerdeki metinlerin yazı tipi, biçem ve boyutunu bu seçenek ile değiştirebiliriz.

"**Tema**" listesinden panel ve başlık çubuğu, menü, sekme, düğme gibi pencere ögeleri için kendimize uygun bir tarz seçebiliriz. Listedeki seçenekleri <u>xfce-look.org</u> gibi internet üzerindeki kaynaklardan indirdiğimiz tema dosyanın arşiv halini -tarball- listeye sürüklemek sureti ile ya da " **+ Ekle** " butonunu kullanarak zenginleştirebiliriz.

		Gö	rünüm		-	C	×
<u>B</u> içim	<u>S</u> img	eler	<u>Y</u> azı Tiple	eri	Ay <u>a</u> r	lar	
Adapta-Teal-Nokto-Eta Adwaita Adwaita-koyu							
Pardus	-						
Pardus Dark Yüksek Karşıtlık							
+ <u>E</u> kle							
(1) Yard	lım	< Tü	m Ayarlar		×K	apat	
	<u> </u>		-				

Resim 38: Görünüm -Tema

"Simgeler" sekmesindeki listeden masaüstü, panel, dosya yöneticisi için varsayılan olarak gelen simge setimizi değiştirebilir, kendi simgelerimizi tasarlayarak tarzımıza uygun temalar oluşturabiliriz. Ayrıca tema listesinde olduğu gibi İnternet üzerinden indirdiğimiz simge seti dosyalarının arşiv halini listeye sürükleyerek ya da paket yöneticisi ile ilgili paketleri kurarak seçeneklerimizi arttırabiliriz. Liste ögelerinin başındaki renkli kareler renk kombinasyonlarının önizlemesidir.

"Yazı tipleri" sekmesi ile, başlık, menü gibi pencere ögeleri ve simgelerimiz öntanımlı için Yazı tipi, Yazı tipi sitili, Yazı boyutu, seçimi yapabilir, karakterlerin kenarlarını yumuşatmak için hafif / orta / tam seçeneklerinden birini tercih edebiliriz. LCD veya düz ekranlardaki görünüm için "Alt pixel sırası" seçeneklerini test edebiliriz.

	(Görünüm	-	C	×				
<u>B</u> içim	<u>S</u> imgeler	<u>Y</u> azı Tipleri	Ay <u>a</u> ı	rlar					
Öntanın	nlı <u>Y</u> azı Tipi		/						
	Ubuntu Regular 12								
Öntanın	nlı <u>Eş</u> Aralık	lı Yazı Tipi							
	Ubuntu	Mono Regular		10					
İşleyici <mark>☑ <u>K</u>er</mark>	nar yumuşatm	ayı etkinleştir •	+						
İ <u>p</u> ucu	r:	Hafif			-				
Alt- <u>p</u>	iksel sırası:	RGB			•				
DPI	1								
🗹 Öze	el <u>D</u> PI ayarları	96 -	- +						
(t) Yard	lim 🔍 🕻 1	Füm Ayarlar	×	Kapat	:				

Resim 40: Görünüm -Yazıtipi

Görünüm	- C	×	"Ayarlar" seçenekler butonlarda eylemleri if	⁻ inden menü ve ade eden resimlerin
<u>B</u> içim <u>S</u> imgeler <u>Y</u> azı Tipleri	Ay <u>a</u> rlar		görüntülenmesini sağlay	yabiliriz.
Menüler ve Düğmeler				
🔽 Düğmelerde görüntüleri göster				Menülerde görüntüleri göster
🗹 Menülerde görüntüleri göster			<u>Mendierde gorundieri goster</u>	<u>M</u> enderde gorantaten goster
	kinlestir		Dosya	Dosya
	kincşen		Yeni	💿 Yeni
Olay sesleri			Yeni Ekran Görüntüsü	Yeni Ekran Görüntüsü
Olav seslerini etkinlestir			Aç	Aç
Cirdi garibaslama saslarini atkir	loctic		Son Kullanılanlardan Aç	📄 Son Kullanılanlardan Aç
	neşti		Kaydet	🔓 Kaydet
Pencere Ölcekleme			Farklı Kaydet	🖺 Farklı Kaydet
			Kapat	🛛 Kapat
TX (OLÇEKLEME YOK)			Çık	🕞 Çık
SystemKTüm AyarlarResim 41: Görünüm -Ayarlar	× Kapal	:		

Düğmelerde görüntüleri göster				Düğmel	erde görüntüleri <u>g</u> ö:	ster
Yardım	Tüm Ayarlar	Kapat	(😂 Y	ardım	< Tüm Ayarlar	× Kapat

Olay seslerini etkinleştir, ile oturum açma/kapatma, USB aygıtlarını takma/çıkartma, bilgisayarı fişe takma/çıkartma gibi eylemlerde sesli bildirim almamızı sağlar.

Pencere Yöneticisi

"Pencere Yöneticisi" ile pencere ögelerinin konum ve görünümünü ayarlayabiliriz. Örneğin "pencere başlık çubuğu" için, yazı tipi, yazı tipi biçemi (kalın/italik), boyut ve hizalanma biçimini değiştirebiliriz.

	Pencere Yöneticisi _ C
<u>B</u> içim <u>K</u> lavye <u>O</u> dak Gel	iş <u>m</u> iş
ema	Başlık ya <u>z</u> ı tipi
Adapta-Red	Ubuntu Regular 🔶 12
Adapta-RedGrey-Nokto Adapta-Red-Nokto Adapta-Teal Adapta-Teal-Nokto Daloa Default-hdpi Default-xhdpi Kokodi Moheli pardus-dark-default pardus-dark-default-hdpi pardus-default	B <u>a</u> şlık hizalaması Merkez ▼ Düğme yerleşimi Yerleşimi değiştirmek için düğmeye tıkla ve sürükle Aktif ▼ ● Başlık - □ × Gizli
pardus-default-hdpi	

kesim 42: Pencere yoneticisi

Pencere başlık çubuğunda bulunan pencere denetim butonları ve bunların konumlarını tercih ettiğimiz biçimde değiştirebiliriz. Bu işlem için ilgili butonu başlık üzerinde istediğimiz konuma sürüklememiz yeterli olacaktır.

Yandaki pencerede gördüğünüz gibi pencereleri kapatmak için MacOS işletim sistemlerindeki gibi pencerenin sol üst köşesindeki kapat butonunu kullanabiliriz. Masaüstü kullanımlarında çok önem arz etmiyor gibi görünen bu özelleştirme geniş ekran kullanımları (örneğin eğitimlerde Resim 43: Thunar penceresi - Kapat düğmesi kullanılan etkileşimli tahta) için oldukça avantajlıdır.

× • •		Pardus		_ C
× • + •		Pardus		- 0
Dosya Düzenle	Görünüm	Git Yardım		
< > ^ 6	1 🗘 Se	enol Pardus		s (* 1
Yer Bilgisayar				XX
⊖ senol □ <mark>Masaüstü</mark>	Egitim	Pardus.odt	mail	Pardus.svg
0 Çöp	1 dizin, 3 d	dosya: 15,7 KiB ((16.051 ba	yt), Boş alan:

Resimde gördüğümüz " + (artı) " şeklindeki düğme ile pencerenin tüm çalışma alanlarında, daha doğrusu aktif çalışma alanında görüntülenmesini sağlayabiliriz. Sürekli ekranda olmasını istediğimiz uygulama pencereleri için bu butonu aktif hale getirebiliriz.

Resim 44: Tüm çalışma alanlarında göster

"Yukarı ok" butonunu pencerenin arkasına bakmak için kullanabiliriz. Aynı işlem için başlık üzerinde fare tekerleğini de çevirebiliriz. Böylece sekilde görüldüğü gibi bu kullanım pencere için sadece başlık çubuğundan ibaret bir görüntü sağlayacaktır. Pencere içeriği için tekrar bu düğmeye basabiliriz.

Resim 45: Süpür / topla

Bir pencereyi taşımak için pencereyi başlık çubuğundan tutarak sürükleyebiliriz. Pencereyi ekranın üst kenarına sürüklediğimizde ekranı kaplama (ki bu işlemi başlık çubuğuna çift tıklayarak gerçekleştirebiliriz) köşelere sürükleyerek ise ekranda döşeyebiliriz.

Pencere

Birçok uygulama penceresinin **F11** tuşuna basarak ekranı kaplamasını ya da önceki boyutuna gelmesini sağlayabiliriz.

Pardus					
- Faidus		-	6	×	
<u>B</u> üyült					
Küçü <u>l</u> t				►	
Diğer Pencereleri Küçült					
<u>Т</u> аşı		Y			
Yeniden boyutlandı <u>r</u>		X			
Her Zaman Ü <u>s</u> tte		s.svg			
Her <u>Z</u> aman Diğer Pencerelerin Altında					
Pencereyi Yukarı Taşı					
<u>T</u> am Ekran					
Yalnızca Bu Çalışma Alanında <u>G</u> örünür					
Başka Çalışma Alanına Taşı	►				
<u>K</u> apat		lan: !	5,4 0	iВ	

gerçekleştirilebiliriz. "**Alt + boşluk**" tuşları ile yanda gördüğünüz pencere denetimi menüsünü aktif hale getirerek amacımıza uygun menü tercihine erişebiliriz.

klavve

üzerinden

denetimlerini

Resim 46: Pencere denetim menüsü

de

ז	F	Pencere \	/öneticis	i	-	c	>
<u>B</u> içim <u>K</u> l	avye	<u>O</u> dak	Geliş <u>m</u>	iş			
<u>P</u> encere yöne	etici eyle	emleri yaj	pmak için	kısayol t	anı		
Eylem				Kısayol			
İptal Pencereler a	rasında	geçiş		Escape Alt+Sek	me		1
Pencereler a	rasında	geçiş (Te	rsine)	Shift+Al	t+Sekn	ne	l
Aynı uygular	na için p	encereyi	değiştir.	Super+S	ekme		
Pencereyi ka	pat			Alt+F4			
Pencereyi ya	tay olar	ak büyült	:	Alt+F5			
Pencereyi di	key olar	ak büyült	:	Alt+F6			
Pencereyi bü	iyüt			Alt+F7			
Pencereyi sa	kla			Alt+F9			
<mark>⊉</mark> ∐üzenle	₫ <u>T</u> e	mizle	G Önta	anımlı Ay	a <u>r</u> lara C	бегі D	ön
😂 Yardım			< Tüm A	yarlar	×	Kapa	t

"Klavye" sekmesinden pencere eylemleri için klavye kısayol tuşlarını belirleyebiliriz. Örneğin pencereyi kapat tuş kombinasyonunu değiştirmek için "Düzenle" butonuna bastıktan sonra farklı bir tuş kombinasyonu girebiliriz.

7	Pencere Yönetimi Eylemi Kısayolu	×
	eylem 'Pencereyi kapat' tetiklemek için klavye tuşlarına basın.	
	Ctrl Alt Ş	

"**Temizle**" butonu ile mevcut kısayol tuşunu iptal edebilir, "Öntanımlı Ayarlara Geri Dön" seçeneği ile yaptığımız **tüm** kısayol tuş tanımlarını ilk haline geri çevirebiliriz.

Resim 47: Pencere Yöneticisi: Klavye kısayolları

3			Pencere Yönetio	isi	-	C	>
<u>B</u> içim	<u>K</u> lavye	<u>O</u> dak	Geliş <u>m</u> iş				
Odaklan	na biçimi						
<mark>O</mark>	aklamak için	tikla	00	dak, <u>f</u> areyi takip etsin			
Pence	re odaklama	gecikme	esi:				
Kısa)				Uzu	IN
Vani nan	coro odažu						
teni pen	cere odagi	1	e de se de la se				
<u>v</u> el	11 pencereye	e kendilig	jinden odaklan				
Odaklar	ken yükselt	:					
🗹 Pei	ncereler oda	ak edindiğ	jinde kendiliğinden <u>y</u>	vükselt			
Odakla	anmış pence	reyi <u>y</u> üks	eltme gecikmesi:				
Kısa)				Uzu	IN
Tiklasko	e vükselt						
Tiklarke	n yukselt						
Sec. 19	gulama peno	ceresinin	<u>i</u> çıne tiklayınca penc	ereyi yükselt			

Resim 48: Pencere Yöneticisi -Odak

Fare imleci hareketi ya da fare tıklaması ile odaklanacak pencere ayarlayabiliriz. Bunun için "**Odaklama biçimi**" tercihini belirlememiz yeterlidir. Yeni pencere açıldığında otomatik odaklanması ve odaklanan -etkin- uygulama penceresinin en öne gelmesini ayarlayabiliriz.

"Gelişmiş" ile fare eylemleri için pencereyi boyutlandırma, döşeme, taşıma gibi farklı pencere davranışları almamızı sağlar.

Per	ncere Yöneticisi		-	C	×
<u>O</u> dak Geliş	<u>şm</u> iş				
INA	Diğer p	encerelere		Gen	niş
ıa geldiğinde ça	alışma alanını de	ğiştir pencereyle			
				Gen	iş
gizle	🗌 <u>B</u> oyutlandır	rırken			
					•
	Per Odak Geli na a geldiğinde ç gizle	Pencere Yöneticisi Odak Gelişmiş na □ Diğer p a geldiğinde çalışma alanını de © Sürüklenen gizle □ Boyutlandı	Odak Gelişmiş na Diğer pencerelere a geldiğinde çalışma alanını değiştir © Sürüklenen pencereyle	Pencere Yöneticisi Odak Gelişmiş na Diğer pencerelere a geldiğinde çalışma alanını değiştir Sürüklenen pencereyle gizle Boyutlandırırken	Pencere YöneticisiCi Odak Gelişmiş naDiğer pencerelere Gen aa geldiğinde çalışma alanını değiştir © Sürüklenen pencereyle gizle Boyutlandırırken

Pencere Yöneticisi İnce Ayarları

"Pencere Yöneticisi İnce Ayarları" ile yukarıda değindiğimiz konulara ilave olarak aşağıdaki gibi detay eylemler/ayarlar gerçekleştirebiliriz.

)	Pencere Yöneticisi İnce Ayarları _ C						
Gez <u>i</u> nme	<u>O</u> dak	<u>E</u> rişilebilirlik	Ça <u>l</u> ışma alanları	<u>K</u> onumlandırma	Birleştirici		
<mark>∽</mark> "Sayfalay seçenekl∉	ıcıyı atla" eri ayarlar	veya "Görev çub ımış olan pencer	uğunu atla" eleri a <u>t</u> la				
Cycle <u>t</u> hro	ough mini	imized windows i	n most recently use	d order			
🛃 Gizlenmiş	; (ör: simg	gelenmiş) pencer	eleri <u>i</u> çer				
<u> </u>	ma alanla	rındaki pencerele	er arasında gez				
Gezinirke	n pencere	eyi <u>ç</u> erçevele					
<mark>∽ <u>G</u>ezinirke</mark>	n pencere	eyi ön plana geti	г				
<u>L</u> istede po	encereler	arasında gez					
😂 Yardım				< Tüm Ayar	lar ×	Kapat	

• Pencereler arası geçiş,

- Uygulama olayları (bildirimlerin ekran kaynağını kullanma öncelikleri)
- Pencereleri taşımak için kullanılacak tuş kombinasyonu,
- Çalışma alanı geçiş seçenekleri,
- Pencere konumlandırma ve
- Pencere görüntülenme

seçeneklerimizi ayarlayabiliriz.

Dosya Yöneticisi Ayarları

Depolama ünitelerimiz üzerinde dosya organizasyonumuzu yapmamızı sağlayan uygulama olarak Xfce ile birlikte **Thunar** Dosya Yöneticisi gelmektedir. Thunar Dosya Yöneticisi kullanımı ile ilgili Dosya Yöneticisi başlığını inceleyebilirsiniz (Sayfa 92).

Bildirim Ayarları

Sistem ve uygulama bildirimlerinin görüntüleneceği **konum**, **biçim** ve görüntülenme **süresi** gibi ayarları özelleştirebiliriz.

"**Rahatsız etmeyin**" seçeneğini aktif hale getirdiğimizde "Şu anda sadece acil bildirimler gösterilecektir. Bildirim kaydı etkin" mesajı görüntülenecektir. Bu, "rahatsız etmesin" süresi boyunca alınan bildirimlere günlük dosyasından erişebiliriz.

Çoklu monitör kullandığımız durumlar için bildirimin görünmesini istediğimiz ekranı seçebiliriz.

Bildirimin ekrandaki konumu ve görüntülenme süresini belirleyebiliriz.

Bildirim için "**tema**" seçimi yapabilir bildirimin görüntülenme animasyonu ve şeffaflığını ayarlayabiliriz.

A		Bildi	riler		-	C	×
	Genel	Uygula	malar	Günlük			
Davranış Rahatsız	etmeyin				_		
Bildirimle	eri burada göster		birinci	l ekran			•
Görünüm							
<u>T</u> ema			Adapt	a-Red			•
Varsayıla	n <u>k</u> onum		Sağ üst 👻				
Matlık					0	- 87	%
<u>K</u> aybolm	a zamanı 🛛 🗲			3 -	+	san	iye
Canlandır Azalarak Dışarı kay	malar kaybol ydır						0
				<u>Ö</u> n İzlemeyi	Göster		
😂 Yardın	n		< Tün	n Ayarlar	×	Kapat	

Resim 51: Bildirim görüntülenme ayarları

"Ön İzlemeyi Göster" butonu ile ayarlarımızı test edebiliriz.

_		Bildir	iler 🖒		-	C	×
	Genel	Uygula	malar	Günlül	k		
Her uygulama	a için bildiri	mleri açın	veya ka	patın			
🔊 anydesk							
💿 discord							D
💿 google-o	hrome						С
notify-se	end						С
pk-upda	te-icon						C
🐈 quake3-	data						C
🍠 steam-la	uncher						C
Thunder	bird						С
zoom							C
😂 Yardım			< Tüm	Ayarlar	>	< Kapa	t

Her bir uygulama için ayrı ayrı bildirimleri aktifleştirebilir ya da kapatabiliriz.

D	T T	1	1. 11 11		
ROCIM 5 /	\cdot \cdot \cdot \cdot \cdot \cdot \cdot \cdot \cdot \cdot	iama	niiairim	avari	ar
ACSIIII JZ.	Oyyu	luniu	Ullull lill	uyuri	un

"Günlük" ile,

• bildirim geçmişinin tamamını,

ya da sadece,

• **"Rahatsız etmeyin**" tercihini aktif hale getirdiğimiz zaman süresince gerçekleşen

bildirimleri görüntüleyebiliriz.

A		Bildiriler 🗋			-	C	×
Gene	l	Uygulamalar	Günl	ük			
Bildirim günlükleri	sad	lece "Rahatsız etn	neyin" sür	esinc	e 🕶		D
Uygulama günlükleri	eng	gellenmişler hariç	tümü		•		
Log boyutu sınırı			100	-	+		
steam-launcher yül	klend	i					
duyuru@pardus Bildirim deneme Thunderbird bild	, gön irim ö	tr hesabına 1 ye ı deren Şenol Aldıb örneği	ni ileti ge l aş	ldi			
Notify: Özgürlük i	çin Pa	ardus					
C 🗳 🚳							
😂 Yardım		< Tür	n Ayarlar		×	Kapat	:
esim 53: Bildirin	n ge	cmiși					

Kullanıcı bilgileri

"**Hakkımda**" ile isim, telefon, mail adresi gibi kişisel ayarlarımızı girebilir ve profil fotoğrafı belirleyebiliriz. Profil fotoğrafı için mevcut bir resim dosyası kullanabilir ya da o anda görüntü yakalama aygıtımız ile görüntü alabiliriz.

1 + ^	Mu	gshot	_ ×
	İlk İsim	Soy Adı	Baş harf
()···	Senol	ALDIBAS	SA
Y	Ev Telefonu	E-posta Adr	esi
		senol.aldiba	as@pardus.org.
	Ofis Telefonu	Fax	
/ - \	4445773		
🗟 Kameradan ya	akala	iotal Et	
🧧 Gözat	N	• Iptat Lt	Vygula
– Kaldır	V		

Resim 54: Hakkımda...

Buradaki bilgilere panel üzerindeki "Whisker" uygulama başlatma menüsünden de erişebiliriz. Kullanıcı bilgileri ile ilgili olarak Kullanıcı ve Grup Yönetimi başlığını inceleyebilirsiniz. -sayfa 75 -

Donanım Ayarları

Ağ Ayarları

Panel sistem cekmecesindeki "Ağ" simgesinde sağ tuş ile ekrana gelen menüden "Bağlantı Bilgileri" ile "ağ" bağlantı bilgilerimizi görüntüleyebiliriz.

Pardus Genel Arayüz 802.11 Kablosuz (wlp1s0) Donanim Adresi MAC ADDRESS Sürücü iwlwifi Hiz 1 Mb/s Güvenlik WPA/WPA2 IPv4 IP Adresi 192.168.0.12 Broadcast Adresi 192.168.0.255 Alt Ağ Maskesi 255.255.255.0 Öntanımlı Rota 192.168.0.1 Birincil DNS 8.8.8.8 İkincil DNS 1.1.1.1 Ücüncül DNS 44.45.77.3 IPv6

Bağlantı Bilgileri

×

Resim 55: Bağlantı bilgileri

"Bağlantıları Düzenle" ya da Tüm Ayarlar penceresindeki "Gelişmiş Ağ Ayarları" ile tüm ağlarımız için yapılandırma sağlayabiliriz.

-+

~

Ad	Son Kullanılan		
 Ethernet 			
Kablolu bağlantı 1	2 gün önce		
🕶 Kablosuz Bağlantı			
Pardus	2 dakika önce		
eduroam	2 gün önce		
SenolMi	2 ay önce		
Pardus WiFi	5 ay önce		

"Yeni Bağlantı Ekle (+)" butonu ile ağ bağlantısı tanımlayabilir, listeden ayarlarını görüntülemek ya da değişiklik vapmak istediğimiz bağlantıyı secerek "Seçili Bağlantıyı Düzenle" butonunu kullanabiliriz.

Resim 56: Ağ bağlantıları düzenle

"Genel" sekmesinden bağlantısının ağ otomatik olarak kullanılıp kullanılamayacağı ve ağın tüm kullanıcılara açık olup olmadığını ayarlayabiliriz.

🔄 + 🔺		eduroam düzenleniyo	or		-	c	×
Bağlantı adı	eduroam						
Genel	Kablosuz Bağlantı	Kablosuz Bağlantı Güvenliği	Vekil	IPv4 Ayarları	IPv6 A	yarla	ri
🗹 Önceli	ikli olarak kendiliğinder	n bağlan	0		-	- +	•
🗹 Tüm k	ullanıcılar bu ağa bağla	nabilir					
🗌 VPN'y	ve kendiliğinden bağlar	1					
Ölçülen b	ağlantı		Kendili	jinden			•
				İptal Et		Kayd	et

Resim 57: Bağlantı ayarları düzenle: Genel

"Kablosuz Bağlantı" sekmesinde "ağ adı" ve diğer aygıt bilgilerini görüntüleyebiliriz.

🛒 + 🔺	eduroam düzenleniyor	- 0	×
Bağlantı adı eduroam			
Genel Kablosuz Bağla	ntı Kablosuz Bağlantı Güvenliği Vekil IPv4 Ayarları	IPv6 Ayarla	агі
SSID	eduroam		
Kip	İstemci		•
Bant	Kendiliğinden		•
Kanal	öntanımlı	_	+
BSSID			•
Oran	0	- + M	Ib/s
İletim gücü	0	- + r	mW
Aygıt			•
Kopyalanmış MAC Adresi			•
MTU	kendiliğinden	- + b	ayt
	İptal E	t 🗸 🖌 Kayo	det

ariari auzenie: Kabiosuz

"Kablosuz Bağlantı Güvenliği" ile "Ağ aygıtımıza" bağlanmak için kullandığımız parolayı ve güvenlik metodumuzu görüntüleyebilir ve değiştirebiliriz. WEP, WPA-WPA2 için terimler sayfasına göz atabilirsiniz.

🔄 + 🔺		edu	ıroam düzenleniyo	ρr		_ C ×
Bağlantı adı	eduroam					
Genel	Kablosuz Bağlantı	eduroam düzenleniyor C × uroam osuz Bağlantı Kablosuz Bağlantı Güvenliği Vekil IPv4 Ayarları IPv6 Ayarları Güvenlik WPA & WPA2 Enterprise Yetkilendirme Tünelli TLS Anonim kimlik anonymous@ulakbim.gov.tr Etki Alanı CA sertifikası (Hiçbiri) CA sertifikaşı (Hiçbiri) CA sertifikaşı (Parolaları göster CA sertifikaşı gerekli değildir Dahili kimlik doğrulamaşı PAP Kullanıcı adı senol.aldibas@ulakbim.gov.tr Parola Parolayı göster				
		Güvenlik	WPA & WPA2 Er	iterprise		•
	Ye	etkilendirme	Tünelli TLS			•
	Ar	nonim kimlik	anonymous@ula	kbim.gov.t	r	
		Etki Alanı				
	C	A sertifikası	(Hiçbiri)			•
	CA serti	fika parolası				÷
			Parolaları göste	26	1.1.	
	Dahili kimlik	doğrulaması	CA sertifikasi g	егеки дед	ווסור	•
		Kullanıcı adı	senol aldibas@ul	akhim qov	tr	
		Parola	••••••	akomigov		*
			🗌 Parolayı göster			
		-				
					İptal Et	✓ Kaydet

Resim 59: Bağlantı ayarları düzenle: Kablosuz bağlantı güvenliği

Aygıtımız için otomatik IP atanmasını sağlayabileceğimiz gibi "**Ekle**" butonu ile IP adresimizi "**elle**" de girebiliriz. IP adresini elle girme işleminde,

- IP (Internet Protokol Adresi)
- NETMASK (Ağ Maskesi)
- GATEWAY (Ağ Geçidi)

bilgilerine ilave olarak istiyorsak **DNS** adresini de girebiliriz.

Yukarıda örneklenen "Ağ Ayarları" kablosuz ağ için örneklenmiştir. "**Kablolu ağ**" yapılandırma ayarları için aynı pencerede "**Kablosuz Bağlantı**" sekmesi "**Ethernet**" olarak gelecektir.

🖳 + 🔺		eduroam düzenleniye	ог		_ C ×
Bağlantı adı edure	oam				
Genel Kablos	eduroam düzenleniyor _ C X ağlantı adı eduroam Genel Kablosuz Bağlantı Kablosuz Bağlantı Güvenliği Vekil IPv4 Ayarları IPv6 Ayarları Yöntem Elle Adresser Adress Ağ maskesi Ağ geçidi 192.168.1.2 24 192.168.1.1 Sil DNS sunucuları 8.8.8.8 Arama alanları DHCP istemci kimliği DHCP istemci kimliği Bu bağlantının tamamlanması için IPv4 adresleme gerekir Rotalar				
Yöntem Elle					•
Adresler					•
Adres		Ağ maskesi	Ağ geçidi		Ekle
192.168.1.2		24	192.168.1	.1	
	ulari 8888				51
Arama ala	inlari				
DHCP istemci ki	mliği				
🗌 Bu bağlantını	ın tamamlanm	ası için IPv4 adresleme gerekir			
					Rotalar
				İptal Et	Kaydet

Resim 60: Bağlantı ayarları düzenle: IPv4 ayarları

Ağ aygıtlarımızı sistem çekmecesindeki "Ağ" simgesinde sağ tuşa basarak "**Aktif /Pasif**" yapabiliriz.

Aynı menüde "**Bağlantı Bilgileri**" ile bağlantı türü, hız, ip, DNS gibi detayları görüntüleyebiliriz. (sayfa 50, Resim 55: Bağlantı bilgileri)

Bluetooth Bağdaştırıcıları

"Bluetooth Bağdaştırıcıları" ile cihazımız için bir isim girebilir ve cihazımızın çevredeki aygıtlarca bulunup bulunmamasını (görünür olmasını) belirleyebiliriz.

Bluetooth	Bağdaştırıcıları	_ C ×
par	dus	
Görünürlük A Gizli Her zamar Geçici görü 6 Dakika Bluetooth İst pardus	Ayarı n görünür ünürlük mi	
😂 Yardım	< Tüm Ayarlar	× Kapat

Resim 62: Bluetooth Bağdaştırıcıları

Bluetooth Yöneticisi

"Bluetooth Yöneticisi" ile çevremizdeki telefon, tv, kulaklık gibi aygıtlara bağlanabilir ve bu aygıtlar ile veri transferi yapabiliriz.

Ara" butonuna bastığımızda resimde gördüğünüz gibi aygıtlar listelenir. Aygıt arama sürecini durum çubuğu üzerinden takip edebiliriz.

"Aygıt ile eşleştir" seçili aygıta eşleme isteği gönderebiliriz. Ortak kod ile onaylanması halinde ilgili aygıta Pardus üzerinden erişim izni sağlanacaktır.

*	Bluetooth Eşleme isteği Senol-Mi (94: Doğrulama içi	: :87:E0:90:44 in değeri ona	:CC) ayla: 400529
		Doğrula	Reddet

Yıldız şeklindeki bu buton ile bir donanımı güvenilir olarak işaretleyebilir ya da güvenilen aygıtlar listesinden kaldırabiliriz.

Kur butonu ile seçili aygıt için kurulum asistanını başlatabiliriz. Örneğin; bilgisayarımızın ses çıkışını başka bir ses çıkış aygıtına yönlendirebiliriz. Bağlantı kurulan aygıtın aktiflik durumu yukarıdaki görseldeki gibi grafiksel olarak görüntülenecektir.

iptal Et	Geri	Bağlan	Sonraki
Başlangıç Aygıt Eşleştirme Bağlan Bağlanıyor Tamamlandı	Ba O	ğlan: Seri Bağlantı Bağlanma	Noktası

Resim 64: Aygıt kurulum asistanı

 "Kaldır" butonu ile aygıtı bilinen aygıtlar listesinden kaldırabiliriz.

Yukarıdaki islemleri panel

üzerinden de hızlıca gerçekleştirebiliriz.

"Gönder" ile seçili cihaza dosya aktarabiliriz.

۲

Bluetooth'u Kapat
 Keşfedilebilir Yap
 Yeni Cihaz Kur...
 Cihaza dosya gönder...
 Son Bağlantılar...
 Aygıtlar...
 Adaptörler...
 Yerel Servisler...
 Çıkış

Ekran Ayarları

Görüntüleme çıkış aygıtlarımızı yapılandırdığımız kısımdır. Sistemimiz açık iken bir ekran bağladığımızda bu ekranı kullanma tercihlerimizi seçmemizi sağlayan pencere ekrana gelecektir. Bu tercihler ile birincil ekranımızı ikinci ekrana yansıtabilir ya da ikinci bir masaüstü olarak kullanabiliriz.

Resim 65: Ekran kullanma seçenekleri

"Gelişmiş" yapılandırma ayarlarımızı görüntüleyebilir butonu ile ekran ve değiştirebiliriz.

Resim 66: Ekranları yapılandır

Ekran yapılandırması ile ilgili olarak;

- Ekranın kullanılıp kullanılmayacağı,
- Birincil ekran tercihi,
- Görüntünün yansılanıp yansılanmayacağı,
- Her bir ekran için;
 - Çözünürlük (1600x900 / 1368x768/ ...),
 - Yenileme hızı (60 Hz / 59 Hz),
 - Dönme (Sol/Sağ/Başaşağı),
 - Yansıma yönü (Yatay/Dikey/Yatay ve Dikey)

ayarlarını yapabiliriz.

Önizleme ekranında fare ile sürükleme yaparak ekranların konumunu (yan yana/üst üste) ayarlayabilir, üzerinde işlem yapacağımız ekranı seçebiliriz.

Ana ekran şu anda gösterilecek şekilde y	apılandırılmıştır:
Xfce Panel	Yapılandır
✓Masaüstü simgeleri	Yapılandır
✓Bildirimler	Yapılandır

Birincil -ana- ekranda **masaüstü simgelerinin** görüntülenmesi ve **panel** ya da **bildirimlerin** görüntüleneceği ekranın seçimi için her birinin yapılandırma ayarlarına yine buradan erişebiliriz.

"**Uygula**" ile yaptığımız yapılandırmanın geçerli olmasını sağlayabiliriz. Hatalı bir yapılandırma nedeniyle ekran görüntüsünü kaybetmemiz halinde eski ayarlara dönmek için kısa bir süre beklememiz yeterli olacaktır.

"Gelişmiş" sekmesindeki seçenekler ile ekran yapılandırmalarımız için farklı profiller oluşturabiliriz.

	- C ×
•	
© ± D	✓ Uygula
< Tüm Ayarlar	× Kapat
	 ▼ ▼ ↓ □ ↓ □ ↓ □ ↓ □ ↓ □ ↓ □ ↓ □ ↓ □ ↓ □ ↓ □ ↓ □ ↓ □ ↓ □ ↓ □ ↓

"**Bağlandığında yeni ekranları yapılandır**" seçeneğinin aktif olması halinde sistem açıkken bağlanan ekranlar için yansıtma/kullanma ayarları otomatik olarak gelecektir.

"Ekranları tanımak için açılır pencere göster" ile ekranlarda etiket ve çözünürlük bilgisi görüntüleyebiliriz.

Bu işlemleri uçbirim üzerinden gerçekleştirmek ve ekran yapılandırmanız hakkında bilgi almak için "**xrandr**" komutunu da kullanabilirsiniz. Aşağıdaki komutlar sadece örneklemedir. Donanım ve yapılandırmanıza göre İnternet üzerinden detay kullanım örneklerini inceleyebilir ya da 444 5 773 hattından Pardus Destek Merkezi ile iletişime geçebilirsiniz.

Güç Yöneticisi Ayarları

"Güç Yöneticisi" ayarları ile **sistem** ve **ekran** ilgili güç yapılandırmamızı ayarlayabilir, güvenliğimiz için belirli bir süre işlem yapmadığımızda oturumumuzun kilitlenmesini sağlayabiliriz. "**Cihazlar**" sekmesinden güç beslemesi yapan cihazlarımızla ile ilgili bilgi alabiliriz.

9 Gü	ç Yöneticisi		_	C	×
Genel Sistem Ekran Güvenlik	Aygıtlar				
Düğmeler					
Kapatma düğmesine basıldığında:	Sor				•
Uyku düğmesine basıldığında:	Hiçbir şey yapma				-
Hazırda beklet düğmesine basıldığında:	Hiçbir şey yapma				-
Pil düğmesine basıldığında:	Hiçbir şey yapma				-
Ekran parlaklığı tuşlarını yönet 🔫				\bigcirc	D
Parlaklık adım sayısı:	10 – +	Üstel			
Görünüm					
Durum bildirimleri				\bigcirc	
Sistem çekmecesi simgesi				\bigcirc	
😂 Yardım		< Tüm Ayarlar	×	Kapat	:

Resim 68: Güç Yöneticisi: Genel ayarlar

- Kapatma, uyku, hazırda beklet ve pil düğmeleri için;
 - ✓ hiç birşey yapma,
 - 🖌 askıya al,
 - ✓ hazırda beklet,
 - ✓ sor

tercihlerini belirleyebiliriz.

• Ekran parlaklığı tuşlarını yönetebilir, parlaklık adım miktarını belirleyebiliriz.

		Güç	Yöneticisi		_ C	
Genel Sistem	Ekran	Güvenlik	Aygıtlar			
		Pilde	Güce takılı			
Sistem güç korumas	a	•	•			
Sistem uyku kipi:	\rightarrow	Hazırda I	Beklet			•
Etkin olmadığında		0	A	sla		
Dizüstü Bilgisayar K	lapağı					
Dizüstü kapağı kap	atıldığında:	Ekranı ki	litle			•
Kritik güç						
Kritik güç Kritik pil güç düzey	i: 10	- +	%			
Kritik güç Kritik pil güç düzey Kritik pil gücünde:	i: 10 Hiçbir ş	– + ey yapma	% 🔶			•
Kritik güç Kritik pil güç düzey Kritik pil gücünde:	i: 10 Hiçbir ş	– + ey yapma	% 🔶			•

- Sistem sekmesi ile güç planlarımızı batarya ile çalışma ya da prize takılı olma durumuna göre **ayrı ayrı** belirleyebiliriz.
- Sistem uyku kipi için "hazırda beklet" ve "askıya al" seçimi yapabilir, güç koruması etkin olmadığı durumlarda bu ayarımızın geçerli olması için süre belirleyebiliriz.
- Dizüstü bilgisayarlar için kapağı/ekranı kapattığımızda;
 - ✓ Ekranı kapat,
 - Askıya al,
 - ✓ Hazırda beklet,
 - ✓ Ekranı kilitle

eylemlerinden birini tercih edebiliriz.

• Kritik pil seviyesini yüzde olarak ayarlayabilir ve pil ömrü bu seviyeye düştüğünde gerçekleşmesini istediğimiz eylemi seçebiliriz. Pil doluluk oranı burada belirlediğimiz seviyeye indiğinde ekranda bildirim görüntülenecektir.

			Güç	Yöneticisi		-	C	3
Genel	Sistem	Ekran	Güvenlik	Aygıtlar				
		(Pilde	Güce	takılı			
Ekran gü	iç yönetimi		•			-		С
Şundar	n sonra <mark>k</mark> ara	art	()	10 dakika			-
Şundar	n sonra uyk	u kipine al		0	15 dakika			
Şundar	n sonra <mark>k</mark> apa	at			30 dakika			-
Parlaklık	azaltma	-						
Etkileş	imsizken şu	ına düşür		0	20 %			-
Şundar	n sonra düşi	ür			120 saniye		(0
(1) Yardı	m				< Tüm Ayarla	r ×	Kapat	

"Ekran" sekmesindeki seçenekler ile, enerji tasarrufu ya da bataryamızı daha verimli kullanmak için, bilgisayarımızda işlem yapmadığımız durumlar için ekran parlaklığı ve ekranın kapanması gibi ayarları gerçekleştirebiliriz.

9	Güç	Yöneticisi			_	C	×
Genel Sistem Ekran	Güvenlik	Aygıtlar					
Hafif Kilitleyici Oturumu kendiliğinden kilitle:	+	Asla					
Ekran koruyucudan sonra kilitle 🗹 Sistem uyku kipinde olunca	enme gecikı 9 ekranı kilitl	mesi 📃	1 saniye	2			>
3 Yardım			< Tüm Ayarla	r	×	Kapat	

Resim 71: Güç Yöneticisi: Güvenlik ayarları

- Verilerimizin güvenliği için belirli bir süre işlem yapmadığımızda oturumun kendiliğinden kilitlenmesini sağlayabiliriz.
- Bir eylem gerçekleştirmediğimiz durumlarda ekran koruyucunun devreye girmesinin ardından ekranın kilitlenmesi için gerekli zamanı ayarlayabilir, Uyku kipi ile ekran kilidini de devreye alabiliriz.

			GU	ç Yoneticisi	-	. 6	`
Genel	Sistem	Ekran	Güvenlik	Aygıtlar			
👆 Ha	t gücü			Aygıt	battery_BAT1		
💼 Gü	ce takılı			Tür	Pil		
🎝 sa	MSUNG E	lectronics		Güç Kaynağı	Doğru		
🛛 🏫 Şar	rj oluyor (3	7%, 1 saat	41 dakika)	Teknoloji	Lityum iyon		
				Şu anki şarj	37%		
				Tümüyle dolu (tasarım)	62,2 Wh		
				Tümüyle dolu	51,8 Wh (83%)		
				Voltaj	7,8 V		
				Üretici	SAMSUNG Elect	ronics	
				Üretici	SAMSUNG Elect	ronics	

Resim 72: Güç Yöneticisi: Aygıtlar

Aygıtlar listesinden batarya bilgilerinize ulaşabilirsiniz.

Ekran parlaklık ayarını panel üzerindeki güç simgesinden ayarlayabiliriz.

"Sunum kipi" tercihini aktif hale getirdiğimizde yaptığımız yapılandırma

ayarları devreye girmeyecek ve panel simgesi yandaki şekilde görünecektir.

Î2	SAMSUNG Electronics Şarj oluyor (80%, 8 saat	29 dakika)
ò.	Ekran parlaklığı)
	Sunum kipi	
	Ayarlar	

Panel üzerindeki "**Pardus Güç Yöneticisi**" ile tanımlı güç yapılandırma tercihlerinden seçim yapabiliriz.

Fare ve Dokunmatik Yüzey

Fare ve Dokunmatik Yüzey seçenekleri ile ilgili olarak öncelikle "**Aygıt**" listesinden "**Fare**" ya da "**Dokunmatik Yüzey (Touchpad)**" tercihimizi yapmalıyız.

Bu ekrandaki "Aygıtlar" sekmesinde;

- Seçili aygıtın etkin olup olmaması,
- Sol/Sağ tuş işlevi değişimi,
- Kaydırma (scroll) yönü,
- İşaretçi hızı

ayarlarını gerçekleştirebiliriz.

Fare ve doku	nmatik yüzey -	_ C X
<u>Aygıtlar</u> <u>D</u> avranış	<u>[</u> ema	
Aygıt: ETPS/2 Elantech 1	Fouchpad	•
Düğmeler ve Geri Bildiri	m D <u>o</u> kunmatik yüze	эу
Düğmeler Sol elini kullanan Tekerlek yönünü ter	Sağ elini kullanan sine çevir	-
İmleç Hızı 🔶 Hızlandırıcı:	0-	— 5,5
😂 Yardım	< Tüm Ayarlar	× Kapat

Resim 73: Fare ve Dokunmatik Yüzey: Aygıtlar

😁 🛛 🕹 Fare ve d	dokunma	tik yüzey	-	C	×
<u>A</u> ygıtlar <u>D</u> avranış	<u>T</u> ema	I			
Aygıt: ETPS/2 Elant	ech Toucł	npad	•		D
<u>D</u> üğmeler ve Geri B	Bildirim	D <u>o</u> kunmatik	k yüzey		
Genel 🕑 Tıklamak için do	okunmatil	¢ yüzeye doku	n) 🗲		
Kaydırma					
Kaydır <u>m</u> a kipi: İk	i parmak	kaydırma ┥	-	•	
😂 Yardım	< T	üm Ayarlar	×	Kapat	:

Resim 74: Fare ve Dokunmatik Yüzey: Dokunmatik

- Aygıt listesi "**Dokunmatik yüzey**" alt sekmesindeki ayarlar ile;
 - Fare tıklamasını yüzeye tıklayarak gerçekleştirme,
 - Kaydırma işlemi için dokunma eylemi,
 - iki parmak kaydırma
 - kenar kaydırma
 - dairesel kaydırma

ayarlarını yapabiliriz.

"Davranış" sekmesinden,

- Bir nesneyi sürüklemeye başlama eşiğini,
- Nesneleri açmak için çift tıklama hızınızı,
- Çift tıklama eyleminde elimizin titremesi halinde ya da dokunmatik yüzey hassasiyetinden dolayı aynı noktaya tıklayamadığımız için eylemi gerçekleştiremiyorsak çift tıklama olarak kabul edilecek noktalar arasındaki mesafeyi

kendimize göre ayarlayabilirsiniz.

Fare ve dokunmatik yüzey -× Aygıtlar Davranış Tema Sürükle ve Bırak Eşik: 8 pk Çift Tıklama Zaman: 295 ms Uzaklık: 4 pk 😂 Yardım < Tüm Ayarlar × Kapat

Resim 75: Fare ve Dokunmatik Yüzey: Davranış

<u>Aygıtlar</u> <u>D</u> avranış	<u>T</u> ema	
Öntanımlı Adwaita Breeze Light Esinti	İmleç <u>b</u> oyutu: 29 – – Önizleme ↓ ↓ ○ ↓ ↓ ↔ ↔ ↓ ⊭ ⊻ ↔ ♀ +	F
😂 Yardım	 Tüm Ayarlar × Kapat 	

Resim 76: Fare ve Dokunmatik Yüzey: Tema

"Tema" ise;

- İşaretçi boyutu,
- İşaretçi şekli

ayarlarını belirlediğimiz sekmedir.

Klavye

```
-----
```

Klavyemiz için **dil** ve **klavye düzeni** seçimlerini klavye ayarları ile yapabiliriz.

"Davranış" sekmesinden;

- "Num Lock" tuşunun başlangıçta etkin olup olmamasını,
- Bir tuşu basılı tuttuğumuzda karakterin **tekrarlanmamasını**,
- Bir tuşa bastığımızda karakterin **tekrarlanma hızını**,
- Klavye imlecinin yanıp sönme hızını

ayarlayabiliriz.

Resim 77: Klavye ayarları: Davranış

52	<u></u>		Klavye			-	C	×
	Da <u>v</u> ranış	<u>U</u> ygu	ılama Kısayoll	агі	<u>D</u> üze	en.		
	<u>U</u> ygulamalar	rı çalışt	ırmak için kısa	yolla	r ata:			
	Komut				Kisay	ol		
	gnome-calc	ulator			Hesap	Mak	inesi	
	mousepad				Super	ΉE		
	parole				Music			
	xfce4-appfi	nder			Alt+F	3		Π.
	xfce4-scree	nshoot	er -f		Print			
	xfce4-scree	nshoot	er-w		Alt+P	rint		
	xfce4-taskm	nanage	r		Ctrl+/	Alt+S	il	
	+ <u>A</u> dd	∕* <u>E</u> dit	– <u>R</u> emove	ßĊ	Öntanır	nlıya	<u>S</u> ıfırl	а
	😂 Yardım		< Tüm A	yarla	r 🗌	×	Kapal	:

Resim 78: Klavye: Uygulama kısayolları

"**Uygulama Kısayolları**" sekmesinden uygulamaları çalıştırmak için kısayol tanımı yapabilir ya da mevcut tuş kombinasyonunu değiştirebiliriz. "Yerleşim" seçenekleri listesinde "Sistem öntanımlılarını kullan" seçeneğini pasif hale getirildikten sonra bir "dil" ve "klavye düzeni" ekleyebiliriz.

5203		Klavye		_	C	×
Da <u>v</u> ranış	<u>U</u> ygulama Kıs	sayolları	<u>D</u> üzen			
Sistem önta	anımlılarını kul	llan		-		
<u>K</u> lavye mod	leli					
Genel 10	5 tuşlu PC (ulus	slararası)				-
Yerleşim se Win+Boş	çeneğini değiş luk	stir Anaht	ar <u>o</u> luştı	Jr		•
Kla <u>v</u> ye düze	eni Bäisken					
Türkçe	gişken					
Türkçe Tür	·kçe (F)					
+ <u>A</u> dd		emove	-			
😂 Yardım		< Tüm A	yarlar	×	Kapat	

Yüklü dil ve klavye düzenlerini listede yukarı taşıyarak varsayılan klavye düzenini belirleyebiliriz.

Resim 79: Klavye düzeni ayarları

Farklı alfabelere sahip oldukça fazla dil mevcuttur. Hatta aynı dil ailesine sahip dillerin bile karakter setleri farklı olabilmektedir. Bizdeki ç,ş,ğ,ü,ö gibi. Farklı dillerde belge oluşturuyorsak "**Ekle**" butonu ile ilgili dil ve o dilin klavye düzenini seçebiliriz. (TrF / TrQ)

<u></u>	ye düzeni seçimi	<
Türkçe (F		
Türkçe (S	ü tuşlarıyla)	
Türkçe (u	arası, ölü tuşlarla)	
Türkmence		t.
Ukraynaca		
	İptal Tamam	

Resim 80: Klavye düzeni ekle

Kaldırılabilir Sürücüler ve Ortam Ayarları

Bilgisayarımıza bağladığımız Flash bellek, DVD, Fotoğraf makinası, Cep bilgisayarı, Yazıcı ya da diğer aygıtlarımız için eylemler belirleyebiliriz.

4	Kaldırıla	bilir Sürücüler	ve Ortam	- C ×
Depolama	Çoklu Ortam F	Fotoğraf Makine	leri Yazıcılar	Girdi Aygıtları
Kaldırılabil	ir Depolama			
	🛿 Kaldırılabilir sürücüle	er takıldığında si	ste <u>m</u> e bağla	-
	Kaldırılabilir ortam y	erleştirildiğinde	s <u>i</u> steme bağla	
	🛛 Kaldırılabili <u>r</u> ortam y	erleştirildiğinde	içeriğini gör	
	Yeni sürücüler ve ort	tamdaki uygular	naları kendiliğinder	ı çalıştır
	Yeni sürücüler ve ort	tamdaki dosyala	rı kendiliğinden aç	
Boş CD ve l	DVD'ler			
	Boş disk yerleştirildi	ğinde CD veya [)VD yazdır 🔫	
	Veri CD'leri için Kom	ut: xfburn -	d	
	Müzik CD'leri için Ko	mut: xfburn -	a	
😂 Yardım			< Tüm Ayarlar	× Kapat

Resim 81: Kaldırılabilir Sürücüler ve Ortam: Depolama

Örneğin; yukarıdaki pencerede bilgisayara flash bellek taktığımızda bu ortamın sisteme bağlanıp bağlanmaması, bağlanıyor ise otomatik açılıp açılmaması gibi ayarları gerçekleştirebiliriz.

Renk Profili

Giriş (kamera, tarayıcı) ve **çıkış** (ekran, yazıcı) aygıtlarımız için renk profili yükleme ve

yönetmemizi sağlar.

İlgili donanım altındaki listede kullanmak istediğimiz renk profiline çift tıklayabilir ya da "**Etkin**" butonunu kullanabiliriz.

8	Renk Profili	-	c	×
Dizüstü Ekranı DELL E228WFP	Mod Firm Renk Aralı	el: DELLE2 na: Bilinme ğı: rgb	228WFI yen	Р
	 ✓ 12-11-2020 - Best 12-11-2020 - Wid 	: RGB e Gamut RC	ìВ	
	+ Ekle – Kaldır		Etkin]
😂 Yardım	< Tüm Ayar	lar	< Kapat	

Resim 82: Renk profili

Yazıcı Ayarları

Kullanmak istediğimiz bir yazıcı ya da tarayıcıyı sürücülerini sistemimize yüklemek ya da kurulu olan yazdırma/tarama aygıtlarını yapılandırmak için "**Ayarlar**" penceresindeki "**Yazıcı Ayarları**" aracını kullanabiliriz.

Sistemimizde yüklü/tanımlı bir yazıcı yok ise pencere boş olarak gelir ve "Henüz yapılandırılmış bir yazıcı yok" mesajı görünür. Yazıcılar penceresi "Başlık Çubuğu" ve "Durum Çubuğu"nda yazdırma sunucusuna bağlandığına dair bir ifade görebiliriz. Bu kendi bilgisayarımızdaki (localhost) yazdırma sunucusu da olabilir.

Yazıcı ekleme işlemi yetki gerektirdiğinden öncelikle "**Kilidi Kaldır**" butonunu kullanarak bizden istenen yetkili kullanıcı parolasını girmeliyiz. Yazıcıları yönetmek için sistem

- + ^	Yazıcı Aya	ırları - <mark>l</mark> ocalhost	_ C ×
Sunucu Yazıcı	Görünüm	Yardım 🔶	🔒 Kilidi Kaldır
💠 Ekle 🔻	C	Filtre: 🔍	۵
t III		K	y ocera
S laser			
localhost bağla	nıldı 🗲	5	
Docim 82. Vo	mailar	/	

yöneticisinden ilgili grup (Ipadmin) üyelikleri için istekte bulunabilirsiniz.

Yazıcı kurulumu için farklı yöntemler bulunmaktadır. Yazıcı ekleme ve yapılandırma sihirbazının sunduğu adımlardan uygun olan bir yöntemi tercih edebiliriz.

Eklemek istediğimiz aygıtın tam kaynak adresini **URI** (**U**niform **R**esource Identifier) kısmına yazabiliriz. Internet Printing Protocol (IPP) adresini nasıl yazacağımız ile ilgili görseldeki örneği inceleyebiliriz.

"**Internet Printing Protocol** (IPP)" IP tabanlı protokoller gibi yerel veya İnternet üzerinden çalışabilen bir protokoldür.

] + ^	Yeni Yazıcı 🗕 🗅 🗙
A	ygıt Seç	
A	ygıtlar	Aygıt URI'si Girin
	Generic CUPS-BRF	
	URI Girin	
Þ	Ağ Yazıcısı	
		Örneğin:
		ipp://cups-sunucusu/yazicilar/yazici-kuyrugu
		······································
		ists!
		Ipcal

Resim 84: Yazıcı tam kaynak adresi

"Generic CUPS-BRF" yi seçerek yazıcı veritabanından marka model seçmek sureti ile yazıcı ekleyebiliriz.

· + ^	Yeni	Yazıcı	-	C	×
Sürücü Seçin					
🔾 Veri tabanında	an yazıcı seç				
🔘 PPD dosyasını	sağlayın				
🔘 İndirmek için b	pir yazısı sürücüsü arayın				
Foomatic yazıcı (PostScript Prir olmayan) yazıcı sağlanan PPD c	ı veri tabanı, çeşitli üretici ta ıter Description - PPD) dosy ı için PPD dosyaları oluştura dosyaları yazıcının belirli öze	arafından sağlanan Pos valarını içerir ve ayrıca bilir. Ancak genel olar •lliklerine daha iyi eriş	stScript Yazıcı Ta çok sayıda (Post ak üretici tarafın im sağlamaktadı	nımı Script Idan r.	:
Marka					
HP					
IBM					
Index					
Infotec					
Intellitech					
Kvocera					
		Geri	İptal	İleri	
			•		

Marka seçiminin ardından doğru model bilgisini seçerek sonraki yazıcı tanımlama adıma geçebiliriz. Resim.90

- + ^	Yeni Yazıcı 🗕 🗅 🗙	
Sürücü Seçin		
Model	Sürücüler	
LaserJet 1160	HP LaserJet 1200 -	
LaserJet 1200		
LaserJet 1220	1	
LaserJet 1300		
G	Geri İptal İleri)

Resim 86: Yazıcı ekle: Yazıcı modeli

Elimizde bir yazıcının **PPD** (**P**ostScript **P**rinter **D**rivers) dosyası varsa (İnternet'ten indirebiliriz) sadece bu dosyayı göstermek sureti ile de yazıcımızı tanımlayabiliriz.

- + •	Yeni Yazıcı	_ C ×
Sürücü Seçin		
🔿 Veri tabanından yazıcı seç	- 5	
🔾 PPD dosyasını sağlayın ◄	←	
🔘 İndirmek için bir yazısı sür	rücüsü arayın	
PostScript Yazıcı Tanımı (Pos birlikte gelen sürücü diskinde sürücüsünün bir parçasıdır.	tScript Printer Description - PPD) dosy e bulunabilir. PostScript yazıcılar için gı	/aları genellikle yazıcıyla enellikle Windows [®]
Kyocera_TASKalfa_500ci	i.ppd 🕒 🔶	•
	Geri	İptal İleri

Resim 87: Yazıcı ekle: PPD dosyası seç

Bir diğer kurulum yöntemi olarak yazıcımızın sürücüsünü İnternet'te aratma seçeneğini kullanabiliriz.

"**Ağ Yazıcısı**" seçeneğine tıkladığımızda lokal ağımızdaki yazıcılar listelenecektir. Listeden kullanmak istediğimiz yazıcının "marka" ve "model" seçimini yaparak ilerleyebiliriz.

Eğer kullanmak istediğimiz yazıcı listelenmiyor ise "**Ağ Yazıcısı Bul**" seçeneğini kullanabiliriz. Yazıcı seçiminin ardından yazıcı tanımlama adımı gelecektir. Resim 90

- + •	Yeni Yazıcı	-	•	×
Aygıt Seç				
Aygıtlar Generic CUPS-BRF URI Girin ▼ Ağ Yazıcısı ▶ Ağ Yazıcısı Bul SAMBA üzerinden Windows Yazıcısı Internet Yazdırma Protokolü (ipp) AppSocket/HP JetDirect I PD/I PR Host yeya Yazıcı	Ağ Yazıcısı Host: Bul			
Internet Printing Protocol (ipps) Internet Yazdırma Protokolü (https)	iptal	İle	ri	

Resim 88: Yazıcı ekle: Ağ yazıcısı bul

Kullanmak istediğimiz yazıcı listelenmiyor ise aygıt adresini (URI) "HTTP" ya da "IPP" şeklinde girebiliriz. IPP (Internet Printing Protocol), IP tabanlı protokoller gibi yerel olarak veya İnternet üzerinden çalışabilir.

Windows üzerindeki paylaşıma açılmış yazıcıları "SAMBA üzerinden Windows Yazıcısı" seçeneği ile sistemimize tanımlayabiliriz.

Resim 89: Yazıcı ekle: SAMBA üzerinden Windows yazıcısı

"Göz at" ile bir çalışma grubu ya da bir IP deki paylaşılmış Windows yazıcıları listeleyebiliriz. Kimlik doğrulamasının ardından yazıcı sistemimize eklenmiş olacaktır.

- + -	SMB Gezgini	_ 0	×
Paylaşım	Açıklama		
▼ 161.9.194.156			
	Graphics Generic IBM C	iraphics 9pin wi	de
	Yenile	tal TAMA	M

+	^	Kimlik Doğrulama	×
	161.9.194.	56 'e erişmek için giriş	yapmalısınız.
	Kullanıcı Adı:	senol	
	Etki Alanı:	WORKGROUP	
	Parola:	•••	
		🖲 İptal Et	TAMAM

		<u></u>		
·····································	Yeni Yazıcı	-	C	×
Yazıcı Tanımlama				
Yazıcı Adı				
Yazıcı için kısa bir isim; örneğin "laseı	rjet"			
HP-Laserjet -				
Açıklama (isteğe bağlı) Kolay okunup anlaşılır bir açıklama; ö	rneğin "HP LaserJet with Duplexer"			
HP Laserjet 1200				
Konum (isteğe bağlı) Kolay okunup anlaşılır bir konum; örn	neğin "Laboratuvar 1"			
Kat-9 Koridor				
	Geri İptal	U	ygula	

Resim 90: Yazıcı ekle: Tanımlama

Yukarıdaki kurulum sihirbazında seçtiğimiz yöntemlerden herhangi birinin sonunda yazıcı tanımları ekranı gelecektir.

Yazıcı tanımlama işlemlerinden sonra bir yazıcıyı,

- Etkin ya da çevrimdışı yapabiliriz,
- Öntanımlı olarak ayarlayabiliriz,
- Paylaşıma açabiliriz,
- Yazıcı iş kuyruğunu yönetebiliriz,
- "Özellikler" ile bilgilerini detaylı görebilir ve ince ayarlarını yapılandırabiliriz.

Resim 91: Varsayılan yazıcıyı belirleme

·····································	Yazıcı Özellikleri - 'laser' on localhost		C	×
Ayarlar Politikalar Erişim Denetimi Üyeler İş Seçenekleri Mürekkep/Toner Seviyeleri	Durum	or Geçerli görevi yeniden dene kerberos Gizli Güvenilir	• •	
		Uygula İptal T	AMA	М

Resim 92: Yazıcı özellikleri

Yazıcılarımızı yönetmek için **CUPS** (Common **U**NIX **P**rinting **S**ystem) yazdırma sisteminin web arayüzüne de bağlanabiliriz. CUPS, **IPP** (Internet **P**rinting **P**rotocol) protokulünü kullanan açık kaynaklı yazdırma sistemidir.

Yazdırma sunucusu web arayüzüne erişim için, IP adresi ve ardından CUPS erişim portunu (631) girmemiz yeterli olacaktır.

Örneğin CUPS sunucusu kendi bilgisayarımızda ise tarayıcımızın adres kısmına **127.0.0.1:631** ya da **localhost:631** girmek suretiyle erişim sağlayabiliriz.

"Administration" sayfasında "**Add Printer**" butonuna bastığımızda bizden yetki için kullanıcı adı ve parola bilgisi istenecektir. Kullanıcı bilgimiz ile oturum açamıyorsak "Ipadmin" grubuna üyelik gerekebilir.
Sistem Ayarları

Erişilebilirlik Seçenekleri

Ť

Erişilebilirlik seçenekleri girdi ve çıktı aygıtlarımızı engelsiz kullanıcılar için ayrıca yapılandırmamıza olanak tanır.

Örneğin; bir çıkış ünitesi olan ekran görme duyusu ile kullanılabilir. "Yardımcı Teknolojileri Etkinleştir" seçeneği onaylandığında XFCE masaüstü işaretçilerin bulunduğu kelimeleri okuması modülünü yükler. icin "Orca" Böylece görerek değil duyarak sistemimizi kullanabiliriz.

Er	Erişilebilirlik _			C	×
Yardımcı <u>T</u> eknolojiler	<u>K</u> lavye	<u>F</u> are			
Bu seçenek etkinleştirile okuyucu ve büyüteçler i	diğinde, otur çin gerekli u	rum yöne Iygulama	eticisi ları ba	ekrar aşlatır	1 :
Yardımcı teknolojileri <u>e</u> tkinleştir					
😂 Yardım	< Tüm Aya	rlar	×	Kapat	

Resim 93: Erişilebilirlik: Yardımcı teknolojiler

📩 Erişil	ebilirlik	-	с: х		
Yardımcı <u>T</u> eknolojiler	<u>K</u> lavye	<u>F</u> are			
Yapışkan Tuşlar Etkinleştirildiğinde, normalde aynı anda birden çok tuşun basılması gerektiğinde, işlev değiştirici tuşların (Control, Alt, ve Shift gibi) basılı tutulmalarına gerek duyulmaz (basıp bırakmak yeterlidir). Yapışkan tuşları kullan Yapışkan tuşları kilitle					
Yavaş Tuşlar Yavaş tuşlar, yanlış basımların engellenmesine yardımcı olmak için tuşun kabul edilmesinden önce tuşa kısa süreliğine basılı tutulmasını gerektirir. Yavaş tuşları <u>k</u> ullan					
Geçerlilik süresi: 500 Sıçrama Tuşları Yanlışlıkla aynı anda birden çok tuşa basılmasını önlemek için sıçrama tuşları, iki tuş basması arasında gecikme sağlar. Sıçrama tuşlarını kullan Tuş vuruşu gecikmesi: 500					
😂 Yardım 🔷 Tün	n Ayarlar	×	Kapat		

"Klavye" sekmesinden "Yapışkan tuşları kullan" seçeneği ile birlikte kullanılan tuşları aynı anda kullanmak yerine sırayla basarak kullanabiliriz. Örneğin; seçili bir metin ya da nesneyi kopyalamak için Ctrl+C tuşlarına aynı gerekmez. anda basmamız Önce "Ctrl" ardından "C" tuşuna basarak aynı işlemi gerçekleştirebiliriz. Bu klavye üzerinde birbirinden uzakta olup aynı anda basılması gereken tuşları kullanmamız gerektiğinde oldukça faydalı bir seçenektir. İki tuşa aynı anda basarak bu özelliği kapatabiliriz.

"Yavaş Tuşlar" seçeneği ile klavyede bastığımız tuşun geçerli olması için gerekli zamanı ayarlayabiliriz. Bir tuşa bastığımızda daha parmağımızı çekmeden aynı karakteri birden fazla yazıyor ise "Yavaş tuşları kullan" seçeneğini aktif hale getirerek parmağımızın tuşta basılı kalma süresine göre ayarlama yapabiliriz.

"**Sıçrama Tuşları**" seçeneği ile aynı tuşa arka arkaya bastığımızda yazılma hızını ayarlayabiliriz. Özelikle parmaklarımızda titreme olduğunda bu seçenek aynı karakterin

istemsiz şekilde tekrarlanmasını engelleyecektir.

"Fare" sekmesindeki "fare benzetimini kullan" seçeneğini onaylayarak faremizin bulunmadığı durumlar ya da fareyi kullanmakta zorlandığımızda numerik tuşlar ile fare imlecini hareket ettirebiliriz.

Kullanıcı Bilgileri

iletişim bilgilerimizi girdiğimiz uygulamadır. Bu pencereye Uygulamalar -Whisker menü-

üzerinden de hızlıca erişebiliriz.

. + ^	Mu	gshot	_ ×
	İlk İsim	Soy Adı	Baş harf
	Senol	ALDIBAS	SA
	Ev Telefonu	E-posta Adr	esi
		bilgi@pardu	us.org.tr
	Ofis Telefonu	Fax	
	4445773		
Yardım		iptal Et	🚽 Uygula

Resim 96: Kullanıcı bilgileri

Kullanıcı ve Grup Yönetimi

"Kullanıcı ve Gruplar" ile kullanıcı bilgilerimizi değiştirebiliriz. Varsa yetkimiz dahilinde şu işlemleri de gerçekleştirebiliriz;

- Yeni kullanıcı ekleme,
- Sistemdeki bir kullanıcıyı silme,
- Kullanıcı Bilgileri ve Parola Değiştirme,
- Kullanıcı Hesap Tipini Değiştirme,
- Grup Ekleme,
- Grup Silme,
- Kullanıcıyı Gruba Ekleme

₩ +		Kullanıcı Ayarları	_ 🗆 ×
Senol senol	ALDIBAS	Senol ALDIBAS	Değiştir
		Hesap tipi: Özel	Değiştir
+	•	Parola: Giriște sorulan	Değiştir
+ Ekle	Sil	+	
Gruplar	ı Yönet	+	Gelişmiş Ayarlar
🖲 Yardım			× Kapat

Resim 97: Kullanıcılar ve Gruplar

Kullanıcı Ekleme

"**Ekle**" butonuna bastıktan sonra gelen **"Yeni Kullanıcı Oluştur**" penceresinde kullanıcının görünür ismi (Ad) ve sistem kullanıcı adını girmeliyiz.

"Kullanıcı adı" için aşağıdaki kriterlere uymalıyız.

- Türkçe karakter (ç,ğ,ı,ö,ş,ü) hariç küçük harf, rakam, tire ve alt tire karakterlerini içerebilir.
- Rakam, tire ve alt tire ile başlayamaz.

Bilgilendirme simgesi ünlem "<u>A</u>" şeklinde görünüyor ise kullanıcı adı belirleme kurallarına uygun olmayan bir veri girmişiz demektir.

Kullanıcı adı ekranından sonra bizo belirlememiz istenecektir.

	Kullanıcı parolası değiştiril Pardus TR	iyor:
O Parolayı el ile ay	arla	
Yeni parola:	•••••	
Doğrula:	•••••	
🔿 Rastgele parola	üret	
Ayarlanan parola:		₀ĝÜret
🗌 Girişte parola so	rma	
	🖲 İptal Et 🛛 🛹 🦪	AMAM

Resim 99: Kullanıcı parolası belirleme

Q + ^	Yeni Kullanı	cı Oluştur	×
Yen	i bir kullanıcı o	luştur	
Ad:	Pardus TR		
Kullanıcı adı:	pardust		•
*	Kullanıcı adı ş içerebilir: ➤ Türkçe ka içermeyen kü ➤ rakamlar ➤ ".", "-" ve herhangi biri	runları rakter çük harfler "_" den	
	🖲 İptal Et		м

Resim 98: Yeni kullanıcı oluştur

Kullanıcı adı ekranından sonra bizden, oluşturulan kullanıcının parolasını

Güvenliğimiz için kullanıcı parolasını kolay tahmin edilemeyen ve kaba kuvvet -**brute force**- saldırılara karşı çözülmesi zor olacak şekilde BÜYÜK/küçük harf, rakam, özel karakterden oluşacak sekilde girmeliyiz. "**Rastgele parola üret**" seçeneği ile **güçlü** parolalar önerilebilir.

Kullanıcı Bilgileri

Gelişmiş ayarlar ile yetkimiz dahilinde kullanıcı bilgilerini görüntüleyebilir ve değiştirebiliriz.

"Kullanıcı iletişim bilgileri" iş adresi ve telefon bilgilerinin girildiği sekmedir.

Gelişmiş ayarlar değiştiriliyor: Senol ALDIBAS
Kullanıcı Ayrıcalıkları Gelişm

Resim 100: Kullanıcı iletişim bilgileri

Ayrıcalıkları" "Kullanıcı donanim kullanma izinleri ve sistem aygıtlarını yetkilerinin kayıtlarını -logizleme belirlendiği sekmedir. Buradan bir işaretlediğimizde seçeneği kullanıcı aslında ilgili gruba üye yapılmaktadır. Örneğin; "Yazıcıları Yapılandır" seçeneğini onayladığımızda kullanıcı "Ipadmin" grubuna üye yapılmaktadır.

Resim 101: Kullanıcı ayrıcalıkları

Bir kullanıcıyı bir gruba üye yapmak için Uçbirim üzerinde "**usermod**" komutunu kullanabiliriz.

usermod -a -G kamp senol

"Gelişmiş" sekmesi ile;

- Kullanıcı hesabını kilitleme,
- Kullanıcı kabuk -shell- belirleme,
- Kullanıcı başlangıç dizini -**ev**-,
- Kullanıcının birincil grubu,
- "Kullanıcı Sayısal Kimliği" -**UID**-

ayarlarını yapabiliriz.

Kullanıcı kabuk bilgisi için 11. sayfadaki Çekirdek -Kernel- ve Kabuk -Shell- konusunu inceleyebilirsiniz.

🐣 🔸 🔺 Gelişmi	ş Kullanıcı Ayarlarını De	eğişt 🗗 🗙
Ge Sa	elişmiş ayarlar değiştirili 2nol ALDIBAS	iyor:
İletişim Bilgisi	Kullanıcı Ayrıcalıkları	Gelişmiş
Gelişmiş Ayarlar	lışı bırak <	
Başlangıç dizini:	/home/senol	
Kabuk:	/bin/bash	•
Ana grup:	senol	•
Kullanıcı Kimliği:	1000	- +
Kendi hesabır dizininizi değiştiremezs başka bir programı çalış	nızı devre dışı bırakama veya kullanıcı iniz. Bu ayarları düzer kullanıcının oturumu ştırın.	nz, kendi ev ID sini hlemek için ından bu
	🖲 İptal Et	TAMAM

Resim 102: Kullanıcı gelişmiş ayarları

Kullanıcı bilgilerini değiştirmek için Uçbirim üzerinde "**usermod**" komutunu kullanabiliriz.

sudo usermod -aG sudo, lpadmin senol

Üstteki komut senol kullanıcısını sudo ve Ipadmin gruplarına ekler.

Kullanıcı Hesap Tipi Değiştirme

Resim 103: Kullanici hesap tipi degiştiri

Kullanıcı Parolası değiştirme

"Kullanıcı ve Gruplar" ekranında hesabımızı seçerek ya da yetkimiz varsa herhangi bir kullanıcıyı seçtikten sonra **"Parola: Girişte sorulan**" ifadesinin karşısındaki **"Değiştir**" butonunu kullanabiliriz.

* *	Kullanıcı Ayarları	_ C ×
Pardus TR pardust	Senol ALDIBAS	Değiştir
Senol ALDIBAS	Hesap tipi: Özel	Değiştir
	Parola: Giriște sorulan	Değiştir 🕨
🖶 Ekle 🛛 😣 Sil		
🔺 Grupları Yönet		Gelişmiş Ayarlar
🖲 Yardım		🔀 Kapat

Resim 104: Kullanıcılar ve Gruplar: Parola değiştir

* *	Kullanıcı Parolasını Değiştir 🛛 🗙
	Kullanıcı parolası değiştiriliyor: Senol ALDIBAS
Şimdiki parola:	
O Parolayı el ile ay	varla
Yeni parola:	
Doğrula:	
O Rastgele parola	üret ←
Ayarlanan parola:	75e7VjkD
🗌 Giriște parola sc	prma
	● İptal Et

Daha önce kullanıcı hesabı oluşturma konusunda belirttiğimiz gibi güvenliğimiz için **güçlü** bir parola belirlemeliyiz.

Resim 105: Parola değiştir

Kullanıcı parola bilgisini değiştirmek için Uçbirim üzerinde "**passwd**" komutunu kullanabiliriz.

sudo passwd pardust

Üstteki komut yönetici parolamızdan sonra pardust kullanıcısı için yeni parola girmemizi isteyecektir.

Kullanıcı Silme

"Ayarlar" > "Kullanıcılar ve Gruplar" penceresindeki (sayfa 74) "**Sil**" butonu ile seçili kullanıcıyı sistemden kaldırabiliriz.

Bir kullanıcı hesabını kaldırılırken kullanıcıya ait dosyaları sistemde tutabiliriz.

Yeni Grup Ekleme

Kullanıcıları yetkilendirme işlemleri için gruplar oluşturabiliriz. Bir kullanıcı hesabı oluşturulduğunda bu kullanıcın birincil grubu da otomatik olarak oluşturulur ve varsayılan olarak bu grup kullanıcı adı ile aynıdır. Ayrıca sistemimizde kurulu ya da veni kurduğumuz uygulamalar da kendi kullanıcılarını ve haliyle kendi gruplarını oluştururlar.

9 + ^	Yeni grup		с ×
Temel Ayar	lar		
Grup adı:	zonguldak		
Grup ID:	1002		- +
Grup Üyele	ri		
Pardus	TR		1
Senol A	LDIBAS		- 1
		🖲 İptal Et	TAMAM
esim 106: (Grup ekle		

"Ayarlar" > "Kullanıcılar ve Gruplar" penceresindeki (sayfa 74) "Grupları Yönet" butonunun ardından ekrana gelen grup listesi penceresinde "Ekle" butonuna basarak "Yeni Grup" ekranını açabiliriz.

Sistemde yeni bir grup oluşturmak için için Uçbirim üzerinde "**addgroup**, **groupadd**" komutlarını kullanabiliriz.

sudo groupadd zonguldak

Sistem Başlangıç Ayarlarının Yapılandırılması

"Oturum ve Başlangıç" ile sonraki oturumlarımız için oturum başlatma ayarlarımızı yapılandırabiliriz.

<u>8.</u>	Oturun	n ve Başlangıç		>
<u>G</u> enel	Kendiliğinden Uygulama Başlatımı	Geçerli <u>O</u> turum	Kaydedilen <u>O</u> turum	Geliş <u>m</u> iş
Oturum S Girişl Çıkış Aya Oturu V Çı <u>k</u> ışı	seçici te seçiciyi gö <u>s</u> ter e rları umu kapatırken kendiliğinden kaydet - ta sor	+		
Kapat Vyku	ı <u>d</u> an önce ekranı kilitle			
😂 Yardır	n		< Tüm Ayarlar	× Kapat

Resim 107: Oturum ve Başlangıç ayarları

Genel sekmesindeki "**Girişte seçiciyi göster**" seçeneği daha önce kaydedilmiş oturumlarımızın oturum açma ekranında listelenmesini sağlar. Böylece tarih ve saatine göre önceki oturumlarımıza giriş yapabiliriz. Önceki bir oturuma erişmek için bunun kaydedilmesi gerekir. Oturumlarımızın otomatik kaydedilmesini ya da oturumu kapatırken kayıt için onay istenmesini sağlayabiliriz.

Açılış teması için listeden görsel seçimi yapabiliriz. "**Yapılandır**" ile "**kişisel" resim kullan**" demek suretiyle kayıtlı görsellerimizden seçim yapabiliriz.

<u>.</u>	Oturum	ve Başlangıç		_ C ×	
<u>G</u> enel	Kendiliğinden Uygulama Başlatımı 🕨	Geçerli <u>O</u> turum	Kaydedilen <u>O</u> turum	Geliş <u>m</u> iş	
Uyg Ağ Salar Uyg Ağ Salar Uyg Ağ Salar Uyg Salar Uyg Salar Uyg Salar Sa	ulama j (Ağ bağlantılarınızı yönetin) nyDesk Tray ueman Uygulaması (Blueman Bluetooth	Yöneticisi)	Te on on on	tikleyici login login login	
Cli Cli Ek Sev Sev Sev Sev Sev Sev Sev Sev Sev Sev	✓ □ Clipman (Pano yöneticisi) on login ✓ □ Clipman (Pano yöneticisi) on login ✓ □ Ekran Kilitleyici (Ekran kilitleyici programını başlat) on login ○ Evolution Alarm Bildirimi (Takvim olay bildirimleri) on login ✓ ☑ Notlar (Hızlı not almak için idealdir) on login ✓ ☑ Pardus Güç Yöneticisi (Pardus için güç yönetim aracı) on login				
+ -	✓		< Tüm Ayarlar	× Kapat	

Resim 108: Oturum ve Başlangıç: Otomatik başlayacak uygulamalar

Oturumumuz ile birlikte otomatik olarak başlamasını istediğimiz uygulamaları ayarlayabiliriz.

Aktif oturumumuzda açık olan uygulamalarımızı kaydederek sonraki oturumlarımızda "**genel**" sekmesindeki "**girişte seçiciyi göster**" aktif ise bu oturumumuza geri dönebiliriz. Bu işlemi sürekli yapmak yerine yine "**genel**" sekmesinden çıkışta oturumların daima kaydedilmesini sağlayabiliriz.

		Oturun	n ve Başlangıç		- 0
<u>G</u> enel	Kendiliğ	inden Uygulama Başlatımı	Geçerli <u>O</u> turum 🕨	Kaydedilen <u>O</u> turum	Geliş <u>m</u> i
Şu anda a	aktif oturu	um: Default		<u>↓</u> Oturu <u>m</u> u Kaj	ydet Q
Öncelik	PID	Uygulama		Biçimi Yenide	en Başlat
15	1910	⊡xfwm4		Hemen	
20	1945	🖲 Xfce Ayarlar Süreci		Hemen	
25	1946	xfce4-panel		Hemen	
30		Thunar		Çalışıyorken	
35	2024	xfdesktop		Hemen	
50	2031	🔊 Güç Yöneticisi		Çalışıyorken	
50		pulseaudio		Çalışıyorken	
– Uygul	amadan <u>(</u>	<u>r</u> ik			
😂 Yardın	n			< Tüm Avarlar	× Kapat

Resim 109: Oturum ve Başlangıç: Kaydedilen oturum

Bir uygulama için "**stili sıfırla**" sütunundan "**Çalışıyorken / Her zaman / Hemen / Hiçbir zaman**" seçeneklerini uygulayabiliriz. "Uygulamadan çık" ile o anda çalışan bir uygulamayı kapatabiliriz.

Â	Oturur	n ve Başlangıç		_ C ×
<u>G</u> enel	Kendiliğinden Uygulama Başlatımı	Geçerli <u>O</u> turum	Kaydedilen <u>O</u> turum	Geliş <u>m</u> iş
	Oturum Default		Wed Sep 101	Son erişim :49:47 2021
— <u>R</u> em	ove		Kayıt <u>l</u> ı Oturumla	arı Temizle
🔅 Yardı	m		< Tüm Ayarlar	× Kapat

Resim 110: Oturum ve Başlangıç: Kaydedilen oturumlar

Kaydedilen oturum listesinden önceki oturumlarımızı kaldırabiliriz.

-				
Â	Oturun	n ve Başlangıç		_ C ×
<u>G</u> enel	Kendiliğinden Uygulama Başlatımı	Geçerli <u>O</u> turum	Kaydedilen <u>O</u> turum	Geliş <u>m</u> iş 🕨
Uyumlulı	uk			
🗌 Başl	angıçta GN <u>O</u> ME servislerini çalıştır			
🗌 Başl	angıçta <u>K</u> DE servislerini çalıştır			
Güvenlik	,			
	kuvaulamalaru võnet			
😂 Yardı	m		< Tüm Ayarlar	× Kapat

Resim 111: Oturum ve başlangıç: Gelişmiş

"Gelişmiş" seçenekleri ile başlangıçta GNOME ve KDE servislerinin otomatik olarak başlatılmasını sağlayabiliriz. Bu işlem sistem açılış süresini biraz uzatabilir ancak KDE ve GNOME uygulamalarının daha hızlı başlamasını sağlayacaktır.

Tarih ve Saat Ayarları

Sistem **saat** ve **tarih** ayarlarını gerçekleştirdiğimiz eklentidir. "**Kilidi aç**" butonunun ardından parolamızı girdikten sonra bulunduğumuz bölge zaman dilimini liste ya da haritadan seçerek zaman yapılandırmasını "**El ile**" seçeneğini girdikten sonra tarih ayarlaması yapabiliriz.

Zaman ayarlarımız için "Yapılandırma" listesinden "**El ile**" seçeneği "**İnternet sunucuları ile eş zamanlı tut**" seçeneğini kullanmamız daha doğru olacaktır.

•	^			Za	man v	/e Ta	rih Ay	/arla	гі		_ ×
Zaman d	ilimi:	Eur	ope/	lstai	nbul						
Yapıland	ırma:	El il	e	•	•						•
Saat:	1	-	+]:	54	-	+	:	29	-	+ @
Tarih:	< Ağu	istos	>								< 2021 >
	Pzt 26		Sal 27		Çrş 28	F	Ргş 29	C u 3	im 0	Cts	Paz 1
	2		3		4		5	(5	7	8
	9		10		11		12	1	3	14 21	15
	23		24		25		26	2	7	28	22
	30		31		1		2		3	4	5
🖲 Yaro	dım						1	Kil	itle		× Kapat

Resim 112: Zaman ve Tarih

Zaman ayarlarımızı bir İnternet sunucusundan (NTP - **N**etwork **T**ime **P**rotocol) **<u>almadığımız</u>** zaman İnternet üzerindeki hesaplarımıza oturum açarken problem yaşayacağımızı unutmamalıyız.

NTP desteği kurulu değil

Yerel zaman sunucunuz ile İnternet zaman sunucuları arasındaki eşzamanlandırmayı sağlamak için lütfen NTP desteğini kurun ve etkin hale getirin.

Kapat

Zaman ayarları için Uçbirim üzerinde "timedatectl" komutunu kullanabiliriz.

timedatectl show

timedatectl set-ntp false

timedatectl set-time 09:05:00

Öntanımlı Uygulamalar ve Dosya Tipine Göre Uygulama Ayarları

İnternet tarayıcısı, E-posta, Dosya Yöneticisi ve Uçbirim Öykünücüsü için varsayılan uygulama tercihlerimizi ayarlayabilir, "**Diğerleri**" ile dosya tipine göre uygulama ilişkilendirmesini yapabiliriz.

İnternet Yardımcı Araçlar Diğerleri İnternet Tarayıcısı Image: State	Öntanımlı Uygulamalar							
İnternet Tarayıcısı Öntanımlı Web Tarayıcısı, bağlantıları açma ve yardım içeriğini görüntülemede kullanılacaktır. Mozilla Firefox E-posta Okuyucusu Öntanımlı E-posta Okuyucu, e-posta adreslerini tıkladığınızda e-posta oluşturmada kullanılacaktır. Öntanımlı E-posta Okuyucu, e-posta adreslerini tıkladığınızda e-posta oluşturmada kullanılacaktır. Ønzilla Thunderbird	İnternet 🔪 Yardımcı Ar	lar <u>D</u> iğerleri						
Mozilla Firefox	nternet Tarayıcısı 🤜 Öntanımlı Web Tarayıcı	bağlantıları açma ve yardım içeriğini görüntülemede kullanılacak	ktır.					
E-posta Okuyucusu Öntanımlı E-posta Okuyucu, e-posta adreslerini tıkladığınızda e-posta oluşturmada kullanılacaktır. Image: Mozilla Thunderbird Image: System state of the system	🔺 Mozilla Firefox							
Mozilla Thunderbird Order of the second s	- posta Okuyucusu Öntanımlı E-posta Okuy	u, e-posta adreslerini tıkladığınızda e-posta oluşturmada kullanıl	lacaktır.					
🕄 Yardım 🤇 Tüm Ayarlar 🛛 🗙 Kap	🕤 Mozilla Thunderbir							
	🐯 Yardım		< Tüm Ayarlar	×	Kapa			

Resim 113: Öntanımlı İnternet uygulamaları

Bir internet adresine tıkladığımızda ilgili adres varsayılan tarayıcı, bir mail adresine tıkladığımızda da "yeni ileti" penceresi varsayılan E-posta istemcisinde açılacaktır.

		ö	ntanımlı Uygulamalar			-	C	×
<u>İ</u> nternet	Yardımcı Araçlar 🕨	<u>D</u> iğerleri						
Dosya Yöne Öntanımlı	e ticisi Dosya Yöneticisi, klası	örlerin içeriğine göz atm	nada kullanılacaktır.					
🖵 Thuna	r							•
Uçbirim Öy Öntanımlı	künücüsü 	l ortamı gerektiren kom	nutları çalıştırmakta kulla	anılacaktır.				
🗈 Xfce U	lçbirim							•
😂 Yardım					< Tüm Ayarlar	×	Kapal	t

Resim 114: Öntanımlı Dosya Yöneticisi ve Uçbirim

Xfce de varsayılan dosya yöneticisi olarak "**Thunar**" gelmektedir. Elbette biz tercih ettiğimiz farklı bir dosya yöneticisi kurarak varsayılan dosya yöneticimizi değiştirebiliriz.

"Uçbirim (Terminal)" olarak Gnome Terminal, Terminator, Tilda, Guake gibi terminalleri sistemimize kurup kullanabiliriz.

"**Diğerleri**" sekmesi ile dosya türünü açacak varsayılan uygulama ilişkilendirmesini yapabiliriz. Böylece bir uygulama farklı uzantılardaki bir çok belgeyi açabilir. Başka bir deyişle bir belgeyi açmak istediğimiz uygulamayı tercih edebiliriz. Alttaki görselde "**mp4**" türü filtrelenerek bu uzantıya sahip belgeleri açmak için "**VLC Ortam Oynatıcısı**" ayarlanmıştır.

8	Öntanımlı Uygulamalar _								
İnternet <u>Y</u> ardımcı Araçlar	<u>D</u> iğerleri								
<u>S</u> üzgeç: mp4 4						X			
MIME Türü	▼ Durum	Öntanımlı Uygulama							
🔏 audio/mp4	Öntanıml	🛛 🕑 mpv Media Player							
🗳 video/mp4	Kullanıcı	🛓 VLC ortam oynaticisi				L			
		Uygulama Seç							
		Öntanımlılara Döndür							
✔ Birlikte aç		2 MIME türü bulundu							
(3) Yardım			< Tüm Ayarlar	×	Kapal	t			

Resim 115: Dosya tipi uygulama ilişkilendirme: MIME

İnternet tarayıcılarımız için de durum aynıdır. Bir "HTML" türündeki sayfayı açmak istediğimizde varsayılan İnternet tarayıcımız ile bu sayfa açılacaktır. Bu sayfa uzak sunucuda da olabilir ve biz bir tarayıcı ile bu sayfaya erişmek istiyor olabiliriz. Sayfa içerisinde türler (video, pdf, image v.b) için tarayıcımızın "**kaydet**", "**her zaman sor**", "**Firefox ile aç**" gibi nasıl bir eylem göstereceğini ayarlayabiliriz.

Bir belgeyi, simgesi üzerinde farenin sağ tuşuna basarak gelen menüden "**Birlikte Aç**" seçeneği ile, belge türünü destekleyen herhangi bir uygulama ile açabiliriz.

Xfce Ayarlar Editörü

Xfce Ayarlar Editörü penceresindeki seçenekler ile, şu ana kadar yaptığımız görünüm (masaüstü, panel, pencere, simge), aygıt (klavye, güç, ...) ve sistem (erişebilirlik, bildirim, ...) gibi bir çok ayarı değer belirtmek sureti ile gerçekleştirebiliriz.

Pardus Java Kurucu

Java versiyonlarını kolayca kurmamızı ya da kaldırmamızı sağlayan ve hali hazırda kurulu olan Java versiyonlarından varsayılan java versiyonunu belirleyebildiğimiz uygulamadır.

2	Pardus Java Kurucu	_ ;
OpenJDK 17	Yükle	Kaldır
OpenJDK 11	Varsayılan	Kaldır
OpenJDK 8	Yükle	Kaldır
	Viikle	Kaldır

Resim 117: Pardus Java Kurucu

Pardus Hakkında

Pardus "Kernel" ve "Masaüstü" sürüm versiyon bilgileri ile sistemimizin işlemci (**CPU**), grafik işlemci (**GPU**) ve bellek (**RAM**) donanım bilgilerini görüntüleyebiliriz.

Resim 118: Pardus ve sistem hakkında bilgi

Sistemimizdeki bir aksaklık durumunda "**Sistem Raporu Çıkart**" butonu ile Masaüstüne aldığımız "**pardus_sistem_raporu.tar.gz**" dosyasını inceleyebilir, paylaşarak kolay ve hızlı destek alabiliriz. -İngilizce için: pardus_system_report.tar.gz-

Dosya Yönetimi

GNU/Linux Dosya Sistemi

Dosya Sistemi (FS⁴) bilgilerin depolama birimi üzerine yazılma ve depolama biriminden okunma (erişim), bir başka deyişle bilgilerin disk üzerindeki organize edilme biçimidir. Bu yüzden İşletim sistemlerinin kullandıkları dosya sistemleri birbirinden farklıdır.

Dosya sistemleri,

Desteklenen en yüksek depolama birimi,

Desteklenen en yüksek dosya boyutu,

dosya indeksi ve dosya isimlendirme kuralları,

ve bunlara bağlı olarak

performans gibi pek çok noktada birbirlerinden ayrışırlar.

Linux/Unix dosya sistemi **ext**⁵ -Genişletilmiş Dosya Sistemi- olarak adlandırılır ve yıllara göre versiyonları aşağıdadır.

ext2, 1993

ext3, 1999

ext4, 2006

Unix, GNU/Linux dosya sistemleri hakkında İnternet 'ten detaylı bilgiye ulaşabilirsiniz.

4 File System (Dosya Sistemi)

5 Extended File System (Genişletilmiş Dosya Sistemi)

GNU/Linux Dosya Sistemi Hiyerarşisi

Daha önce Unix türevi işletim sistemi kullanmamış son kullanıcılar ilk etapta dizin yapısı farklılığından kaynaklı GNU/Linux Dosya Sistemi hiyerarşisinde zorlanabilirler. Tekil dosya hiyerarşisini kullanan Unix sistemler aslında daha düzenli ve daha kolaydır.

GNU/Linux sistemlerde donanımlarımız dahil tüm dosya-dizin (klasör) hiyerarşisi bu kök (root "/") dizinine bağlı birer dosyadır. Örneğin "/dev/sda, /dev/sdb" volları disklerimizi ifade eden dosyalar iken "/home/senol/Masaüstü" yolu ise senol kullanıcısının "Masaüstü" klasörünü gösterir. Windows ta ise bu yapı/gösterim farklıdır. Yani Windows'ta her depolama birimini kök dizini ayrıca ifade edilir (C:\, D:\ gibi).

Masaüstümüzdeki "Ev" dizinini açtığımızda yandaki gibi klasörlerimiz listelenecektir. Bu konum sistemin kurulu olduğu disk bölümünün /home/senol adresidir.

Resim 119: Aktif kullanıcı "Ev" dizini

Bu konumdan bir klasör yukarı/üst seviyeye çıktığımızda sistemdeki tüm kullanıcı hesaplarının (ev dizinlerinin) olduğu "Ihome" konumuna (dizinine) geliriz. (Windows işletim sisteminde "C:\ users" klasörü gibi.).

Resim 120: Home : Kullanıcı ev dizinleri

<

Yer

Tekrar bir üst dizine tıkladığımızda ise tüm sistemin bağlı olduğu root (kök "/") konumuna çıkabiliriz.

Resim 121: Sistemin Kök -root- dizini

Yukarıdaki **kök –root(/)-** klasörünün içeriğini, aşağıdaki görselde alt klasör hiyerarşisi (FSSTND⁶) ile daha net görmekteyiz.

Resim 122: GNU/Linux dosya sistemi hiyerarşisi

Dosya Yöneticisi

Dosya yöneticileri yerel ve ağımızdaki depolama ünitelerimiz üzerinde (Disk, CD, DVD, vb.) dosya organizasyonumuzu yapmamızı sağlayan uygulamalardır. Basit haliyle disk üzerinde gezinti, dosya oluşturma, taşıma, kopyalama, silme işlemlerimizi bu ve benzeri uygulamalar ile gerçekleştirebiliriz. GNU/linux sistemlerde kullanabileceğimiz dosya yöneticisi yelpazesi oldukça geniştir. Yaygın olarak kullanılanlar Dolphin, Nautilus, Konqueror, Krusader, Nemo ve Pardus XFCE arayüzü ile birlikte öntanımlı olarak gelen "**Thunar**" dır. Varsayılan dosya yöneticisini çalıştırmak için herhangi bir klasörü açmamız yeterlidir.

Resim 123: Thunar Dosya Yöneticisi

"Yan pencere gözü" ağdaki Depolama aygıtları, sık kullandığımız konumlar (yerler) ve ağ üzerindeki diğer bilgisayar ve paylaşımları görüntülerken pencere içeriğinde yan pencere gözünde seçili olan konumun "Yer Seçici" üzerindeki konumun içeriği görüntülenir. Pencere içeriği hakkında bilgileri ise pencere alt kısmındaki "Durum Çubuğu" üzerinden okuyabiliriz.

" Görünüm " menüsü secenekleri ile	Görünüm	
	C Yeniden Yükle	Ctrl+R
✔ "Yan Pencere Gözü",	Yer Seçici	•
	Yan Pencere Gözü	•
✓ "Yer seçici",	🗹 Durum Çubuğu	
	🕑 Menü Çubuğu	Ctrl+M
"Pencere içerigi (simgeler)"	🗌 Gizli Dosyaları Göster	Ctrl+H
icin görünüm ve davranış avarlaması vanabiliriz	Ögeleri Sırala	•
işin görünüm ve davranış ayanaması yapabımız.	 Yaklaş 	Ctrl++
Yine bu menüden,	🗖 Uzaklaş	Ctrl+-
	Olağan Boyut	Ctrl+0
✔ "Durum Çubuğu",	Simge Görünümü	Ctrl+1
	🔿 Liste Görünümü	Ctrl+2
✓ "Menü Çubuğu"	🔿 Sıkı Görünüm	Ctrl+3

ögelerinin görüntülenip görüntülenmemesini ayarlayabiliriz.

Görünüm menüsünden "**Yan Pencere Gözü > Ağaç**" seçimi yaptığımızda aşağıdaki gibi alt klasörler üzerinde daha rahat işlem yapmamızı sağlayan bir görünüm elde edebiliriz. Bu bize taşıma, kopyalama gibi işlemlerde kaynak ve hedefi aynı anda görme imkanı sağladığından sürükleme işlemi ile bu eylemleri **tek pencerede** daha hızlı gerçekleştirebiliriz.

Resim 124: Yan pencere gözü - Ağaç görünümü

"Yan Pencere Gözü" alanındaki simge boyutunu "**Tüm Ayarlar>Dosya Yöneticisi**" ya da uygulama penceresinden "**Düzenle>Tercihler**" ile ayarlayabiliriz.

an F	ſ	Oosya Yöneti	cisi Seçenekleri	×
Görüntü	Yan Bölme	Davranış	Gelişmiş	
Kısayol Böl	mesi 🚽			
Simge Boy	utu: 16pk			•
🛃 Simge /	Amblemlerini	Göster		
Ağaç Pence	reGözü 🛛 ┥	←		
Simge Boy	utu: 48pk			-
🛃 Simge /	Amblemlerini	Göster		
🐺 Yardım				× Kapat

Resim 125: Dosya yöneticisi: Yan bölme simge boyutu

"Yer Seçici" tercihlerinde "Araç Çubuğu Tarzı" seçili iken fare ile tıklayarak "Adres Satırı Tarzı" seçili iken ise klavye ile yazmak sureti ile konumlar üzerinde hareket edebiliriz.

Araç Çubuğu Tarzı	<	>	^	企	•	0	home	☆ senol	🖿 Masaüstü	1	•
Adres Satırı Tarzı	<	>	^	企	□	/hon	ne/senol/	/Masaüstü/			G

Konumlar üzerinde hareket için "Git" menüsünü de kullanabiliriz.

Konumlar üzerinde "ileri", "geri" ve "yukarı" hareket için farenin orta tekerleğini basılı tutarak ilgili yöne hafifçe hareket ettirmemiz yeterli olacaktır. Orta tekerlek basılı iken "aşağı" yönlü hareket "Yenile" davranışını sergileyecektir.

Görünüm modları ile bir konum (disk-dizin/klasör) içeriğini **simge** ya da **liste/detaylı liste** biçiminde görüntüleyebiliriz.

• •		Masaüstü		-	c	×
Dosya Düzenle Görünüm	n Git Yardım					
く > ^ 企 • 🛛	home 🏠 senol	🖿 Masaüstü				
🔒 Bilgisayar	🗅 Dizin		🎜 Symphony.mp3			
🔻 🕜 senol	ۏ firefox-esr.desktop	0	📙 tr.org.pardus.software.desktop			
🕨 🗅 Belgeler	📓 Hesap Tablosu.ods					
🕨 \downarrow İndirilenler	📄 Kelime İşlemci.odt	:				
👻 🗖 Masaüstü	🖪 libreoffice7.2-tr_7.	.2.0.4-4_amd64.d	eb			
🗅 Dizin	💱 Pardus.desktop					
	🚆 pardus.png					
Pardus	🧐 steam.desktop					
🕨 🔁 Resimler						
Sablonlar	1 dizin, 9 dosya: 11,	1 MiB (11.686.45	0 bayt), Boş alan: 4,2 GiB			
	17"					

Resim 126: Thunar Dosya Yöneticisi: Sıkı görünüm

Aşağıdaki detaylı liste görünüm modunda dosyaların "boyut", "tür" ve "değişim tarihi" bilgilerini görebiliyoruz.

• •			Mas	aüstü		_ 0	×
Dosya Düzenle Görünüm	n Git Ya	rdım					
< > ^ û < 0	home	🏠 senol	🖿 Ma	saüstü		i	
🗄 Bilgisayar	Ad		~	Boyut	Tür	Değişim Tarihi	
▼ 🕜 senol	🗅 Dizin	1		4,0 KiB	dizin	Bugün	
🕨 🗅 Belgeler	a firefo	ox-esr.desk	top	3,7 KiB	masa üstü yapılandırma	dc 23-03-2021	- 1
🕨 \downarrow İndirilenler	📄 Hesa	p Tablosu.o	ds	6,8 KiB	OpenDocument Hesap	Tat 03-04-2021	- 1
🔻 🗖 Masaüstü	📕 📑 Kelin	ne İşlemci.c	odt	7,7 KiB	OpenDocument Metin	03-04-2021	- 1
Dizin	📄 libred	office7.2-tr	_7.2	6,1 KiB	Debian paketi	17-08-2021	- 1
. Müzik	🐼 Pardı	us.desktop		162 bayt	masa üstü yapılandırma	dc 03-04-2021	-
Reprint Pardus	💆 pardı	us.png		3,1 KiB	PNG görüntüsü	20-04-2020	
 Resimler Sablonlar 	1 dizin,	9 dosya: 11	I,1 MiB ((11.686.45)	0 bayt), Boş alan: 4,2 GiB		

Resim 127: Thunar Dosya Yöneticisi: Liste -detaylı- görünümü

Bu bilgilere ilave olarak **sahiplik** ve **dosya izinleri** gibi daha fazla bilgiye ihtiyacımız varsa "**Görünüm**" menüsünden "**Sütunları Yapılandır**" seçeneğini kullanabiliriz.

"Sütunları Yapılandır" seçeneği menüde görünmüyorsa "detaylı liste" modunda değiliz demektir. Otomatik sütun genişlik davranışını ayarlayabilir, listeden görmek istediğimiz bilgileri onaylayabiliriz. "Öntanımlı Kullan" ile ilk değerlere dönebiliriz.

Resim 128: Görünüm: Sütunları yapılandır

Detaylı liste görünüm modunda simgeleri sıralamak için ilgili sütun başlığına tıklayabiliriz. Aynı başlık alanına 2. kez tıkladığımızda sıralama işlemi o alana göre tersine dönecektir.

• •	Masaüstü _ C X							
Dosya Düzen	Dosya Düzenle Görünüm Git Yardım							
$\langle \rangle \land$	🗅 🕻 🏠 senol 🖿 Masaüstü		<i>•</i> •					
Yer	Ad 🕨 🔻 Boyut	Tür Değişim	Tarihi Sahip İzinler					
🗄 Bilgisayar	🗅 Dizin 4,0 Ki	3 dizin 2021-09-	01 14:38:43 Senol ALDIBAS (senol) drwxr-xr-x					
🕥 senol	🍅 firefox-esr.desktop 🛛 3,7 Ki	3 masa üstü yapılandırma 2021-03-	23 23:46:46 Senol ALDIBAS (senol) -rwxr-xr-x					
📃 Masaüstü	📄 Hesap Tablosu.ods 👘 6,8 Ki	3 OpenDocument Hesap ⁻ 2021-04-)3 22:58:33 Senol ALDIBAS (senol) -rw-rr					
🗍 Çöp	📑 Kelime İşlemci.odt 🛛 7,7 Ki	3 OpenDocument Metin 2021-04-)3 22:58:40 Senol ALDIBAS (senol) -rw-rr					
🗅 images	📄 libreoffice7.2-tr_7 6,1 Ki	B Debian paketi 2021-08-	17 19:40:15 Senol ALDIBAS (senol) -rw-rr					
Aygıtlar	💱 Pardus.desktop 162 bay	t masa üstü yapılandırma 2021-04-	03 22:54:45 Senol ALDIBAS (senol) -rwxr-xr-x					
📃 Dosya	pardus.png 3,1 Ki	3 PNG görüntüsü 2020-04-2	20 03:30:46 Senol ALDIBAS (senol) -rw-rr					
🥑 sda6	😴 Pardus.svg 7,7 Ki	3 SVG görüntüsü 2017-05-	22 13:58:30 Senol ALDIBAS (senol) -rw-rr					
🧾 31 GB	🥩 steam.desktop 7,3 Ki	3 masa üstü yapılandırma 2021-08-	25 17:03:30 Senol ALDIBAS (senol) -rwxr-xr-x					
Ağ	Symphony.mp3 11,1 Mi	3 MP3 sesi 2021-04-0)3 23:43:38 Senol ALDIBAS (senol) -rw-rr					
📺 Ağı Tara	🛃 tr.org.pardus.soft 542 bay	t masa üstü yapılandırma 2021-08-2	20 03:05:57 Senol ALDIBAS (senol) -rwxr-xr-x					
1 dizin, 10 dosya: 11,2 MiB (11.694.379 bayt), Boş alan: 4,1 GiB								

Resim 129: Dosya yöneticisi - Liste -detay- görünümü

Liste hani alana göre sıralı ise o alan başlığında "**ok**" simgesi" görünür. Ok simgesi aynı zamanda sıralamanın **yönünü** gösterir.

≌ Klasör Oluştur 💿 Belge Oluştur	•	
📔 Yapıştır		
Burada Terminal Ad Q Bu dizinde bul	ç	
Ögeleri Sırala	•	Ada Göre
 Yaklaş 		🔿 Boyuta Göre
🗖 Uzaklaş		🔿 Türe Göre 🛛 🖒
Olağan Boyut		🔿 Değiştirilme Tarihine Göre
Jözellikler		 Artan
		🔿 Azəlan

Sıralama işlemi için ayrıca her görünüm modunda "**Görünüm > Ögeleri Sırala**" seçeneğini kullanabiliriz.

Bir klasörü açtığımızda içeriğinin **simge**, **sıralı liste**, **detaylı liste** ya da **önceki görünümünde** ekrana gelmesini Dosya Yöneticisi görünüm seçenekleri ile ayarlayabiliriz. Dosya Yöneticisi Seçeneklerine "**Tüm Ayarlar**" ya da uygulamanın "**Düzenle**" menüsünden "**Tercihler**" seçeneği ile ulaşabiliriz.

	D	osya Yönetio	isi Seçenel	cleri	×	
Görüntü	Yan Bölme	Davranış	Gelişmiş			
Ayarları	Görüntüle					
Yeni diz	inleri şununla liste	ele:		Önceki Aktif Görünüm	•	
Küçük resimleri göster: 🛛 🖌 🕶						
Küçük resimleri göster: Her zaman ✓ Her klasör için ayarları görüntüle ve anımsa □ Küçük resimlerin etrafını çerçevele ✓ Dizinleri dosyalardan önce listele ✓ Dosya boyutunu ikilik biçimde göster Simge Görünümü □ Simgelerin yanında yazı Pencere simgesi ✓ Geçerli klasör simgesini kullan						
Biçim:	Özel				•	
-	%Y-%m-%d %H:	%M:%S				
😂 Yardım				×	Kapat	

Resim 130: Dosya Yöneticisi: Görünüm seçenekleri

- Masaüstü simge görünümünde değindiğimiz dosyaları için önizleme yapılıp medya yapılmaması dosya yöneticisi için ise bu pencereden ayarlanır.
- ✓ Pencere içeriğindeki ögeler sıralandığında klasörlerin öncelikli tutulmasını sağlayabiliriz.
- ✓ Öge isimlerinin simgenin alt ya da yanında yazmasını sağlayabiliriz.
- ✓ "Geçerli klasör simgesini göster" seçeneği pencere denetim menüsünde uygulama/klasör simge/logo görüntülenmesini sağlar.
- Tarih biçimi olarak;
 - Bugün (09:05:00) 0
 - Sal 10 Agu 2021 09:05:00 0
 - 2021-08-10 09:95:00 0
 - 10-08-2021 09:05:00 0
 - 0 Ozel

biçimlerinden birini tercih edebiliriz.

Durum Çubuğu,

1 dizin seçildi, 12 diğer öge seçildi: 24,9 MB (24.917.878 bayt)

- Bir konumdaki nesne (öge) sayısını,
- Seçili dosya sayısını, •
- Seçili dizin sayısını, ٠
- Pencere içeriğindeki ögelerin ya da sadece seçili ögelerin toplam boyutunu, •
- Aktif bölümün boş alan miktarını, •
- Seçili dosyanın tipini,
- Üzerinde bulunduğumuz menü seçeneğinin işlevini, görüntüleyerek kullanımda bize yardımcı olur.

Dosya ve Klasör oluşturma

Dosya için basitçe, bilginin depolama birimi üzerine isimlendirilerek saklanması ya da bir aygıt/süreç bilgilerinin ifade edilmesidir diyebiliriz. Bu bilgi yazı, ses, görsel,

Tablosu.ods

Uygulanacak özel tarih biçimi.

En yaygın belirticiler: %d ayın günü %m av %Y yüzyıl dahil olmak üzere yıl %H saat %M dakika %S saniye

Tam liste için: 'strftime'

görsellerden oluşan video, aygıtı tanımlayan dosya olabilir. Basitçe şarkı söyleyip bunu depolama ortamında sakladığımızda dosya oluşturmuş oluyoruz.

Fotoğraflarım, müziklerim gibi dosyalarımızı gruplandırmak için ihtiyaç duyduğumuz dosya tipine de **dizin** (directory) ya da **klasör** (folder) diyebiliriz. Özetle klasörlerde aslında birer dosyadır.

Resim 131: Dosya oluştur

Klasör oluşturmak için "Dosya" menüsünü kullanabiliriz. Ayrıca üstteki görselde görülen sağ tuş menüsünü de kullanabiliriz. Hızlıca dosya oluşturmak için de bu yöntemi kullanabilir, dosya içeriğini ilişkili uygulama ile girebiliriz. Uygulama/dosya ilişkilendirmesine daha önce değinmiştik.

×	Bir klasör ya	da dosya	ismini".'	" ile		
Y.X	başlatırsak o olacaktır.	öge gizli	öge (dosy	ya)	Sizli-dosya	Pardus.MD

Gizli ögelerin görüntülenip görüntülenmemesini "**Görünüm**" menüsünden "**Gizli Dosyaları Göster Ctrl+H**" onayı ile ayarlayabiliriz.

Dosya ve klasörlerimizi isimlendirirken, kullandığımız dosya sisteminin (Ext4) kurallarına uymamız gerekir. Dosya Sistemi (FS:File System) konusuna daha önce değinmiştik.

Yandaki görseldeki dosya-klasör yapısını oluşturmayı uygulama olarak deneyebiliriz. Örneği oluştururken mavi renkli olan ifadelerin klasör, diğerlerinin dosyayı ifade ettiğini unutmamalıyız. Kullanacağımız uygulamaları uzantılarına bakarak tercih etmeliyiz. Uzantısı olmayanları text(.txt) türünde kabul edebiliriz.

Dosya Seçme Yöntemleri

Dosya ve klasörlerimizi bir işleme (taşıma, kopyalama, silme, ...v.s.) tabi tutacağımız zaman ilgili dosyaları seçmek zorundayız. Tek bir dosya üzerinde işlem yapmak isteğimizde fare ile tıklamamız ya da yön tuşları ile üzerine gelmemiz yeterlidir. Üzerinde işlem yapacağımız dosya sayısı arttığında işlemleri art arda tekrar etmeden yapmak için ilgili dosyaları seçme yöntemlerini başarılı şekilde gerçekleştirebilmeliyiz.

Seçim işlemleri için **Ctrl** ve **Shift** tuşlarını kullanabiliriz. Shift ardışık, Ctrl ardışık olmayan ögeleri seçim için kullanılır.

"**Shift**" tuşu basılı iken hareket tuşlarını kullandığımızda, hareket tuşunun işlevine bağlı olarak seçim yapmış oluruz.

```
Shift + Sağ/sol ok : Sağ veya sol yönde seçim
Shift + Aşağı/Yukarı ok : Satır satır seçim
Shift + Home : Seçili ögeden ilk ögeye kadar seç
Shift + End : Seçili ögeden son ögeye kadar seç
Shift + PgUp : Yukarı yönde sayfa sayfa seçim
Shift + PgDn : Aşağı yönde sayfa sayfa seçim
```

Shift tuşu basılı iken bir ögeye tıkladığımızda aktif/seçili öge ile tıkladığımız öge arasındaki tüm ögeler seçilmiş olur. Ctrl tuşu basılı iken seçmek istediğimiz ögelere tıklamamız yeterlidir. Aşağıdaki görselde .svg dosyalarını seçmek için bu yöntem uygulanmıştır. Seçmemiz gereken dosya sayısı fazla ise sıralama yöntemlerini kullanarak ardışık seçme yöntemine uygun hale getirmek daha doğru olacaktır.

Resim 132: Ctrl + Fare ya da Ctrl + Boşluk ile seçme

Yine **Ctrl** tuşu basılı iken yön tuşları ile hareket edip seçmek istediğimiz ögeye geldiğimizde **boşluk** (space) tuşu ile bu ögeyi seçime dahil edebiliriz.

"Shift" ve "Ctrl" tuşlarının seçim işlemindeki rolü kelime işlemcilerde metin seçme, elektronik tablolarda hücre seçme işlemlerinde de genel anlamda geçerlidir. (Shift+Home satır başına kadar seçim işlemi yapıp belge başına kadar seçim için Ctrl+Shift+Home tuş kombinasyonu kullanılmalıdır. Belge sonu için de benzer değişiklik gereklidir.)

Fare ile çerçeve şeklinde seçim yapabiliriz.

Resim 133: Fare ile çerçeve içerisine alarak seçme

"**Tümünü seç**" ile aktif konumun içerisindeki tüm ögeleri seçebiliriz (Ctrl +A). Eğer seçmemiz gereken öge azınlıkta ile "**Seçimi Tersine Çevir**" seçeneğini kullanabiliriz.

Resim 134: "Seçimi tersine çevir" ile seçme

Düzenle menüsünden "**Örüntüyle seç**" ile dosya isim ve uzantılarını dikkate alarak bir grup dosyayı seçebiliriz.

^	Örüntüyle Se	ç 🖪	×
*a	*.svg		
kler:	: *.png, file??.tx	t, pict*	.???
	İptal	Se	ç
	^ *a	 Orüntüyle Se *a*.svg kler: *.png, file??.tx İptal 	Orüntüyle Seç 'a*.svg kler: *.png, file??.txt, pict*

Resim 135: Örüntüyle seç

Resim 136: Örüntüyle seç: içinde "a" geçen .svg dosyaları

B* : "B" ile başlayan tüm dosyalar (dosya=dosya/dizin)
b* : "b" ile başlayan tüm dosyalar
S*.* : "S" ile başlayan ve uzantısı olan tüm dosyalar
*.pdf : uzantısı ".pdf" olan dosyalar ("pdf" türündeki dosyalar)
??N* : 3. karakteri "N" olan dosyalar
??? : ismi 3 karakter olan dosyalar
*e*o* : içerisinde sırası ile "e" ve "o" geçen dosyalar
s*n*l : "s" ile başlayıp içerisinde "n" olan ve "l" ile biten ögeleri seçer.

Üsteki gösterimler grafik arabirimlerde genellikle benzer şekillerdedir. Ancak uçbirimde dosyaları ifade etmek için "düzenli ifade (Regular Expression)" yazım kurallarına dikkat etmeliyiz.

Dosya Taşıma ve Kopyalama

Dosya taşıma işlemi için ilgili dosya ya da klasörleri hedef konuma sürüklememiz yeterlidir. Bu işlemi Düzenle menüsünden "**Kes (Ctrl+x)**" ile seçili ögeleri panoya alarak hedefte yine Düzenle menüsünden "**Yapıştır (Ctrl+V)**" ile panodan hedefe aktarmak sureti ile de gerçekleştirebiliriz.

Nesneleri sürükleme işleminde "Ctrl" tuşunu basılı tuttuğumuzda taşıma işlemi yerine kopyalama işlemi gerçekleşecektir. Bu durumda fare imlecimizin yanında "+"

işareti belirecektir. Üsteki anlatımda "**Kes**" seçimi yerine "**Kopyala (Ctrl+C)**" ile de aynı işlemi gerçekleştirebiliriz.

"**Gönder**" seçeneği ile dosyaları mail olarak gönderebilir, Masaüstü ve disk bölümlerimize ve hatta bluetooth ile diğer cihazlara aktarabiliriz.

Ögeleri farklı disk ya da disk bölümleri arasında sürüklediğimizde taşıma işlemi değil kopyalama işlemi gerçekleşir.

Dosya Silme ve Geri Alma

"Düzenle>Çöp Kutusuna Taşı (Del/Delete)" ile seçili ögeleri çöp kutusuna atabilir, yanlışlıkla bu işleme tabi tuttuğumuz ögeleri de çöp kutusundan geri alabiliriz.

Bir dosyayı çöp kutusuna göndermeden disk üzerinden direkt silmek için ise "Düzenle>Sil (Shift + Del / Delete) " seçeneğini kullanabiliriz.

"Pardus.svg" ögesini kalıcı olarak silmek istediğinizden emin misiniz?				
Dosya silerseniz	, kalıcı olarak kaybedilir.			
İptal	Sil			

Disk alanından kazanmak için "Çöp Kutusu" simgesinde sağ tuşa basarak ya da çöp kutusu penceresinde "Dosya" menüsünden "**Çöpü Boşalt**" seçeneğini kullanabiliriz.

Dosya İsmi Değiştirme

Dosya ya da klasörlerimizin ismini değiştirmek için "**Düzenle>Yeniden Adlandır**" seçeneğini kullanabilir ya da **F2** tuşuna basabiliriz.

Bir grup dosyanın aynı anda ismini değiştirmek için "Toplu Yeniden Adlandırma" uygulamasını kullanabiliriz.

Toplu Yeniden Adlandırma

Bir grup dosyanın ismini hızlıca değiştirebilmemizi sağlayan seçenekler sunar. "+" butonuna basarak yeniden adlandırılacak dosya gurubunu belirledikten sonra aşağıdaki seçeneklerden amacımıza uygun seçimi kullanabiliriz.

🔲 🔸 🔺 Toplu Yeniden Adlandırma - Çok Sayıda Dosyayı Yeniden Adlı 💶 🖬 🗙					
+_= 🛛 🔶					
Ad	Yeni Ad				
IMG-0015.png	fethiye-tatil-0015.png				
IMG-0014.png	fethiye-tatil-0014.png				
🗎 IMG-0013.png 🛛 🔶	fethiye-tatil-0013.png				
IMG-0012.png	fethiye-tatil-0012.png				
IMG-0011.png	fethiye-tatil-0011.png				
Ara ve Değiştir 🔹 😂	Yalnızca ad 🗸				
Ara: img	🗆 Düzenli İfade 🔫				
Yer Değiştir: fethiye-tatil	🗌 Büyük harf küçük harf duyarlı arama				
	Kapat Dosyaları Yeniden Adlandır				

Resim 138: Toplu yeniden adlandırma: Ara ve değiştir

"**Ara & Değiştir**" seçeneği ile dosya adı ya da uzantısındaki bir ifadeyi "Yer Değiştir" kısmına girdiğimiz ifade ile değiştirebiliriz. Bu işlemde BÜYÜK-küçük harf duyarlılığını da dikkate alabiliriz.

📃 🔸 🔺 Toplu Yeniden A	Adlandırma - Çok Sayıda Do	osyayı Yeniden Adl; 🔔 🗂 🗙
+ =	•	
Ad	Yeni Ad	
 fethiye-tatil-0015.png fethiye-tatil-0014.png fethiye-tatil-0013.png fethiye-tatil-0012.png fethiye-tatil-0011.png 	Fethiye-tatil-0015.pl Fethiye-tatil-0014.pl Fethiye-tatil-0013.pl Fethiye-tatil-0012.pl Fethiye-tatil-0011.pl	ng ng ng ng
Büyük Harf / Küçük Harf 🗸		Yalnızca ad 🗸
Dönüştür: İlk karakter büy	yük 🔻	
	Kapat	Dosyaları Yeniden Adlandır

Resim 139: Toplu yeniden adlandırma: BÜYÜK harf / küçük harf

"Büyük Harf / Küçük Harf" ile dosya isimlerini BÜYÜK-küçük dönüştürebilir, dosya isimlerinin ilk ya da tüm kelimelerinin ilk harflerini büyük harfe dönüştürebiliriz.

🛑 🔸 🔺 Toplu Yeniden Adlandırma - Çok Sayıda Dosyayı Yeniden Adlı 💶 🖆 🗙						
+ - 🛛						
Ad		Yeni Ad				
Fethiye-tatil-001-K	amp-5.png	Fethiye-001	-Kamp-5.png			
Fethiye-tatil-001-K	Fethiye-tatil-001-Kamp-4.png Fethiye-001-Kamp-4.png					
Fethiye-tatil-001-K	📄 Fethiye-tatil-001-Kamp-3.png 🛛 🕶 📂 Fethiye-001-Kamp-3.png					
Fethiye-tatil-001-K	amp-2.png	Fethiye-001	-Kamp-2.png			
Fethiye-tatil-001-K	amp-1.png	Fethiye-001	-Kamp-1.png			
Karakterleri Kaldır	- 3	•	Ad ve Son Ek 💌			
Konumdan Kaldır:	8 - +	Önden (sol)	• +			
Konuma:	14 – +	Önden (sol)	 ✓ 			
	Kapat	t	Dosyaları Yeniden Adlandır			

Resim 140: Toplu yeniden adlandırma: Karakterleri sil

"Karakterleri Kaldır" seçimi ile dosya isimlerinin isteğimiz konumundan kırpma yapabiliriz.

📄 + 🔺 Toplu	Yeniden Adlandırma - Ço	ok Sayıda Do	osyayı Yeni	den Adl; 🗕	c	×	
+ = <	•						
Ad	Yeni Ad						
Fethiye-001-Kam	p-5.png 05-kuzer	05-kuzen-Fethiye-001-Kamp-5.png					
Fethiye-001-Kamp-4.png 06-kuzen-Fethiye-001-Kamp-4.png							
Fethiye-001-Kamp-3.png ->> 07-kuzen-Fethiye-001-Kamp-3.png							
Fethiye-001-Kamp-2.png 08-kuzen-Fethiye-001-Kamp-2.png							
Fethiye-001-Kan	ip-z.prig 06-kuzei	i-reciliye-ot	n-Kamp-z.	ping			
Fethiye-001-Kam	ip-1.png 09-kuzer	n-Fethiye-00)1-Kamp-1.	.png			
 Fethiye-001-Kam Numaralandır 	ap-1.png 09-kuzer	n-Fethiye-00)1-Kamp-1.	png Ad ve Son	Ek	•	
Fethiye-001-Kam Fethiye-001-Kam Numaralandır Savı Bicimi: 01	• (00-kuzer	n-Fethiye-00)1-Kamp-1.	png Ad ve Son	Ek	•	
Fethiye-001-Kam Fethiye-001-Kam Numaralandır Sayı Biçimi: 01	I, 02, 03,	n-Fethiye-00	01-Kamp-1.	png Ad ve Son	Ek	•	
 Fethiye-001-Kam Fethiye-001-Kam Numaralandır Sayı Biçimi: 01 Metin Biçimi: Sa 	ap-1.png 09-kuzer	r Başla: Metin:	-kuzen-	png Ad ve Son	Ek	•	
 Fethiye-001-Kam Fethiye-001-Kam Numaralandır Sayı Biçimi: 01 Metin Biçimi: Sa 	I, 02, 03,	n-Fethiye-00 Başla: Metin:	-kuzen-	Ad ve Son	Ek	 ▼ 5 	

Resim 141: Toplu yeniden adlandırma: Numaralandır

"**Numaralandır**" seçeneği dosya isimlerini rakam ya da harfler ile numaralandırmamızı sağlar ve bu numaralar başta ya da sonda olabilir. Numaralandırma işleminde başlangıcı belirleyebilir ya da numara ile birlikte metin ekleyebiliriz.

📄 🔸 🔺 Toplu Yeniden Adlandırm	a - Çok Sayıda Dosyayı Yeniden Adl; 💶 💶 🗙
+ - 🛛 🔶	
Ad	Yeni Ad
 05-kuzen-Fethiye-001-Kamp-5.jpg 07-kuzen-Fethiye-001-Kamp-3.jpg 06-kuzen-Fethiye-001-Kamp-4.jpg 08-kuzen-Fethiye-001-Kamp-2.jpg 09-kuzen-Fethiye-001-Kamp-1.jpg 	05-kuzen-Fethiye-001-Kamp-5-2018-06-14.jpg 07-kuzen-Fethiye-001-Kamp-3-2016-12-01.jpg 06-kuzen-Fethiye-001-Kamp-4-2016-11-19.jpg 08-kuzen-Fethiye-001-Kamp-2-2016-07-07.jpg 09-kuzen-Fethiye-001-Kamp-1-2016-07-07.jpg
Tarih / Saat ekle 🔹 😵 🗲	Yalnızca ad 🔻
Saat ekle: Fotoğrafın Çekildiği Tari Konumda: 0 – + Arka	h: ▼ Biçim: -%Y-%m-%d dan (sağ) ▼ ◆
Ка	Dosyaları Yeniden Adlandır

Resim 142: Toplu yeniden adlandırma: Tarih / saat ekle

"Tarih>Saat Ekle" seçeneği ile dosya isimlerine **güncel/erişim/değişim** ya da fotoğraflar için **fotoğrafın çekildiği tarihlerini** ekleyebiliriz. Tarih biçimi için yıl, ay, gün, saat, dakika gösterimlerini kendimize özel biçimde girebiliriz.

Resim 143: Toplu yeniden adlandırma: Ekle / üstüne yaz

"Yükle>Üstüne Yaz" seçenekleri ile dosya ismine istediğimiz bir ifadeyi ekleyebilir, bu ifadeyi dosya ismindeki karakterler ile değiştirebiliriz.

+ ^		_ C ×			
+ -	×	÷			
Ad		Yeni Ad			
moonlight. Symphony La La Land. Waltz.mp3 Symphony Rock Guita symphony Rock Guita symphony Rock Guita	mp3 9.mp3 mp3 -2nd.mp3 r.mp3 #40.mp3 np3	 razworksrazworks-b meegan&tobinbeetl mohamed_mahmoud_l medhat_mahmoudc imadavisnotesartbeer rickyzvflight_of_bur sherebmozart_symp innaplanetiankawolf 	eethoven-moonlight-sonata.m hoven_9th_symphony.mp3 badawyla_la_land_soundtra Imitri_shostakovichwaltz_n ethoven's_9th_symphony2 nblebee_l_rock_guitar.mp3 ohony_#40classic.mp3 igang_amadeus_mozartlacr	ip3 ckepilogue_& c2.mp3 nd_movement.i imosa.mp3	_city_of_stars.mp3 mp3
Müzik Etiket	leri •	- 😫 🔶			Yalnızca ad 🛛 🔻
Biçim:	Sanatçı - Şa	arkı Adı 🛛 🗲		-	🗸 Altçizgi 👉
Özel biçim:					Küçük Harf
			Kapat	Dosyalar	rı Yeniden Adlandır

Resim 144: Toplu yeniden adlandırma: Müzik etiketleri

"Müzik Etiketleri" ile müzik dosyalarımız için dosya isimlerine şarkının bölüm numarası, şarkı ve sanatçı adlarını ekleyebiliriz. Dosya isimlerini küçük harfe çevirebilir alanlar arasına (sanatçı, parça, bölüm no) altçizgi "_-_" koyabiliriz.

Dosya Erişim İzinlerini Belirleme

Dosya erişim izinlerinden kasıt dosyaların içeriklerini görebilme (okuma), değiştirebilme (yazma) ya da dosyayı yürütmedir (çalıştırma).

- r : Okuma (read)
- w : Yazma (write)
- x : Çalıştırma (execute)

Bu erişim izinlerini dosyanın **sahibi**, **grubu** ya da **diğer** tüm kullanıcılar için ayrı ayarlayabiliriz.

- **u** : Sahibi (**U**ser)
- g : Grubu (Group)
- o : Diğer (**O**thers)

Bir ögenin izinlerini "**Dosya>Özellikler**" ile görüntüleyebilir ve değiştirebiliriz.

Bir penceredeki tüm ögelerin boyut, tür, sahip, grup, değişim-erişim zamanı, MIME tipi ve **izinlerini** görmek için görünüm menüsünden "**Detaylı Liste Şeklinde Göster(Ctrl+2)**" ve ardından yine bu menüden "**Sütunları Yapılandır**" seçeneğini kullanabiliriz.

• •	^	Masaüstü							×	
Dosya Di	Dosya Düzenle Görünüm Git Yardım									
< >	^	₲ •	û senol	te M	lasaüstü					▶
Yer		Ad	h	-	Boyut	Tür	Değişim Tarihi	Sahip	İzinler	
🗄 Bilgis	sayar	🗅 Dizir	n		4,0 KiB	dizin	2021-09-01 14:38:43	Senol ALDIBAS (senol)	drwxr-x	г-х
🕜 senol	l (🍅 firef	ox-esr.desl	top	3,7 KiB	masa üstü yapılandırma	2021-03-23 23:46:46	Senol ALDIBAS (senol)	-гwхг-хі	-X
🗖 Masa	üstü	📓 Hesap Tablosu.ods 👘 6,8 Ki		6,8 KiB	OpenDocument Hesap	2021-04-03 22:58:33	Senol ALDIBAS (senol)	-LM-LL-	-	
🗍 Çöp		📄 Kelime İşlemci.odt 👘 7,7 Kil		7,7 KiB	OpenDocument Metin	2021-04-03 22:58:40	Senol ALDIBAS (senol)	-LM-LL-	-	
🗅 imag	es	👩 libre	office7.2-t	r_7	6,1 KiB	Debian paketi	2021-08-17 19:40:15	Senol ALDIBAS (senol)	-rw-rr-	-
Aygıtlar	4	🐺 Pard	lus.desktop		162 bayt	masa üstü yapılandırma	2021-04-03 22:54:45	Senol ALDIBAS (senol)	-гwхг-хи	'-X
Dosya	a	👿 pard	lus.png		3,1 KiB	PNG görüntüsü	2020-04-20 03:30:46	Senol ALDIBAS (senol)	-rw-rr-	-
sda6		🐺 Pardus.svg 7,		7,7 KiB	SVG görüntüsü	2017-05-22 13:58:30	Senol ALDIBAS (senol)	-rw-rr-	-	
31 GE	в	🦻 steam.desktop 🛛 7,		7,3 KiB	masa üstü yapılandırma	2021-08-25 17:03:30	Senol ALDIBAS (senol)	-гwхг-хи	'-X	
Ağ		🎝 Sym	phony.mp3	3	11,1 MiB	MP3 sesi	2021-04-03 23:43:38	Senol ALDIBAS (senol)	-rw-rr-	-
Agi Ta	ara	🥇 tr.or	g.pardus.so	oft	542 bayt	masa üstü yapılandırma	2021-08-20 03:05:57	Senol ALDIBAS (senol)	-гwхг-хи	-x
		1 dizin,	, 10 dosya:	11,2 M	1iB (11.694	.379 bayt), Boş alan: 4,1	GiB			

Resim 145: Liste görünümü

Yukarıdaki gösterimde son sütunda görünen izinleri şu şekilde detaylandırabiliriz.

Resim 146: Dosya erişim izinleri

İlk karakter olan "-" işareti ögenin normal bir dosya olduğunu gösterir. Öge bir klasör ise "d", başka bir dosyaya bağlantı ise "l" görünecektir. Diğer karakterler (s,b,c,p) grafik arayüz kullanımında bizi çok ilgilendirmeyecektir diyebiliriz.

- * ^	"Par	rdus.MD" - (Özellikler	5	×
Genel	Amblemler	İzinler			
U Sahibi:	Senol ALDIBA	S (senol)			
Erişim:	Okuma & Ya	zma		•	
	r	W			
g Küme:	senol			•	
Erişim:	Yalnızca oku			•	
O Diğerleri	r				
Erişim:	Yalnızca oku			-	
	r		×		
Program:	🗌 Bu dosyanı	n program	olarak çalışması	na izin ver	Г
-	Güvenilmeye sisteminize z	en programlar arar verebilir.	ın çalıştırılmasına iz	in vermek,	
Yardım				Kapat	

Bu izinleri değiştirmek için dosya/klasör üzerinde sağ tuşa basarak "**Özellikler**" seçeneği ve ardından "**İzinler**" sekmesini kullanabiliriz.

Resim 147: Dosya özellikleri: İzinler

Dizinlerde elbette bir dosyadır ancak söz konusu yetkiler/izinler olunca ve eylemler karışabilir. kavram Klasör için çalıştırma izni yok ise doğal olarak içeriğini de göremiyoruz anlamina gelecektir. Dosyada çalışma izni yok ise de içerisini görmek ya da değiştirmek mümkündür.

Resim 148: Dosya-klasör izinlerine göre amblemler

penceresinde

"Amblemler"

"Dosya>Özellikler"

Bir ögenin amblemini sekmesinden biz belirleyebiliriz.

senol -× A Düzenle Görünüm Git Yardım Dosya < **企 senol** Pardus s İndirilenler Belgeler Genel Pardus Müzik Masaüstü 11 dizin, 30 dosya: 221,6 MiB (232.401.845 bayt), Bos ...

Resim 149: Amblemler

Bir klasörün erişim izinlerini değiştirdiğimizde bu değişikliklerin alt klasörler için geçerli olup olmamasını "Düzenle>Tercihler" penceresindeki "Gelişmiş" sekmesi altında "Dizin İzinleri" ile ayarlayabiliriz.

Resim 150: Dizin izinleri davranışı

Dizin izinleri yöntemi olarak "**Her zaman sor**" tercihini seçmemiz halinde, yandaki gibi bir mesaj ile yapılan izin değişikliğinin alt klasörlere de uygulanıp uygulanmayacağını onaylamamızı isteyecektir.

Dosya Arşivleme

Dosyaları ve klasörleri arşivlemek ya da arşivlerken bir sıkıştırma algoritması ile sıkıştırmak için "**Dosya>Arşiv Oluştur**" seçeneğini kullanabiliriz. "**Diğer seçenekler**" ile arşivimiz için parola belirleyebiliriz.

İptal	Sıkıştır	Oluştur
Dosya adı:		
Pardus		.tar.gz 🔻
Konum:	-	-
🗘 senol		•
▼Diğer Seçenek	ler 🔶	
▼Diğer Seçenek Parola:	ler 🔫 🛶	
▼ Diğer Seçenek Parola:	ler	U
▼ Diğer Seçenek Parola: ■ Dosya listesir	ii de şifrele	U

Resim 151: Dosya sıkıştırma

Çıkar		+	-	🔶 pa	rdus	.tar.gz	٩	=	-	c	×
< >		ŵ	K	ionum:	i	1					
Ad			Ŧ	Boyut		Tür		Değ	iştiril	di	
🗾 Akgu	Jl.mp	4		53,8 M	В	MPEG-	4 vi	13 A	ralık 2	020, 1	18:25
🗾 kam	p.mp	4		58,5 M	В	MPEG-	4 vi	08 Şı	ubat 2	021, 0	09:11

Bir arşiv dosyasını üzerinde sağ tuşa basarak "**Buraya Aç**" ile bulunduğu klasöre ya da "**Çıkar**" ile istediğimiz bir konuma açabiliriz. Arşivi açarak fare ile sürüklemek suretiyle arşiv içerisinden istediğimiz dosyayı kullanım için bir konuma alabiliriz.

Resim 152: Arşiv Yöneticisi

Arşiv listesine dosya ekler. Eklenecek dosyaları pencere içerisine sürükleyebiliriz.

Arşiv içerisinde arama yapabiliriz.

Dosya Arama

Dosya arama işlemi için "Catfish" uygulamasını kullanabiliriz.

Resim 153: Catfish: Dosya arama

Dosya indeksimiz güncel değil ise "**arama dizinini yenile**" ile dosya arama indeksimizi güncelleyebiliriz.

Resim 154: Arama veritabanı güncelle

Arama konumu belirttikten sonra dosyalarımızı,

• ad, tür, içerik, tarih kriterlerine göre arayabiliriz/filtreleyebiliriz.

Arama sonuçlarına,

• .gizli dosyaların dahil edilip edilmemesi, - "." ile başlayan dosyalar-

- arama metninin dosya içeriklerinde geçip geçmemesi,
- tam dosya adı eşlemesi yapılması,
- türe göre filtreleme, -diğer ile uzantı belirtebiliriz-
- tarih aralığına göre filtreleme

ayarlarını girebiliriz.

Resim 155: Arama sonuçları

Liste görünümündeki arama sonuçlarını "**küçük resimler**" görünümüne çevirerek görseller için önizleme yapabiliriz.

Resim 156: Arama sonuçları -küçük resimler

Disk Yönetimi

Disk Kullanım İstatistikleri

"**Filelight**" kurulumu ile ilgili 119. sayfadaki Uygulama Kurma ve Kaldırma konusunu inceleyebilirsiniz.

Disk üzerinden tıklayarak ya da adres kısmına girmek sureti ile diskin istediğimiz konumunu görüntüleyebiliriz.

Uçbirim komutları ile disk kullanımı hakkında bilgi almak için,

du, ncdu, df

komutlarını kullanabiliriz.

"Filelight" kurulumunu "apt" komutu ile uçbirimden gerçekleştirmek için,

sudo apt install filelight

şeklinde yazabiliriz. (Kullanım detayı için sayfa 123)

Diskler

Diskler uygulaması ile sistemimizdeki diskler hakkında bilgi alabilir, diskleri bölümlendirebilir ve biçimlendirebiliriz.

Diskler =	128 GB Disk /dev/sda : - C ×
 128 GB Disk SAMSUNG MZMPC128HBFU-000 SD Kart Okuyucu Generic STORAGE DEVICE 16 GB USB Taşınabilir Sürücü Kingston DataTraveler 3.0 	Model SAMSUNG MZMPC128HBFU-000 (CXM13K1Q) Boyut 128 GB (128.035.676.160 bayt) Bölümlendirme GUID Bölüm Tablosu Seri Numarası S0YLNEAD912605 Değerlendirme Disk sağlıklı (38° C / 100° F) Birimler Recovery SYSTEM Bölüm 3: B. Bölüm 3: Dosya Sistemi Bölüm 4 72 GB Exta Boyut 72 GB — 7,3 GB boş (%89,9 dolu) Aygıt /dev/sda4 UUID cb2de697-fc00-400c-876b-e6871bb92fba Bölüm Türü Linux Dosya Sistemi
	İçerik Ext4 (sürüm 1.0) — Kök Dosya Sistemi noktasına bağlandı

Resim 158: Diskler

Sistemin kurulu olduğu disk bölümü "Kök Dosya Sistemi" noktasına bağlandı olarak olarak görünecektir.

GNU/Linux sistemlerde tüm dosya siteminin bağlı olduğu **kök(root) "/**" ile ifade edilir.

Disk bölümlerinin aygıt dosyası "*Idev*" dizinindedir. Özetle disk dosyalarımız *Idev/sda, Idev/sdb, Idev/sdc* şeklindedir. Bu disklerin her bir bölümü de sayılar ile ifade edilecektir.

Yukarıdaki görselde sistemin **128GB** lık **/dev/sda** diskinin 4. bölümüne (**partition**) kurulu olduğunu görebiliyoruz. Bu bölümün aygıt dosyası /dev/sda**4** şeklindedir. 2. bir diski sisteme bağladığımızda ise bu aygıt adresi /dev/sd**b** şeklinde olacaktır. Sisteme bağladığımız depolama birimlerinin bölümlerine "**/media**" klasöründen erişim sağlayabiliriz. Konuyla ilgili daha fazla bilgi için 89. sayfadaki GNU/Linux Dosya Sistemi konusuna göz atabilirsiniz.

- Seçili bölümü sisteme bağla.
- Sisteme bağlı olan bir birimi sitemden ayırır.
- + Yeni bölüm oluştur.
- Seçili bölümü sil
- Seçili bölüm üzerinde yapabileceğimiz işlemler.
- Disk seçenekleri : biçimlendir, disk kalıbı oluştur.
- Diski kapat.

Bölümü Biçimlendir... Bölümü Düzenle... Dosya Sistemini Düzenle... Parola Değiştir... Yeniden Boyutlandır... Dosya Sistemini Denetle... Dosya Sistemini Onar... Bağlama Seçeneklerini Düzenle...

Şifreleme Seçeneklerini Düzenle... Bölüm Kalıbı Olustur...

Bölüm Kalıbını Geri Yükle... Bölümü Kıyasla...

Bir ortamı biçimlendirme işleminde birim adı ve o birim için uygulanmasını istediğimiz dosya sistemini belirleyebiliriz.

Resim 159: Biçimlendirme seçenekleri

Biçimlendirme işleminden sonra biçimlendirilen birimin bilgileri aşağıdaki gibidir.

-							
Diskler ≡		31 GB USB Taşınabilir Sürücü /dev/sdc	Ф	:	-	C	×
128 GB Disk SAMSUNG8HBFU-000 SD Kart Okuyucu Generic STORAGE DEVICE 31 GB USBlir Sürücü Kingston DataTraveler 3.0	Model Boyut Bölümlendirme Seri Numarası Birimler	Kingston DataTraveler 3.0 (PMAP) 31 GB (31.029.460.992 bayt) Ana Önyükleme Kaydı F46D04658961E2C0C9190DFB	•				
		Muzik Bölüm 1 31 GB FAT					•
-	Boyut 3 Aygıt / UUID 1 Bölüm Türü V İçerik F	.4 GB — 31 GB boş (%0,0 dolu) dev/sdc1 B32-1110 V95 FAT32 (LBA) AT (32-bit sürüm) — /media/senol/№	<u>1uzik</u> no	ktasıı	na bai	ğlandı	

Resim 160: Disk Özellikleri

- Model : Depolama ortamının marka ve model bilgisi
- Boyut : Depolama ortamının toplam kapasitesi
- Seri N. : Seri No
- Boyut : Disk bölümünün(partition) kapasitesi
- Aygıt : Aygıt dosyası yolu
- UUID : Universally Unique IDentifier Benzersiz bölüm numarası
- İçerik : Dosya sistemi ve bağlama noktası /dev/sde => /media/senol/Muzik

Resim 161: Dosya Yöneticisi: Çıkarılabilir aygıt

Eğer birim üzerinde devam eden bir yazma işlemi var ise "Veri sürücüye yazılıyor. Sürücü çıkartılmadan önce verilerin yazılması bekleniyor. Bir çıkarılabilir aygıtı sisteme taktığımızda yapılandırmamıza göre değişmek suretiyle birim sisteme otomatik olarak bağlanacaktır.

Çıkarılabilir aygıt yapılandırma ayarları için 66. sayfadaki Kaldırılabilir Sürücüler ve Ortam Ayarları konusunu inceleyebilirsiniz.

Birimi sistemden kaldırmak dosya yöneticisinde ilgili buton " **≜** " ya da faremizin sağ tuşunu kullanabiliriz.

Veri sürücüye yazılıyor "Muzik" sürücüsü çıkartılmadan önce verilerin yazılması bekleniyor. Lütfen sürücünün bağlantısını kesmeyin

Lütfen sürücünün bağlantısını kesmeyin". bildirimi görüntülenecektir.

Disk Bölümü Düzenleyicisi

Yukarıda bahsettiğimiz disk işlemlerimiz için GNU/Linux sistemlerde yaygın olarak kullanılan GParted uygulamasını da kullanabiliriz.

🙇 + 🔺			/dev/sda - GPart	ed				_ C ×
GParted Düz	enle Görünüm Aygıt Böli	üm Yardım						
۰ 🗵	21 🖡 📫 🖌				-	-> 🗾	/dev/sda	(119.24 GiB)
	14	av /cda4			/day/cdaE	<u></u>	/dev/sdc	(28.90 GiB)
	67	.36 GiB			29.30 GiB		20.68	GiB
Bölüm	Ad	Dosya Sistemi	Bağlama Noktası	Etiket	Boyut	Kullanılan	Boş	Bayraklar
/dev/sda1	Basic data partition	ntfs		Recovery	499.00 MiB	343.04 MiB	155.96 MiB	hidden, diag
/dev/sda2 🔬	EFI system partition	fat32	×	SYSTEM	300.00 MiB			boot, esp
/dev/sda4 ⋖)	ext4			67.36 GiB	60.55 GiB	6.80 GiB	
/dev/sda5 <<)	ext4	/media/senol/75		29.30 GiB	26.27 GiB	3.02 GiB	msftdata
/dev/sda6≪	sda6	ext4	/media/senol/sda6	sda6	20.68 GiB	19.01 GiB	1.67 GiB	
0 bekleyen İş	lem							

Resim 162: Disk bölümü düzenleyici -GParted

Öncelikle üzerinde işlem yapacağımız diski "**Gparted > Aygıtlar**" menüsünden ya da pencerenin sağ üst kısmındaki sürücü listesinden seçmeliyiz.

Yeni" butonu ile ayrılmamış bir alanda yeni bölüm oluşturabiliriz. Bölüm oluştururken dosya sistemi, boyut ve türünü belirlemeliyiz. Zorunlu olmamak ile birlikte bölüm için bir etiket girebiliriz.

🖾 + 🔺	Yeni bölüm oluştur: 🛛 🗙			
Er	n az boyut:	1 MiB	En çok boyut: 29591 l	MiB
Önündeki boş alan (MiB):	1	- +	Oluşturma türü:	Birincil Bölüm 👻
Yeni boyut (MiB):	29591	- +	Bölümlendirme adı:	
Ardındaki boş alan (MiB):	0	- +	Dosya sistemi:	exfat 👻
Hizala:	MiB	•	Etiket:	Pardus
				🖲 İptal Et 🛛 🕂 Ekle

Resim 163: Yeni bölüm oluştur

İşlemlerimizin sorunsuz sonuçlanması için yaptığımız işlemden (kuyruğa atılan işlem) sonra "**Uygula**" butonuna basmalıyız. Tercihlerimizi kuyruğa atarak en son uygula butonuna basmak hatalı tercihlerimiz olabileceğinden dolayı gerçekte istediğimiz işlemin uzun sürmesine neden olabilir.

Paket/Yazılım Yönetimi

Uygulama paketlerinin ve kütüphanelerinin kurulum, güncelleme, konfigürasyon, kaldırılması işlemlerinin tutarlı ve stabil bir şekilde yürütülmesini sağlayan olan sistemlerdir. Tipik olarak paket ve kütüphanelerin hangi versiyonunun kurulduğunu ve birbirlerine olan bağımlılıklarını da hesaba katarlar. Modern paket yöneticilerinin birçoğu merkezi bir kaynaktan -depo- yazılım ve kütüphanelerin indirilip yüklenmesi işlevine sahiptirler.

Paket yönetim sistemleri, bir işletim sistemine kurulan yazılımların yönetimi için kullanılabildiği gibi yazılım geliştirme sırasında kullanılan yazılım kütüphanelerinin kurulması ve bağımlılık yönetimi (dependency management) için hazırlananları da mevcuttur. [vikipedi]

Depo Kavramı

GNU/Linux sistemlerde uygulamalar genellikle uzak ya da yerel sunuculardan kurulur. Pardus depolarına göz atmak için depo.pardus.org.tr adresini ziyaret edebiliriz.

Depo adresleri **/etc/apt/sources.list** dosyasında tutulur. Buradaki adreslere ilave ya da değişiklik yapabiliriz. Bazı uygulama kurulumları kendi depo adreslerini bu dosyaya ekleyebilir ya da bizler uygulamanın güncelleme işlemlerini kolaylaştırmak için bu kurulum yöntemini seçebiliriz.

Özetle **/etc/apt/sources.list** dosyasına aynı paket sitemini -debian- kullanan diğer dağıtımların(distribution) ya da uygulamaların depo(repo) adreslerini girebiliriz.

Uygulama Kurma ve Kaldırma

Tüm GNU/Linux dağıtımlarında olduğu gibi Debian Paket Sistemi'ni kullanan Pardus üzerinde program kurmanın bir kaç yöntemi vardır. "Synaptic Paket Yöneticisi" yazılımı ile merkezi bir kaynaktan kurulum yapmıyorsak kurulumunu yapmak istediğimiz yazılımı edinirken - indirirken- **deb paketini** (.deb uzantılı) seçebiliriz.

Deb uzantılı bir uygulamayı "**Pardus Paket Kurucu**", "**Gdebi**" gibi uygulamalar ile kurabileceğimiz gibi uçbirim -terminal- üzerinde "**apt**" ya da "**dpkg**" komutlarını kullanabiliriz.

Synaptic Paket Yöneticisi

Debian tabanlı sistemlerde grafik arayüzünden uygulama işlemleri (kurma, kaldırma, güncelleme gibi) sağlayan paket yönetim aracıdır.

🎲 + 🔺			Synapti	ic Paket Yönel	ticisi –	. c. x
Dosya Düzen Paket Ay	yarlar	Yardım				
C S					ها	Q
Tazele Tüm Yükseltn	neleri	i Seç Uygula			Özellikler	Ага
Tümü	D	Paket	Kurulu Si	Son Sürüm	Açıklama	
Amatör Radyo		scrappie		1.4.2-7	basecaller for Nanopore sequencer	
Araçlar		scratch		1.4.0.6~dfsg	easy to use programming environment for ages	s 8 and up
Araçlar (katkı)		scrcpy		1.17-1	Display and control your Android device	
		scrcpy-server		1.17-1	Display and control your Android device - serve	r binary
Bölümler		screen		4.8.0-6	terminal multiplexer with VT100/ANSI terminal	l emulation
Durum		screenfetch	3.9.1-2	3.9.1-2	Bash Screenshot Information Tool	
Daram		screengrab		2.1.0-1	Crossplatform tool for getting screenshots	
Köken		screenie		20120406-1.	Lightweight GNU screen(1) wrapper	
Özel Süzgeçler easy to use programming environment for ages 8 and up						
Arama Sonuçları		Ekran Görüntüsü A	l Süri	üm Notlarını A	Al <u>Ana Sayfayı Ziyaret Edin</u>	
Mimari easy to use programming environment for ages 8 and up						
59867 paket listelendi, 2549 tanesi kurulu, 0 tanesi bozuk. 0 tanesi kurulacak/yükseltilecek, 0 tanesi kaldırılacak						

Resim 164: Synaptic Paket Yöneticisi

Yan pencere gözü ile listeleme filtresini ayarlayabiliriz.

Bölümler	Durum	Köken	Özel Süzgeçler	Mimari
Araçlar	Kurulu	yerel	Bozuk	arch: all
Ağ	Kurulu değil	stable/main	Кауıр	arch: amd64
Geliştirme		stable/non-free	Topluluk	arch: i386
Oyun		ondokuz	Yükseltilebilir	
		••••	•••	

Pencere içeriğinde yan pencere filtresi ve bu filtredeki arama sonuçlarına göre paketler listelenecektir. Liste ögeleri için vurgulama simgelerinin anlamı aşağıdaki gibidir.

	Kurulu
P	Güncellenebilir
	Kurulum için uygun
<u>(</u>	Kurulum için işaretle -install
<u>(</u>	Tekrar kurulum için işaretle -reinstall
B	Yükseltme için işaretle -upgrade
X	Kaldırmak için işaretle - remove
×	Tamamen kaldırmak için işaretle -purge
	Paket bozuk
1	Yeni paket
E	Güncellemeye kilitli paket
a	Paket versiyonu düşür

"Ara" butonu ile kurmak istediğimiz paketi ad, açıklama kısmına göre arayabiliriz.

Arama sonuçları listesinde kurmak istediğimiz yazılımı açıklama sütunundaki bilgisine bakarak kurmalıyız. Emin olamadığımız durumlarda pencerenin sağ üst kısmındaki "Özellikler" ya da seçili uygulamanın bilgi bölümünde yer alan "Ekran Görüntüsü Al" butonunu kullanabiliriz.

* *	synaptic		_ 🗆 ×
	/usr/share/scratch/Scratch.i	(alla la la la	+ - + ×
Harris (1) (1) (1) (1) (1) (1) (1) (1) (1) (1)	The Call Share Help:	2 PacMan 2 PacMan 1 Second S	
			Close

Resim 165: Ekran görüntüsü al

<u>&</u>	scratch

- scrcpy
- screen

screenfetch

Kurulum için listede ilgili satıra çift tıklayabilir ya da sağ tuşa basarak "**Kurulum İçin İşaretle**" seçeneğini kullanabiliriz. Son olarak yaptığımız seçimlerin geçerli olması için "**Uygula**" butonuna basmalıyız.

Sistemimizi güncellemek için,

"Tazele"

"Tüm Yükseltmeleri Seç" "Uygula" Image: Constraint of the sectorImage: Constraint of the sectorImage: Constraint of the sectorTazeleTüm Yükseltmeleri SeçUygula

butonlarına sırasıyla basmamız yeterli olacaktır.

Synaptic Paket Yöneticisi' nde "**Ayarlar**" menüsünden "**Depolar**" seçeneği ile **/etc/apt/sources.list** dosyasını düzenleyebiliriz. Aynı paket sitemini -debian- kullanan diğer dağıtımların (distribution) depo(repo) adreslerini girebiliriz.

Pardus Paket Kurucu

Bir .deb dosyasını açtığımızda "Pardus Paket kurucu" açılacaktır. İlgili paket hali hazırda kurulu ise kaldırabilir ya da tekrar kurulum sağlayabiliriz.

	Par	rdus Pa	aket Kuru	JCU		-	C	×	
steam-launcher 1:1.0.0.70									
Launcher for the Steam software distribution service Steam is a software distribution service with an online store, automated installation. automatic updates. achievements. SteamCloud									
İşleme Deta	ıyları Pa	ket Ay	rıntıları	Pa	ket B	ağım	lılıkla	агі	
Bakımcı :	Valve Corpo	oration	<linux@s< th=""><th>teamp</th><th>ower</th><th>ed.co</th><th>m></th><th></th></linux@s<>	teamp	ower	ed.co	m>		
Öncelik :	optional								
Bölüm :	games								
Boyut :	3477 KiB								
Mimari :	all								
	Yüklü	Versiy	/on: 1:1.0	0.0.70					
C	Tekrar Yükl	e			🛞 Ka	ldır			
	ТÜВİ	TAK UL	AKBİM 2	2021					
Resim 166: Pardus Paket Kurucu									
A	Pakot K		libobaci	c7 2.+			-	~	
	Paket N	orucu ·	TDODASI	57.2-0		-		^	
Paket: libob	asis7.2-tr					T 1	14		
	sürüm			F	'aketi	Tekr	ar Ku	IL	
zater	n kurulu				Pake	eti Ka	aldır		
Aciklama	Aventilas	D	bili docu	alar	Lie	tion	culcture		

GDebi Paket Kurucu

GDebi ile paket açıklama ve detaylarını görüntüleyip paketi kurma ya da kaldırma seçeneklerini kullanabiliriz. Herhangi bir .deb uzantılı uygulamayı / paketi yüklemek için "Pardus Paket Kurucu" gibi "**GDebi**" uygulamasını da kullanabiliriz.

Açıklama	Ayrıntılar	Dahili dosyalar	Lintian çıktısı
Language m Copyright: 2 module for l	nodule for Lil 021 The Docu .ibreOffice 7.2	breOffice 7.2, lang ment Foundation L 2, language tr	guage tr.0.4 .anguage

Resim 167: GDebi Paket Kurucu

Uçbirim – Terminal – Komutları İle Paket Kurma Kaldırma

Uygulama yönetimi için grafik arabirim yerine **uçbirim** (terminal) ekranını kullanmak bize hız ve kolaylık sağlayacaktır.

Dosya Düzenle Görünüm Uçbirim Sekmeler Yardım senol@pardus:~\$ sudo apt update && sudo apt upgrade

Paket kurmadan önce yukarıdaki komut ile sistemimizi güncelleyebiliriz. "**Update**" için "**Synaptic**" uygulamasındaki "**Tazele**", "**Upgrade**" için ise "**Tüm Yükseltmeleri Seç**" butonlarını düşünebiliriz.

"**apt**" paket yönetim komutunun başındaki "**sudo**" komutu ise "**apt**" komutunun yetkili kullanıcı olarak çalışmasını sağlayacaktır.

senol@pardus:~\$ sudo apt install scratch pardus-welcome pardus-java-installer

Üsteki kullanım "**Scratch**", "**Pardus Hoşgeldin**" ve "**Pardus Java Kurucu**" uygulamalarını sistemimize kuracaktır. Gördüğünüz gibi çok fazla uygulama kurulumunu aynı anda gerçekleştirebiliyoruz.

Farklı bir kaynaktan -İnternet- edindiğimiz bir uygulamayı (.deb) yine apt komutu ile aşağıdaki gibi yazarak kurabiliriz.

sudo apt install ./paket-adı.deb

Komut dizilimlerinde,

"/" Kök(root) dizini/klasörü

- "." bulunduğumuz klasörü
- "..." bir üst klasörü
- "~" ev klasörümüzü

gösterir.

Uçbirim üzerinden paket kurma/kaldırma/güncelleme gibi işlemler için apt/dpkg komutlarını kullanırken grafik arabirimde Synaptic, GDebi, Pardus Paket Kurucu gibi uygulamalar açık olmamalıdır.

Süreç Yönetimi

Görev Yöneticisi

-**¬/**^

"Görev Yöneticisi" ile sistemde açık durumda olan uygulamaları listeleyebilir, çalışma önceliklerini değiştirebilir, gerektiğinde sonlandırabiliriz.

Görev Yöneticisi ile aynı zamanda "işlemci" ve "bellek" üzerindeki toplam yükü izleyebiliriz.

+ ^	Görev	Görev Yöneticisi		
36 ▼ (₩ ▼ 🖧 🔶	٩		
	utrenth			
MİB: %3	İşlemler : 254	Bellek: 49	% (3,6 GiB /	/ 7,4 GiB)
Görev		PID 🔺	VSZ	İşlemci
🔍 xfce4-appfi	inder	18865	398,4 MiB	%0 🛔
🐼 Görev Yöne	eticisi	18831	388,4 MiB	%2
🗐 galculator		18798	342,6 MiB	%0
兰 gdebi-gtk		18789	516,6 MiB	%0
⊌ Firefox		2562	2,8 GiB	%0
👩 Thunar		2019	696,2 MiB	%0
Xfce Uçbiri	m	17972	551,7 MiB	%0
	Başlangıç görevi	Görevi değişt	irme 📕 C	iörev iptali

Resim 168: Görev Yöneticisi

Her bir uygulamaya ait görüntülemek istediğimiz verileri (sütunları) ilgili listesinden seçebiliriz. (Resim 169)

63

🚹 + 🔺	Görev Yöneticisi 🗕 🗅 🗙					
a 🕶 🕅	- + 🔶	Q		a		
	 Tüm işlemleri gö Yenileme oranı 	ster •				
MİB: %3 Görev			49% (3,6 GiB / ▲ VSZ	7,4 GiB) İşlemci		
 Q xfce4-appfinde M Görev Yöneticis ☐ galculator 	Durum		55 398,4 MiB 31 388,4 MiB 98 342,6 MiB	%0 %2 %0		
 gdebi-gtk Firefox Thunar Xfce Uchirim 	 ✓ Özel Baytlar □ UID ✓ İşlemci □ Öncelik 		 39 516,6 MiB 52 2,8 GiB 19 696,2 MiB 72 551 7 MiB 	%0 %0 %0		
Baş	🕑 Göstergeyi Göst	er	iştirme C	iörev iptali		

Resim 169: Görev Yöneticisi: Uygulama bilgileri

Q

Arama kutucuğuna uygulama adı girerek işlem yapmak istediğimiz uygulamaya hızlı erişim sağlayabiliriz.

Simgesi ile açık bir pencereye tıkladığımızda görev yöneticisi listesinde o uygulama seçilir.

Bu simge ile uygulama simgeleri ve uygulama komut satırının görüntülenmesi gibi liste görünüm ayarları ile görevi sonlandırmadan önce onay istenmesi gibi tercihlerimizi ayarlayabiliriz.

📇 🔸 🔺 Görev Yöneticisi Ay 🗕 🗙					
Arayüz biçimi					
🗹 Uygulama simgelerini göster					
🗌 Tam komut satırını göster					
🗌 Değerleri daha hassas göster					
🗌 İşlemleri ağaç olarak göster					
Araç çubuğu biçimi: Öntanımlı 🕶					
Türlü					
🗹 Görevleri sonlandırmadan önce sor					
🗌 Bildirim alanında sakla					
× Kapat					

Resim 170: Görev Yönetisisi ayarları

Bir uygulamanın üzerinde sağ tuşa basarak uygulamayı durdurabilir, çalışma önceliğini değiştirebilir, yazılımsal sonlandırabilir ya da direkt olarak "öldür" seçeneği ile çalışmasını kesebiliriz.

👫 🔸 🔺 Görev Yöneticisi 🗕				сıх	
- 🐨 🔻 🐨	• 🕆 🔶		Q		
Human Manual Markell	un hannal	k			
MIB: %5	şlemler : 261		Bellek: 49	% (3,6 GiB /	7,4 GiB)
Görev			PID 🔺	VSZ	Işlemci
🔍 xfce4-appfinder			18865	398,4 MiB	%0
🐼 Görev Yöneticisi			18831	388,8 MiB	%4
galculator	Duradura	-	18798	342,6 MiB	%0
🚔 gdebi-gtk	Durdur		18789	516,6 MiB	%0
sh -c gdebi-gtk	Sonlandır		18788	2,4 MiB	%0
display-im6.q16	Öldür		18301	58,4 MiB	%0
bash	Öncelik	•	17983	8,3 MiB	%0
Başla	ingiç görevi	G	orevi değişt	irme 📕 G	örev iptali

Resim 171: Uygulama sonlandırma

Xkill uygulamasını çalıştırarak (Ctrl+Alt+Escape) farenin sol tuşu ile tıkladığımız uygulamayı öldürebilir, sağ tuş ile işlemden vazgeçebiliriz.

Süreç yönetimi için aşağıdaki "Uçbirim" komutlarını da kullanabiliriz.

ps, top, htop, bg, fg, jobs, nice, renice, kill, pkill, skill, killall

Pardus Sık Kullanılan Uygulamalar

Mousepad Metin Editörü

Mousepad, Xfce arayüzü ile birlikte sistemimizde kurulu olarak gelen ve metin (text)

belgeleri oluşturup bu belgeleri hızlıca düzenleyebileceğimiz kullanımı kolay bir editördür.

Resim 172: Mousepad metin editörü

Pinta Resim Editörü

Pinta, çizim yapmak ve resim düzenlemek için ücretsiz, açık kaynaklı bir programdır. Unix, GNU/Linux, Mac, Windows ve BSD sistemlerde görüntü çizmek ve işlemek için basit ancak buna karşın güçlü bir resim editörüdür. Kullanımla ilgili daha fazla bilgi için <u>https://www.pintaproject.com/user-guide</u> adresine göz atabiliriz.

Resim 173: Pinta resim editörü

Çizim

Bu uygulama, Microsoft Paint 'e benzeyen GNOME masaüstünü hedefleyen ücretsiz bir temel resim düzenleyicidir. PNG, JPEG ve

BMP dosyaları desteklenir.

Resim 174: Çizim -Drawing-

maoschanz.github.io/drawing adresinden uygulama bilgilerine ve kodlarına erişebilirsiniz.

Ekran Görüntüsü

×	Ekran görüntüsü	yakalama	aracı
	ile,		

- Tüm ekranı, •
- Etkin pencereyi, ٠
- Belirli bir alanı,

olarak panoya resim kopyalayabilir, imgur sitesine aktarabilir ya da dosya olarak kaydedebiliriz.

	Ekran görüntüsü Ekran görüntüsü al				
Görüntüsü alınacak alan Tüm ekran Etkin pencere Alan seçimi	Görünt 2	:ü alm —	adar +	saniye	enecek süre
🗹 Fare imlecini yakala					
C Yardım				İptal	Tamam

Resim 175: Ekran görüntüsü yakalama

PDF Okuyucu

GNU/Linux sistemlerde PDF okuma ve düzenleme işlemi için çok fazla uygulama bulabiliriz. "**Evince**" PDF belgelerimizi görüntüleme ve efektif bir biçimde sunmamızı sağlar.

Resim 176: Belge PDF Görüntüleyici

2 / 193	Pardus-21.pdf	56,4% ▼ Q ≡ _ C ×				
Açıklama metni Metni	ivurgula					
<text><text><text><text><text><text><text><text><text><text><text><text><text></text></text></text></text></text></text></text></text></text></text></text></text></text>	Giriş Bu kitap; Özgür Yazı kısa bilgi ve Pardus ile kullanımın içermektedir. Linux çekirdeğinin kullanılmasına karşın m dağıtımları, aslında masa dağıtımları, aslında masa dağıtımları, aslında masa kullanıcılara özelleştirme masaüstü ortamı- olan X Peki Neden Pardus Bu belge her ne ka sorusunu cevaplarken ge ele alıyoruz. Dolayısıyla sorusunu sormalı ve ceva	Yeni Pencere Kopya Aç Bulunduğu Klasörü Aç Farklı Kaydet Slayt Gösterisi Olarak Sun Kesintisiz İkili Tek Sayfalar Solda				
Image: second	Senol ALDIBA: <u>PF</u> okuyucu olarak fa gulamalar kullanabi <u>PF</u> okuyucu : Evince <u>PF</u> düzenleyici : Mas vönelik kullandığımız tür gibi, bu yazılımları üzer elzemdir	S × iarklı				

Resim 177: PDF Okuyucu: Evince

VLC Medya Oynaticisi

Birçok video formatında dosyayı oynatabileceğimiz oldukça kullanışlı VLC Ortam Oynatıcısı ile yayın yapabilir ya da oynatma listesi (TV kanalları gibi) akışı görüntüleyebiliriz.

Resim 178: VLC Medya Oynatıcısı

Notlar

Unutmamamız gereken notları yapışkan notlar uygulamasına girebiliriz. Uygulama penceresi denetim menüsünden **metin özellikleri** ve uygulama **zeminini** ayarlayabiliriz. Yine bu menüden uygulama penceresinin "**her zaman üstte**" olması ve "**yapışkan pencere**" davranış ayarını gerçekleştirebiliriz.

Resim 179: Notlar

Xsane

Tarayıcıdan sistemimize belge sağlayan uygulamadır.

lge taramamızı

Resim 180: Xsane

Xfburn

CD/DVD ortamlarına veri yazmak için kullanabileceğimiz uygulamadır. Bir **kalıp** dosyasını CD/DVD üzerine yazabileceğimiz gibi **veri** ve **müzik** diskleri (track) oluşturabiliriz.

Resim 181: Xfburn

Uygulama Bulucu

Uygulama başlatma -Whiskermenüsündeki arama işlemi ile aynı olup uygulamalara hızlıca

erişmemizi sağlar.

Resim 182: Uygulama Bulucu

GIMP Görüntü İşleme Programı

GNU/Linux dağıtımları, OSX, Windows gibi birçok platform üzerinde kullanabileceğimiz özgür bir görüntü işleme uygulamasıdır.

Resim 183: Gimp - GNU Image Manipulation Program : GNU Görüntü İşleme Yazılımı

GIMP, grafik / görüntü tasarlama, fotoğraf düzenleme gibi görevler için kullanabileceğimiz ücretsiz bir yazılımdır.

GIMP, Pardus ile birlikte sistemimize kurulu olarak gelir.

Proje sayfası : <u>https://www.gimp.org</u>

Wiki sayfası : <u>https://wiki.gimp.org</u>

Thunderbird Mail

Thunderbird, kurulumu ve özelleştirmesi kolay, ücretsiz bir e-posta uygulamasıdır. Eklentiler, temalar ve daha birçok özellik sayesinde Thunderbird' ün görünümünü ve çalışma şeklini anında değiştirebiliriz.

() + ^	Gelen -Mozilla Thunderbird	- 0	×
🕞 Gelen	🗊 Hesap Ayarları 🛛 🗙	.	¥ <u>=</u>
🖵 İletileri indir 🔻 🖋 Yeni ile	eti 🖵 Sohbet 🗿 Adres defteri 🛇 Etiketle 🗸 🔽 Hızlı süzgeç 🔎 Ara <ctrl+< td=""><td>+K></td><td>Ξ</td></ctrl+<>	+K>	Ξ
∽ 🖙 duyuru@pardus.org.tr	☆ Q ☆ 20 0 P Bu iletileri süz <ctrl+shift+k></ctrl+shift+k>		
🖂 Gelen (1654)	🗄 🛨 🕖 🚥 🎍 Konu 🦳 Yazanlar Tarih	^	CQ.
m Çöp	😭 🔹 👌 Pardus ETAP Parola etdestek@pardu 12:09		
🗅 ETAP-Kayit (788)	Pardus ETAP Parola etdestek@pardu 11:52		
🗸 🗀 Yerel dizinler	Pardus ETAP Parola etdestek@pardu 11:41		
m Cöd	 Pardus ETAP Parola etdestek@pardu 11:20 		
B Gönderilmemis	Pardus ETAP Parola etdestek@pardu 11:15		
	Thunderbird'e		I
(0)	Okunmayan: 1654 Top	p <mark>l</mark> am: 1	708

Resim 184: Thunderbird Mail

Takvim eklentisi ile önemli etkinliklerimizi Thunderbird e-postamızla bütünleştirerek etkinlik katılımcıları ile paylaşabiliriz.

Thunderbird, Pardus ile birlikte sistemimize kurulu olarak gelir. İlk açtığımızda bir mail hesabı yapılandırmamız için hesap ekleme ekranı gelecektir.

+ ^	Mevcut E-posta Adresinizi Ayarlayın	_ C ×
	Mevcut E-posta Adresinizi Ayarlayın Mevcut e-posta adresimi kullanacağım	
<u>A</u> dınız:	Senol ALDIBAS	G
<u>E</u> -posta adresi:	senol.aldibas@pardus.org.tr	G
<u>P</u> arola:	••••••	ø
	✓ Parolayı <u>h</u> atırla	
Va <u>zg</u> eç <u>E</u> lle yapıla	ndır	Deva <u>m</u> et

Resim 185: Thunderbird -Hesap ekle

Birden fazla e-posta hesabımızı yönetmemizPosta hesabı ekle...mümkündür.Sohbet hesabı ekle...Besleme hesabı ekle...

Besleme hesabi ekle... Başka hesap ekle... Varsayılan olarak ayarla Hesabi sil Hesap işlemleri

Eklediğimiz e-posta hesabında sağ tuşa basarak hesap ayarlarımıza erişebiliriz.

() + ^	Hesap Ayarları -Mo	zilla Thunderbird	-	C	×	
🖸 Gelen 🔳 Hesa	ıp Ayarları X			Ē	¥3	
	Hesap Aya	rları - <duyuru@pardus.org.tr></duyuru@pardus.org.tr>				
✓ ☑ duyuru@pardus.org.tr	Hespo adı: du	wuru@pardus org tr			1	
Sunucu ayarları		שו משףפו מסג.סוק.נו				
Kopyalar ve dizinler						
Düzenleme ve adresler	Varsayılan k	imlik			1	
Gereksiz posta ayarları	Her hesabin ke	Her hesabın kendi kimliği vardır. Alıcılar bu bilgileri e-postanızı				
Eşitleme ve depolama	okuduklari zam	ian gorurier.			1	
Uçtan uca şifreleme	İ <u>s</u> miniz:	Pardus Duyuru				
Alındı onayları	<u>E</u> -posta adresi	duyuru@pardus.org.tr				
∨ 🗀 Yerel dizinler	Reply-to adre <u>s</u>	i: Alıcılar bu diğer adrese yanıt verecektir				
Gereksiz posta ayarları	<u>K</u> urum:					
Disk alanı	İmza metni:	✓ HTML kullan (örn. kalın)				
🕲 Giden sunucusu (SMTP)	Saygıla Tel: 	rımla > 444 5 773				
<u>H</u> esap işlemleri	~					
(**)						

Resim 186: Thunderbird -Hesap ayarları

Bir hesaptan gönderdiğimiz postaların yanıtlarının farklı bir e-posta hesabında toplanmasını sağlayabiliriz.

Gönderilerimizin altına otomatik imza satırı ekleyebiliriz.

() + ^		Hesap Ayarları -Mozilla Thund	lerbird		-	c	×
🖂 Gelen	🗊 Hesap Ayarları	×				<u>.</u>	×Ξ
✓ ☑ <u>duyuru@par</u> Sunucu ayar Kopyalar ve Düzenleme Gereksiz po Eşitleme ve Uçtan uca şi Alındı onayl ✓ ☑ Yerel dizinle Gereksiz po Disk alanı	rdus.org.tr ları dizinler ve adresler sta ayarları depolama freleme arı sr sta ayarları	SUNUCU AYARLARI Sunucu türü: IMAP posta Sunucu adı: mail.pardu Kullanıcı adı: duyuru Güvenlik ayarları Bağlantı <u>gü</u> venliği: Yetkilendirme yöntemi: Sunucu ayarları	sunucusu Is.org.tr <u>P</u> ort: STARTTLS Normal parola	143 ×	Varsayılan: 14	13	
🕑 Giden sunucusu (SMTP)		✓ Yeni iletileri her 10					
<u>H</u> esap	işlemleri 🗸	✓ Yeni ileti geldiğinde anında sunucu bildirimlerine izin ver					
		Bir iletiyi sildiğimde:					
((=))							

Resim 187: Thunderbird: Sunucu ayarları

POP için sunucu adı ve erişim portu gibi bilgileri sistem yöneticinizden edinebiliriz.

() +	^		Hesap Ayarları -Mozilla Th	underbird		_ 0	3	×
🖂 Gelen	I	🗊 Hesap Ayarları	×			ť		¥Ξ
~⊠ <u>duyuru@pardus.org.tr</u>		Kopyalar ve Diz	inler				I	
	Sunucu ayarları		İletileri gönderirke	en otomatik ola	arak:			
	Kopyalar ve dizi	nler	✓ Bir kopyasını bura	ya koy:				
	Düzenleme ve a	dresler	● "Gid <u>e</u> n" dizini:	🖙 duyuru@par	dus.org.tr	~		
	Gereksiz posta a	ayarları	O <u>D</u> iğer:	🗅 Dizin seç		~		
	Eşitleme ve depolama		Yanıtları yanıtlanan iletinin dizinine koy					
	Uçtan uca şifrele	eme	Bu e-posta adreslerini <u>C</u> c'ye ekle: Adresleri virgülle ayırın					
	Alındı onayları		Bu e-posta adreslerini Bcc'ye ekle: Adresleri virgülle ayırın					
~ 🗅	Yerel dizinler		İleti arsiyleri	-				
	Gereksiz posta a	ayarları						
	Disk alanı			itulatagi yer.				
Ð	🕲 Giden sunucusu (SMTP)		• "Arşiv" <u>d</u> izini:	Gaduyuru@parc	jus.org.tr	~		
	Hesap islen	nleri v	O <u>D</u> iğer:	🗅 Dizin seç		~		
	,				<u>A</u> rşivleme seçenek	leri		
((*))								

Resim 188: Thunderbird -Kopyalar ve dizinler: Kopya gönderi seçenekleri

- Bir e-postaya verilen cevapları iletinin gelen kutusu dizininde görüntüleyebiliriz.
- Gönderdiğimiz her iletinin **ilgi -cc-** ve **gizli -bcc-** alanlarına otomatik olarak yazılacak adresleri belirleyebiliriz.
- İletilerin otomatik olarak arşivlenmesini sağlayabiliriz.

"Yeni İleti" butonu ile e-posta oluşturma ekranı açabiliriz...

() + ^		Yaz: Test - Thunderbird	_ C ×		
<u>D</u> osya D <u>ü</u> zen <u>G</u> ö	rünüm <u>E</u> kle <u>B</u> içi	m <u>S</u> eçenekler <u>A</u> raçlar <u>Y</u> ardım			
🛿 Gönder 🛛 🖧 Yazır	n denetimi 🔽 🔒 Gü	venlik 🗸 🗈 Kaydet 🗸	0 Ekle 🗸		
Kişiler ×	Ki <u>m</u> den	Pardus Duyuru <duyuru@pardus.org.tr> d 🗸 📋 🔉 🙎 😐</duyuru@pardus.org.tr>	12,0 MB		
Adres def <u>t</u> eri: ≡ Tüm Adres Def ➤	Kime	senol.aldibas@pardus.org.tr Pardus-21.pdf	6,2 KB 12,0 MB		
Kişilerde <u>a</u> ra:	Cc	bilgi@pardus.org.tr			
Ad Veya e-posta	<u>K</u> onu	Test			
A senol.aldi	Gövde metni 🗸 🗸	Değişken genişlik 🗸 🖛 🗛 🗛 🖌 🗛 🗛 🕴 🖽	= ॡ ॡ		
Kime alanına ekle: Su bir deneme $e_{postasıdır} \dots \sqrt{x_1} + \frac{n^3}{2}$ Cc alanına ekle:					
<u>B</u> cc alanına ekle:	Saygılarımla	Tel: 444 5 773			
		Türkç	e (Türkiye)		

Resim 189: Thunderbird: Yeni ileti

Kime: Araya "," ler koyarak mail adresleri girebilir ya da "**Görünüm**" menüsünden adres defterini görüntüleyerek bu listeden e-posta alıcılarını seçebiliriz. Hatalı girdiğimiz adresler kırmızı renkte görünecektir.

Cc: Bilgi/ilgi alıcıları. E-posta hakkında bilgilendirmek istediğimiz alıcıları bu alana girebiliriz.

Bcc: Gizli alıcılar. Bu alana girdiğimiz alıcılar diğer alanlardaki (kime, cc) ve bu alandaki (bcc) herhangi bir alıcı tarafından görüntülenemezler.

İçerik: E-posta içeriğini HTML gibi de düzenleyebiliriz. Görsel, tablo, bağlantı, ifade eklemeleri yapabilir numaralı ve madde imli listeleri kullanabiliriz. Mail içeriğini oluştururken farklı dillerde yazım denetimi yapabiliriz.

Ekler: E-posta sunucunuzun izin verdiği kapasiteyi aşmayacak şekilde dosya, web sayfası, kartvizit(vCard) ekleyebiliriz.

E-postamız için "teslimat durumu" ve "alındı onayı" ekleyebiliriz.

Evolution Mail

Evolution, GNOME Masaüstü Ortamı için resmi kişisel bilgi yöneticisi ve posta istemcisidir. Pardus XFCE arayüzü ile de kullanabileceğimiz gibi Windows üzerinde de çalışan ücretsiz, açık kaynak GPL lisanslı yazılımdır.

	Gelenler — Evolution	_ C ×
Dosya Düzenle Görünür	n İleti Klasör Ara Yardım	
🖄 Yeni 🔻 🔯 🕻	Gönder/Al 👻 🥪 Yanıtla 🙀 Toplu Yanıt 👻	•
🚔 Gelenler toplam (Göster: Tüm İletiler ▼ Ara: Q Konu ya da ④ içinde	Şimdiki Kl 🔻
🔻 Bu Bilgisayarda	🕞 🖲 🚺 Gönderen Konu Tarih	Yapılacaklar
© Çöp ⓒ Gereksiz ⓒ Giden Kutusu ⓒ Gönderilenler ▷ Posta ⓒ Bağlantılar ⓒ Takvim ⓒ Görevler ○ Notlar	Bu klasörde hiçbir ileti yok.	Yarın 05-09-2021 06-09-2021 07-09-2021 08-09-2021 09-09-2021 10-09-2021

Resim 190: Evolution Mail

Evolution uygulamasını sistemimize kurmak için Synaptic Paket Yöneticisini ya da uçbirim üzerinde **apt** komutunu kullanabiliriz. (Kullanım detayı için sayfa 123)

sudo apt install evolution

Evolution uygulamasının kullanım ve ayarları Thunderbird ile aynıdır.

2 + ^	TEST _ C X					
Dosya Düzenl	e Görünüm Araya Ekle Biçim Seçenekler					
Gönder	🖺 🥱 🗞 🖡 🛱 🔍 🔍 🔍					
Gönderen:	✓ İmza: Kendiliğinden oluşturulmuş ▼					
Alıcı:	nerhaba@pardus.org.tr					
Bilgi:	bilgi@pardus.org.tr, duyuru@pardus.org.tr					
Saklı Bilgi:	senol.aldibas@pardus.org.tr					
Konu:	TEST					
HTML 🔻 Olağan 🔹 📑 🖶 🗮 🧮 🗳						
Öntanımlı	▼ +2▼ ■ ∨ ■ ∨ ■ ℤ 𝔅 ₫ ₴					
bu <u>bir</u> tes	st postasıdır 🐑 PORDUS _{pardus.org.tr}					
Ek Çubuğunu	Göster					
esim 191: Ev	olution Mail: Yeni ileti					
üz metin ya	da HTML içerikler oluşturabiliriz.					
Gönderen:	▼ İmza: Yok ▼					
İsi	n: Pardus Adres: bilgi@pardus.org.tr					
Alıcı: senol.aldibas@pardus.org.tr						

"Göndereni geçersiz kıl" seçeneği ile tanımlı olan e-posta adresinin haricinde bir adresten gönderim yapabiliriz.

Uçbirim Öykünücüsü

üzerinde Bir pencere yöneticisi kullanabileceğimiz komut satırı editörleri ile -Xfce Terminal gibi- grafik ekran üzerinden yaptığımız işlemleri komutlar ile gerçekleştirebiliriz. Bu yazılımlar aynı zamanda konsol, kabuk, uçbirim gibi terimlerle de ifade edilebilirler. Ctrl+Alt+F1 tuşları ile fiziki konsola düşebilir. Ctrl+Alt+F7 ile grafik arabirime dönebiliriz. Sayfa 11 deki Resim 192: Uçbirim Öykünücüsü Çekirdek -Kernelve Kabuk -Shellkonusunu inceleyebilirsiniz.

+	^	Uçb	irim - seno	l@pardus:	~/Pard	-	C	×
Dosya	Düze	nle	Görünüm	Uçbirim	Sekme	eler	Yar	dım
senol@ senol@ Egiti 'Guc Y izin- izinl mail Pardu Pardu senol@	pard pard m onet: dosy er s.od pard	us: us: imi a afi t us:	~\$ cd Pa ~/Pardus .svg' k.ods ~/Pardus	rdus/ \$ ls Pardus.s Senol Software Symphony thunder txt \$	svg e-cent /.mp3 pird.s	er. vg	svg	

Pardus Uygulamaları

Pardus Hoşgeldin

Pardus kurulduktan sonra bizi, duvar kağıdı, tema, görüntü, klavye gibi çalışma ortamı ayarlarımız için karşılayan yapılandırma sihirbazıdır.

Tema Ay	arları	Hoşgeldiniz	_ 0 ×
	Merhaba Pardust _ = > × Hoşgeldiniz. Hoşbulduk	Merhaba Pardust _ Hoşgeldiniz. Hoşbulduk	
	Açık	Коуи	
TÜBİTAK U	JLAKBİM 2021		Geri İleri
Resim 193	3: Pardus Hoşgeldiniz: Te	ma seçimi	
1. Adım	: Tema seçimi Açık tema / Koy	u tema	
2. Adım	: Görüntü ayarlar Görüntü ölçekle	ı me, panel boyutu, mas	saüstü simge boyutu
3. Adım	: Klavye ve Dil ay	varları	

"**Hoşgeldiniz**" uygulaması hakkından daha fazla bilgi için sayfa 165 deki Pardus Kurulumu sonrasındaki adımları inceleyebilirsiniz.

Pardus Güç Yönetimi

Panel üzerindeki "Güç Yöneticisi" ile tanımlı güç yapılandırma tercihlerinden seçim yapabiliriz.

0	Par	rdus Güç Yöneti	cisi	_ ×
	Şu	ı anki mod: Deng	jeli	
Yüksek güç tasarrufu	Güç tasarrufu	Dengeli	Performans	Yüksek performans
	TÜD	TAR ULARDIAL	2024	

Resim 194: Pardus Güç Yöneticisi

Pardus Yazılım Merkezi

75

Yazılım Yönetimi bölümünde değindiğimiz Pardus ile uygulama kurma ve kaldırma işlemlerini çok daha kolay gerçekleştirebildiğimiz uygulamadır.

Resim 195: Pardus Yazılım Merkezi

Uygulamaları kategorilerine göre listeleyebilir ya da aramak sureti ile işlem yapmak istediğimiz uygulamaya erişebiliriz. Bir uygulamayı kurmadan önce boyut, tür, versiyon, lisans gibi bilgilerini görebilir, uygulamayı oylayabilir ve uygulama için yorum girebiliriz. "Yüklü uygulamaları göster" ile uygulamaları filtreleyebiliriz.

Resim 196: Arama

< Pardus Depo		Par	rdus Yazılım Merkezi Q = _ C x		
		Q hedg	ewars 🛛 Ara		
Durum	Paket	Bölüm	Açıklama		
	hedgewars	games	Funny turn-based artillery game, featuring fighting hedgehogs!		
	hedgewars-data	games	Data files for hedgewars		
Funny turn-based artillery game, featuring fighting hedgehogs! Yükle Funny turn-based artillery game, featuring fighting hedgehogs!					

Resim 197: Pardus Depo'da ara

Yazılım merkezinde bulunmayan bir uygulamayı Pardus depolarında aratabiliriz.

	leo		Aç
			8 Kaldır
De	bian Multimedia Mainl	tainers	ne -
▶ Açıklama			
▶ Resimler			
🕶 Detaylar 🛛 🗡	•	•	
Versiyon	İndirme boyutu	Tür	Kategori
26.1.2+dfsg1-2	3.59 MB	Açık Kaynak	Multimedya
Lisans	Bileşen	Mevcut Depolar	Website
GPL-2+	Pardus main	ondokuz	⊠ <u>E-Mail</u>
▶ Oylamalar			
▼ Yorumlar			
Pardus Yorumları	Gnome Yorumları	Pardus Yorumu Yaz 🚽	←
★★★★ serkan	1		31-08-2021 23:31

Resim 198: Pardus Yazılım Merkezi: Uygulama detayları

Bir uygulamayı görüntülediğinizde;

• Uygulamayı kurma/kaldırma işlemi yapabiliriz.

- Uygulama için oy kullanabiliriz.
- Uygulamanın web sitesini ziyaret edebilir e-posta ile iletişime geçebiliriz.
- Uygulama için yorum girebiliriz.

Uygulama bilgileri ile ilgili olarak;

- İndirme sayısı ve puanını görebiliriz.
- Açıklama ve ekran görüntülerini görebiliriz.
- Detaylar kategorisinden;
 - Versiyon,
 - Lisans,
 - ∘ Boyut,
 - Tür,
 - Kategori

bilgilerini alabiliriz.

Seçenekler menüsünden "Güncellemeler" seçeneği ile;

- paket listesi güncelleme,
- paket yükseltmesi,
- gereksiz paketlerin kaldırılması

işlemlerini yapabiliriz.

Pardus Depo	Pardus Yazılım Merkezi	Q = _ C
-	Paket Önbelleğini Güncelle	
Güncellenebilir Paketler	Kullanılmayan Kaldırılabilir Paketler	Artık Dosyaları Kalan Paketler
libssh-gcrypt-4 pardus-common-desktop pardus-gtk-theme pardus-software pardus-xfce-desktop steam-launcher	adapta-gtk-theme-colorpack ant-contrib bsdmainutils cpp-8 enchant	linux-image-4.19.0-9-amd64 fuse live-tools python user-setup virtualbox-6.1
Güncelle	Kaldır	Kaldır

Resim 199: Pardus Yazılım Merkezi: Güncelle

≡

& Güncellemeler

+ Uygulama Öner

Q Hakkında

📽 Ayarlar

"Seçenekler" menüsündeki "Uygulama öner" ile istediğimiz bir programın Pardus Yazılım Merkezine eklenmesi için talepte bulunabilirsiniz.

< Pardus Yazılım Mer	kezi ≡ _ C ×
Uygulama İsmi	
Kategori	Kategori seçiniz 🔻
Açıklama (Türkçe) (İngilizce)	
Lisans	
Telif Hakkı Metni	
Web sitesi	
ikon (svg)	(Hiçbiri)
Adınız	
E-Posta adresiniz	
🗌 Uygulama Pardus depo	larında mevcut mu ?
	🕫 Gönder

Resim 200: Yazılım Merkezi: Uygulama öner

"Ayarlar" ile alttaki tercihleri uygulayabiliriz.

Pardus Depo	Pardus Yazılım Merkezi	Q = _ C ×
	Sistem İkonlarını Kullan 🌒	Ayarlar
	Animasyonları Etkinleştir	+ Uygulama Öner
	Uygula	Q Hakkında
Ö	nbellek Dosyalarını Temizle Temizl	le

Resim 201: Pardus Yazılım Merkezi: Ayarlar

Pardus Paket Kurucu

Uygulama kurma ve kaldırma işlemleri ile ilgili sayfa 119 da bulunan Paket/Yazılım Yönetimi konu başlığını inceleyebilirsiniz. Edindiğiniz/indirdiğiniz bir .deb paketini kurmak için **Gdebi** ya da **Pardus Paket Kurucu** uygulamaları ile kurabiliriz. Bu türdeki (.deb) paketlerin kurulumu için Uçbirim -Terminal- ekranında **apt** ya da **dpkg** komutlarını da kullanabiliriz.

	a		Pardus Paket Kuruc	u	-	C	×
/		stea	am-launcher	1:1.0.0.7	0		
	Launcher for Steam is a so automated installation.	the Ste oftware automal	am software distributic distribution service wit tic updates. achieveme	on service h an onlin nts. Stean	ne stor nCloud	e,	
	İşleme Deta	ayları	Paket Ayrıntıları	Paket B	Bağım	lılıkl	агі
	Bakımcı :	Valve	Corporation <linux@ste< th=""><th>eampowe</th><th>red.co</th><th>m></th><th></th></linux@ste<>	eampowe	red.co	m>	
	Öncelik :	option	al				
	Bölüm :	games	5				
	Boyut :	3477 H	KiB				
	Mimari :	all					
		2 Tekrai	Yüklü Versiyon : 1:1.0.	0.70 🛞 Ka	əldır		
			TÜBİTAK ULAKBİM 20	021			
P	Resim 202:	Para	lus Paket Kurucu				
) jr	sonra	Q	Pardus Disk Kalıbı	Yazıcı	-	C	×

Pardus Disk Kalıbı Yazıcı

Kalıp dosyası (.iso) seçiminden sonra kalıbın yazılmasını istediğimiz sürücüyü seçerek yazdırma işlemini başlatabiliriz.

Bu işlemde seçili sürücüdeki bilgilerimizin silineceğini unutmamalıyız.

Q	Pardus Disk Kalıbı Yazıcı 🔔 😋 🗙
	○ »
	Pardus Disk Kalıbı Yazıcı
\bigcirc	ubuntu-20.04.2-desktop-amd64.iso
•	Kingston DataTraveler_3.0 31GB 🔹
X	DD Modu [Önerilen]
	D'yu çevrimiçi doğrula (Pardus için)
	Başlat
	% 0
	TÜBİTAK ULAKBİM 2021

Resim 203: Disk Kalıbı Yazıcı

Pardus USB Biçimlendirici

Pardus USB Biçimlendirici ile USB belleklerimizi EXT4, EXFAT, FAT32, NTFS tercihlerinden birini seçerek biçimlendirebiliriz. Biçimlendirme işleminde USB Flash belleğimiz için etiket belirleyebilir hızlı/tam biçimleme tercihini belirleyebiliriz. Bu işlemde seçili sürücüdeki bilgilerimizin silineceğini unutmamalıyız.

♀ Pardus USB Biçimlendirici ×
Pardus USB Biçimlendirici
Kingston DataTraveler_3.0 31GB 🔹
EXFAT •
Pardus
Yavaş Biçimlendir (Tüm baytları sıfırla)
Başlat
TÜBİTAK ULAKBİM 2021

Resim 204: Pardus USB Biçimlendirici

Pardus Java Kurucu

Kullandığımız bazı uygulamalar sistemimizde farklı Java versiyonlarının kurulu olmasını gerektirebilir. Java versiyonlarının kolay kurulumu için "Ayarlar" panceresinden "**Pardus Java Kurucu**" uygulamasına erişebiliriz.

	Pardus Java Kurucu	-
OpenJDK 17	Yükle	Kaldır
OpenJDK 11	Varsayılan	Kaldır
OpenJDK 8	Yükle	Kaldır
Oracle Java 9	Yükle	Kaldır

LibreOffice

OpenDocument⁷ standardını destekleyen özgür ofis yazılımı üretmeyi ve geliştirmeyi amaçlayan bir vakıf olan The Document Foundation tarafından OpenOffice.org temel alınarak geliştirilmiş, tüm platformlarda çalışan özgür ofis yazılımları paketidir.

Edinme,

LibreOffice uygulamasını <u>http://tr.libreoffice.org</u> adresinden indirebiliriz. Pardus gibi birçok Linux dağıtımı işletim sisteminde LibreOffice sistemimizde kurulu olarak gelir.

Kurulum,

<u>https://tr.libreoffice.org/yardim-alin/kurulum-talimatlari</u> adresinden kullandığımız işletim sistemine göre kurulum adımlarına ulaşabiliriz.

Yardım ve Çevrim-içi Destek,

"Yardım" menüsündeki "LibreOffice Yardım (F1)" seçeneği ile birçok dilde yardım alabiliriz.

Türkçe yardım için

http://tr.libreoffice.org/belgelendirme

http://wiki.libreoffice.org.tr

adreslerini kullanabiliriz.

Çevrim-içi destek için mail listelerine üye olabilir, forum ya da soru-cevap sayfalarını kullanabiliriz.

Mail listesi (Tr)	users@tr.libreoffice.org	
	Üyelik için users+subscribe@tr.libreoffice.org	adresine boş bir e-
	posta göndermemiz yeterlidir.	
Forum	http://forum.libreoffice.org.tr	
Soru-cevap	http://ask.libreoffice.org	

7 OpenDocument, OASIS (Organization for the Advancement of Structured Information Standards) tarafından ofis uygulamaları için geliştirilmekte olan açık bir dosya standardıdır.

Özellikleri:

✓ Ücretsizdir.

Lisans ücreti yoktur. Dilediğimiz kadar bilgisayara kurabilir, güncellemeleri ücretsiz edinebiliriz.

✓ Özgürdür.

🗸 Tüm platformlarda çalışır.

Microsoft Windows, Mac OS X ve Linux (Pardus, Debian, Ubuntu, Fedora, Suse vb) bütün büyük işletim sistemlerinde kullanılabilir.

✓ Birçok dosya biçimini destekler.

Belgelerimizi OpenDocument biçemlerinin yanı sıra Microsoft Ofis, HTML, XML, MathML, WordPerfect, PDF gibi biçemlerde açabilir veya kaydedebiliriz.

√ Ürün farklılaştırması yoktur.

Barındırdığı tüm yazılımları birlikte sunar.

✓ Eklentiler ile ihtiyacımıza göre zenginleştirebiliriz.

LibreOffice gönüllü katkıcılar ve büyük yazılım şirketlerinin desteği ile gelişimine devam etmektedir.

√ Tamamen Türkçe'dir.

✓ Bütün ofis ve kişisel üretim ihtiyaçlarımızı karşılayabiliriz.

Writer (Kelime İşlemci), Calc (Hesap Tablosu), Impress (Sunum), Draw (Çizim), Math(Formül) ve Base (Veritabanı) uygulamalarının zengin özellikleriyle, bütün belge oluşturma ve veri işleme ihtiyaçlarımızı karşılayabiliriz.

LibreOffice Kelime İşlemci – Writer

Basit bir dilekçeden binlerce sayfalık profesyonel görünümlü belgelere kadar pek çok belgeyi oluşturabileceğimiz bir kelime işlem programıdır.

■ o ▲ Dosya Düzenle G	örünüm Ekle Biçim Biçemler Ta	Adsız 1 - blo Form Araçlar Pencere	LibreOffice Writer Yardım Fav				×
📄 • 🚞 • 👪	- 🚺 🖴 🔍 🐇 🗟 🖻	• 🔏 🤚 • 🗁 - 💁	AB 🤋 📰 - 📼 🤇	🔍 🗛 📲	🖶 · Ω 🔗 🔒	🗐 🚖 🗐 💡	🤌 🛃 »
Varsayılan 👻	🗛 🗛 Liberation 👻	26 - A A A	5 🗠 🗛 🗛 🛓	<mark>▲ · 🖉 ·</mark> ᠄≣	• = • = =	≡≡ = ·	≑≣ »
L 1	∑ · i · 2 · 3 · 4 · 5 · 6 ·	7 8 9 10 11 12	13 14 15 16 17 1	18	Özellikler		× 🙆
-					∧ Biçem		
-					Varsayılan Biçem	- 0	•
	LibreOffice Kelime	İ şlemci ile ilgili dol	kümanlara,		∧ Karakter		
-					Liberation Serif	v 26 v	-
- - 	pardus.org.tr				BIU-SA	<u> </u>	
	adresinden erişebi	iriz			<u>a</u> - <u>/</u> -	ph - 🥀 /	
- . •				ľ	∧ Paragraf		0
					= = = =		
- 🚥 -					≔ • 1≡ •	()	
- G -					Aralık:	Girinti:	
- 10					¢≣ XE		
11.					⁸ 0.00 c → +	₩= 0.00 c —	+
- 12					= 0,000	<u> </u>	T
- EI -					₹ 0,00 c — +	≡ 0,00 c —	+
14						M- 000-	
Sayfa 1 / 1	9 kelime, 90 karakter	Varsayılan Biçem	Türkçe	I_ 💌			+ %85

Resim 206: LibreOffice Writer -Kelime İşlemci

LibreOffice Writer ile;

✓ Belgelerimizi PDF, HTML, XML gibi formatlarda dışa aktarabiliriz.

 \checkmark Belgenizin içindekiler sayfası, alfabetik dizin, kaynakça dizinlerini otomatik olarak ekleyebiliriz.

 \checkmark İçerdiği biçem listeleri ile belgemizi hızlıca düzenleyebilir ve kendi biçemlerimizi oluşturabiliriz.

√ "Posta Birleştirme Sihirbazı" ile birbirine benzer fakat farklı ögeleri içeren bir dizi belgeyi otomatik oluşturabiliriz.

√ Çapraz başvurular ile konu, nesne, numaralı liste alanlarına referans verebiliriz.

√ Çoklu dil desteği ile farklı dillerde yazım denetimi yapabiliriz.

√ Tablo verilerimiz üzerinde matematiksel hesaplamalar yapabilir, biçimlendirilmiş tablolar oluşturabiliriz.[Writer]

LibreOffice Hesap Tablosu – Calc

Tablo verilerimiz üzerinde hesaplama, filtreleme, raporlama ve grafik olarak görüntüleme işlemleri yapabileceğimiz elektronik tablo uygulamasıdır.

o	· ▲			Ad	sız 3 - LibreOffice	Calc			-	пx
Dosya	• Duzenie Goru	num Ekie Biçim i	Biçemler Çalışma S 6 🞼 투 🤞	aytasi Data Araq 🗛 🥎 - 🏓	, ar Pencere Yar	aim ■ - 1 - ↓↑ /	Al zî 🗔 🗟	- - - - - - - - - - - - - - - - - - -	🔎 📮	»
Lik	peration 👻	10 -	A A A·	<u>rů</u> · = =	= =	= = = \$	5 - % 7.4 🖽 0 <u>0</u> () <u>0</u> ,≣ ,≣	🖽 • 🗄	
F14	-	f _x Σ=					▼ Özellikler			× 💿
	А	В	С	D	E	F	= ^ Biçem			
1							Varsayılan		\$	
2							Kanalatan			
4							~ Karakter		0	
5							Liberation Sans	▼ 10	-	
6										£
7		LibreOffice He	sap Tablosu il	e ilgili doküma	anlara,		B I U - 5	A	AA	I (x)
8							- • • ·		- A	
9		pardus.org.tr					^A `	91Q *	16 M	
10		- due che de como					🔨 Sayı Biçimi		۲	
11		adresinden eri	şediliriz				Genel	- 5	- % 74	
13							Ondalik hanalari	Minnüllängesi		
14							Undalik haneler:	virgui oncesi	siir sayisi:	
15						•	- +	1	- +	
16							Negatif sayılar k	ırmızı		
17							🔲 Binlik ayracı			
18							∧ Hizalama		0	
19									= = _	
20							1		_	
H H	▶ N + Çizel	gel Çizelge2		·	m2 also a		Octoberry Trad	Hüce	olori hirlocti	0/140
Çalış	ma saytasi 2 / 2		\ \	rsayllan	Turkçe	1. 🖤	Ortalama: ; Toplam: 0			%140

Resim 207: LibreOffice Calc -Hesap Tablosu

LibreOffice Hesap Tablosu ile;

√ Geniş fonksiyon yelpazesi ile tablo verilerimiz üzerinde; Matematiksel, Mantıksal, İstatistiksel, Finansal ve Metin işlevlerini kullanabiliriz.

 \checkmark Birbirleriyle etkileşimli belgeler ve çalışma sayfaları ile elektronik tablolar oluşturabiliriz.

√ Şablonları kullanarak benzer elektronik tabloları hızlıca oluşturabiliriz.

Sayısal tablo verilerimizin birbirleriyle etkileşim ya da seyrini, sunulan farklı grafik türleri ile daha net görebiliriz.

√ "Özet Tablo" ve "Filtreleme" ile veri analizleri gerçekleştirebiliriz.

✓ Çözümleyiciyi kullanarak hedeflerimiz için gereksinimlerimizi hesaplayabiliriz.

√ Diğer elektronik tablo uygulamalarında oluşturulmuş belgeleri açabilir, tablolarımızı XML, CSV, HTML ya da PDF formatında dışa aktarabiliriz. [Calc]

LibreOffice Sunu - Impress

LibreOffice' in yazı efektleri ve görsel/işitsel nesnelerle etkileyici tanıtımlar yapabileceğimiz sunum hazırlama aracıdır.

Resim 208: LibreOffice Impress - Sunum

LibreOffice Impress ile;

 \checkmark Şablonları kullanarak kısa sürede etkileyici sunumlar hazırlayabiliriz.

✓ Hazırladığımız sunumları HTML, PDF, SVF (vektör grafik), PNG, BMP, GIF, JPEG, TIFF gibi birçok resim formatında dışa aktarabiliriz.

Sunumlarımızı görsel efektlerle daha etkili hale getirebiliriz.

Zamanlama provası seçeneği ile sunumlarımızdaki slayt ve efekt geçişlerinin otomatik olarak gerçekleşmesini sağlayabiliriz.

√ Sunum yaparken fare imlecini kalem gibi kullanarak vurgulamamız gereken noktaları işaretleyebiliriz.

Sunularımıza kendimiz için hatırlatıcı not ya da yorumlar ekleyebiliriz.

✓ Birden fazla slaytı bir sayfada yazdırabiliriz -dinleyici kopyaları-.[Impress]

LibreOffice Çizim – Draw

Diyagram, akış çizelgesi, organizasyon şeması ve hatta 3B nesne çizimleri yapabildiğimiz LibreOffice çizim uygulamasıdır.

Resim 209: LibreOffice Draw -Çizim

LibreOffice Draw ile;

✓ Bağlayıcılar ile akış diyagramları ve organizasyon şemalarını hızlı ve kolay bir biçimde oluşturabiliriz.

✓ Yazı sanatı galerisi ile göz alıcı metinler elde edebiliriz.

√ Metin butonu ile çizimimize eklediğimiz yazılarımızda madde imleri, numaralı liste ve sekme duraklarını kullanabiliriz.

√ Nesneleri 3B ye dönüştürme özelliği ile zor gibi görünen birçok 3B nesneyi kolaylıkla elde edebiliriz.

 \checkmark PDF belgelerini içe aktarabiliriz.

√ Çizimlerimizi Flash(SWF), PNG, TIFF, JPG, BMP, EMF gibi birçok formata dönüştürebiliriz.[Draw]

LibreOffice Formül – Math

√X

Satır mantığıyla işleyen kelime işlem programlarında yazılması çok güç özel simgeler içeren formülleri hızlı biçimde yazmamızı sağlayan LibreOffice uygulamasıdır.

Resim 210: LibreOffice Math -Formül

LibreOffice Veritabanı - Base

Veri tablolarımız için form oluşturma, raporlama, sorgulama, ilişkilendirme işlemlerini gerçekleştirebildiğimiz veritabanı uygulamasıdır.

🖹 o ▲ Dosya Düzenle Görünüm I	Yeni Ver Ekle Araçlar Pencere Ya	ritabanı.odb - LibreOffice Ba <mark>ırdım</mark>	ise		_ □ >
Veritabanı Veritabanı Görevle Tablolar Sorgular Formlar Raporlar	Adım Adım 1. Veritabanı seç 2. Kaydet ve ilerle	 Veritaba LibreOffice Veritabanı Yeni veritabanı oluştururl da sunucunuzda kayıtlı v Ne yapmak istersiniz? Yeni bir veritabanı Gömülü veritabanı Gömülü veritabanı Varolan veritabanı Son kullanılanlar: Aç Varolan veritabanı 	anı Sihirbazı Sihirbazına Hoş Ge ken, varolan veritabar veritabanına bağlanm oluştur Gömülü Firebird dosyası aç	əldiniz nı dosyasını açmak içi ak için Veritabanı Sihi	x n ya rbazı
Cim člá vysitekov	Yardım	< Önceki	Sonraki > E	Bitir İpta	

Resim 211: LibreOffice Base -Veritabanı

Pardus ETAP Uygulamaları

ETAP, okullarımızdaki etkileşimli tahtalarda kullanılmak üzere geliştirdiğimiz Pardus versiyonudur. KDE masaüstü ile dağıtılan versiyonlarımız ETAP 5.x, GNOME masaüstü ile dağıttığımız versiyonlarımız ise ETAP 19, ETAP 21.... şeklindedir.

Resim 212: ETAP19 ekran görüntüsü -GNOME

Resim 213: Etap5.x ekran görüntüsü -KDE

Eta Kalem

Etkileşimli tahtalarda ekran üzerinde (video, resim, pdf) kalem ile anlatım yapmamızı sağlayan uygulamadır.

- Çizgi rengi ayarlanabilir,
- Kalem çizim kalınlığı ayarlanabilir,
- Hatalı çizimler silinebilir,
- Beyaz tahta ile mevcut anlatımın üzeri kapatılarak farklı konuya değinilip tekrar asıl konuya dönülebilir.

Detaylı çizim yetenekleri için **Pardus Mağaza** uygulamasından "**e-tahta**" uygulamasını kurabilirsiniz.

Eta Kayıt

Resim 214: Eta kayıt aracı

Eğer etkileşimli tahtamızın İnternet bağlantısı var ve tahtamız daha önce sisteme (tahta.etap.org.tr veritabanı) kayıtlı değil ise açılışta "**Eta Kayıt**" uygulaması ekrana gelecektir.

Kurum kodu girildiğinde ekrana kuruma ait il/ilçe/okul bilgileri gelecektir. Bilgiler doğru ise "Onayla" butonu ile tahtamızı tahta veritabanına kaydedebiliriz. İl-ilçe-kurum bazında tahtalarımızı tahta.etap.org.tr adresinden izleyebiliriz.

Eta Kayıt Doğrulama

Kurum olarak yeri değişen tahtalar için "Eta Kayıt Doğrulama" ile bilgi güncellemesi yapabiliriz.

× •	Eta Kayıt Doğrulama ve Güncelleme Aracı	_
PUD1EQ	Merhaba Tahta Kayıtlı	etap
Özgürlük için PARDUS 444 5 773	Aşağıdaki bilgiler hatalı ise Değiştir butonuna basınız	
	Okul Bilgileri	
	SAMSUN	
	İLKADIM	
	Samsun Anadolu Lisesi	
Hakkında	Değiştir	Kayıt Sil

Resim 215: Eta kayıt güncelleme

"Değiştir" butonu ile il, ilçe, kurum adı bilgilerini güncelleyebilir, "Kayıt Sil" ile veritabanından tahtayı kaldırabiliriz.

Eta Klavye

P						P	ardu	ls /	****	*						×
Esc	F1	F2	F3	F4	F5	F6	F7	F8	F9	F10	F11	F12	Delete H	ome Pgl	Jp PgDr	n End
é <	! 1 >	2	∽ £ 3	#	+ 1 \$	% 5 ½	8 6 %	/ 7	8) [9	9]	= 0 }	? * \	- 1	← Baci	kspace
Tab ↔	, q	0	w w	E e	R r	⊤ t	Y y		U u	 	00	P p	Ğ ğ	Ü	~	Enter
CapsL	O .ock	A a	5 s	D d	F f	g g		H h	j	⊻ k	L		; i			
Shift	∧ ∨	Z Z	× x		0	v v	B b	N n	M m	ö	ò	Ç,				
	Ctrl		y 4	Alt									Alt Gr	T	•	•

"Ayarlar" tuşu ile **mod (tablet/tam), renk, dil (tr/us/ara) ve klavye düzenini (trF)** değiştirebilir, metin alanına dokunduğumuzda klavyenin otomatik açılıp açılmamasını sağlayabiliriz.

Etkileşimli tahtalar çok geniş ekrana sahip olduğundan sanal klavye kullanırken yazdığımız metni takip etmekte zorlanabiliriz. Bu sebeple bastığımız karakterler klavyenin başlık çubuğunda görüntülenir. Eğer parola bilgisi giriyorsak başlık çubuğundaki karakterleri "**P**" butonu ile "***" şeklinde gösterebiliriz.

Eta Ekran Karartma

Resim 217: Ekran karartma

Özellikle soru çözümlerinde ekranın belirli bölgelerini karartabilir ve kademeli olarak açabiliriz.

Konuşmacı -eğitmen- dikkati kendi üzerine toplamak için tüm ekranı karartabilir.

Eta USB Kayıt

Her ne kadar "**Eta Klavye**" parola maskeleme özelliğine sahip olsa da etkileşimli tahtaya oturum açarken dokunmatik ekran klavyesini kullanmak bastığımız noktalar görüneceğinden **parola güvenliğimiz** için uygun değildir.

🐁 USB	Kayıt 💷 🗙
TC Kimlik Numarası :	
Parola :	
Etap Kullanıcı Adı :	
Etap Parola :	
USB cihazı :	Generic STORAGE_DE\ 🖵 📀
	Oluştur

Resim 218: Eta USB kayıt

Eta USB Kayıt uygulaması ile sadece flash bellek takmak sureti ile tahtalarımızı açmak için USB anahtar oluşturabiliriz.

ŞİFRE DEĞİŞTİRME

Yeni şifreniz	
Yeni şifre tekrar	
	 Yeni şifreniz en az 6 karakter olmalıdır. Şifreniz + & % # / \ karekteri içermemelidir. Lütfen iki alana da aynı şifrenizi giriniz.
Seçenekler	USB Şifresi İçin PARDUS'ta USB ile oturum açmak için şifre oluşturmanıza yarar. Şifre Değiştir Vazgeç

Bu işlem için öncelikle eba.gov.tr adresinde ilgili menüden USB anahtar için parola belirlemeliyiz.

EBA sitesinden belirlediğimiz parolayı anahtarımızı oluştururken "**Eta USB Kayıt**" uygulamasın girmemiz yeterli olacaktır. Kullanacağımız flash belleğin daha önce usb anahtar olarak kullanılmadığından emin olmalıyız.

Tahtayı USB anahtar ile açtığımızda eba.gov.tr adresine de **parola girmeden** oturum açabiliriz.

USB anahtarımızı kaybettiğimizde **eba hesabımızın güvenliği için 2. bir USB anahtar** oluşturmamız yeterlidir. Bu durumda önceki USB anahtarımız oturum açma işlemi için otomatik olarak geçersiz olacaktır.

Eta Karekod (QR) Oturum Açma

Etkileşimli tahtaya "**eba mobil**" uygulaması ile karekod -QR- okutarak oturum açmamızı sağlayan uygulamadır.

Resim 219: Karekod -QR- ile oturum açma

Pardus Kurulumu

Kurulum için bir depolama ortamı (DVD, SD/USB bellek) ya da ağ üzerinden kurulum (PXE Boot) tercihlerini kullanabiliriz.

Bu belgede "Sanal Makine Kurulumu" ve flash bellekten kurulum ele alınacaktır.

Kurulum Yönergeleri

Kurulumu basitçe fiziki kurulum ya da sanal makine kurulumu olarak ikiye ayırabiliriz.

Fiziki kurulumda bir disk üzerine kurulumu, tek işletim sistemi ya da var olan bir işetim siteminin yanına kurulum (dual boot) şeklinde gerçekleştirebiliriz.

Dual boot kurulumu gerçekleştirmemiz halinde sistem açılışı esnasında kullanmak istediğimiz işletim sitemi seçimini sağlayan önyükleyici menüsü bizi karşılayacaktır. Linux dağıtımları için bu önyükleyici GRUB'tır ki kurulum adımlarında "GRUB kurulsun mu?" onayı bize sunulacaktır. Önyükleyicisiz kurulumlar için BIOS üzerinde LEGACY ve EFI/UEFI boot tercihlerini İnternet'ten araştırabilirsiniz.

Kurulum için ana hatları ile adımlar:

1. Kalıp dosyası (.iso) indir.

https://www.pardus.org.tr/surumler/

2. Kalıbı USB diske yaz.

Windows kullanıcıları Pardus Disk Kalıbı Yazıcı / Rufus / Unetbootin / Win32disk Imager, BSD, MacOS, Unix, GNU/Linux kullanıcıları benzer uygulamalar ile birlikte "dd" komutunu da kullanabilirler.

- 3. Sistemi USB den başlat.
- 4. Kurulum yönergelerini izle.

Sanal Makine Kurulumu

Sanallaştırma çok geniş bir kavram olmakla birlikte basitçe fiziksel yapıyı mantıksal olarak tanımlayıp bölümlemek diyebiliriz. Bu tanıma göre bir bilgisayar/sunucu donanımını ara katman (yazılım) ile farklı işletim sistemleri (Windows/GNU-Linux) ya da farklı amaç (web/mail/dosya sunucusu) için kullanabiliriz. Ancak sanallaştırma derken,

• Ağ Sanallaştırma

- Sunucu Sanallaştırma
- İşletim Sistemi Sanallaştırma
- Masaüstü Sanallaştırma
- Uygulama Sanallaştırma
- Depolama Alanı Sanallaştırma

gibi geniş bir alanın ifade ediliyor olabileceğini unutmamalıyız.

Aşağıda "Sanal Makine Pardus Kurulumu" adımlarında VirtulalBox (Oracle VM⁸ VirtualBox) uygulamasını baz alacağız. Siz sanallaştırma için farklı yazılımlar da kullanabilirsiniz.

Resim 220: VirtualBox Ana Ekranı

Oracle VM Virtualbox uygulamasını virtualbox.org adresinden indirebilirsiniz.

VirtulaBox uygulamasını açtığımızda daha önce oluşturduğumuz sanal makineler listelenecektir. Bu listeden istediğimiz bir sanal makineyi tercih ettiğimiz bir yöntemle başlatabiliriz.

8 Virtual Machine

Sanal Makine Oluşturma

Öncelikle VirtualBox üzerinde "**Makine**" menüsünden "**Yeni**" seçeneği ile fiziksel makinemizin kaynakları paylaşarak sanal bir makine oluşturma sihirbazını başlatıyoruz. ("**Dosya**" menüsünden "**Cihazı İçe Aktar**" seçeneği ile hazır bir VM imajımız var ise bunu da kullanabiliriz)

🕸 o 🔺	San	al Makine Oluştur		×			
~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~	Adı ve işlet Lütfen yeni sana ve yüklemek niyı Seçtiğiniz ad bu kullanılacaktır. Adı:	işletim sistemi ni sanal makine için açıklayıcı bir ad ve hedef klasör s nek niyetinde olduğunuz işletim sistemi türünü seçin. ad bu makineyi tanımlamak için VirtualBox içerisinde taktır. Adı: Pardus-21					
	Makıne Klasoru: <u>T</u> ürü: <u>S</u> ürüm:	/home/senol/VirtualBox VMs Linux Debian (64-bit)	64				
	Ū	zman Kipi < <u>G</u> eri İleri > İpt	al				

Resim 221: Yeni sanal makine ekle

Oluşturacağımız sanal makine için,

- isim,
- konum,
- işletim sistemi türü,
- işletim sistemi versiyonunu

belirliyoruz. Pardus kurulumu için, "**Tür : Linux**" ve "**Sürüm: Debian (64 bit)**" seçimi yapabiliriz.

© • ▲	Sanal Makine Oluştur	•	οx
	Bellek boyutu Sanal makineye ayrılması için mer miktarını seçin. Önerilen bellek boyutu 1024 MB't	gabayt olarak bellek (R. ar. 8192 MB	AM) 2048 🗘 MB
	<	<u>G</u> eri <u>I</u> leri >	İptal

Resim 222: Yeni sanal makine ekle: Bellek miktarı ayırma

Sanal makinemiz için bellek (RAM⁹) boyutunu belirliyoruz. Bellek miktarını belirlerken mevcut -fiziki- bellek miktarımız ve sanal makine üzerindeki amacımız önemlidir.

Resim 223: Yeni sanal makine ekle: Sabit disk ekleme

Mevcut bir sanal disk seçimi yapabilir ya da yeni bir sanal disk oluşturabiliriz.

\$\$ o ▲	Sanal Sabit Disk Oluştur		×
	 Sabit disk dosyası türü Lütfen yeni sanal sabit disk için kullanmak istediğiniz dosyanın türüni seçin. Eğer diğer sanallaştırma yazılımları ile kullanmaya ihtiyacınız ye bu ayarı değiştirmeden bırakabilirsiniz. VDI (VirtualBox Disk Kalıbı) VHD (Sanal Sabit Disk) VMDK (Sanal Makine Diski) 	ū roksa	3
	Uzman Kipi < Geri İleri > İpt	al	

Resim 224: Yeni sanal makine ekle: Sabit disk türü seçimi

Oluşturacağımız sanal disk dosyası için disk dosyası türü olarak "VDI (VirtualBox Disk Kalıbı) seçeneğini seçebiliriz.

🕸 o 🔺	Sanal Sabit Disk Oluştur		×
	Fiziksel sabit diskte depolama		
	Lütfen yeni sanal sabit disk dosyasının kullanılmasına göre (değişker olarak ayrılan) büyüyüp büyümemesini ya da en fazla boyutunda (sabitlenmiş boyut) oluşturulup oluşturulmamasını seçin.	n	
	Değişken olarak ayrılan sabit disk dosyası yalnızca fiziksel sabit sürücünüzdeki alanı doldurarak (en fazla sabitlenmiş boyuta kada kullanacak olmasına rağmen alan serbest kaldığında otomatik olaral tekrar küçülmeyecektir.	ir) k	
	Sabitlenmiş boyutlu sabit disk dosyasını oluşturmak bazı sistemle uzun sürebilir ama kullanması çoğu kez en hızlı olandır.	rde	
	<u>D</u> eğişken olarak ayrılan		
	🔿 <u>S</u> abitlenmiş boyut		
	< <u>G</u> eri <u>l</u> leri > lp	tal	

Resim 225: Yeni sanal makine ekle: Disk dosyası boyutu kullanımı

Sanal diskimiz için belirleyeceğimiz disk dosyası boyutunun değişken olup olmayacağını belirliyoruz.

🕸 o 🔺	Sanal Sabit Disk Oluştur 🛛 🗸
	Dosya yeri ve boyutu
	Lütfen aşağıdaki kutuya yeni sanal sabit disk dosyasının adını yazın ya da dosyanın içinde oluşturulacağı farklı bir klasörü seçmek için klasör simgesine tıklayın.
	/home/senol/VirtualBox VMs/Pardus-21/Pardus-21.vdi
	Megabayt olarak sanal sabit diskin boyutunu seçin. Bu boyut sabit diskteki depolanabilecek bir sanal makine dosya yerisinin miktarını sınırlandırır.
	15 GB
	4,00 MB 2,00 TB
	< <u>G</u> eri Oluştur İptal

Resim 226: Yeni sanal makine ekle: Disk dosyası boyutu miktarı

Mevcut diskimizin ne kadarlık alanını sanal makine için ayıracağımızı yine amacımızı gözeterek belirliyoruz.

Oluşturduğumuz sanal makine konfigürasyonunda temel olarak

- Sistem (anakart, işlemci)
- Ekran (hafıza, monitör sayısı, ölçek)
- Depolama
- Ses sürücüsü ve denetleyicisi
- Ağ (NAT, köprü bağdaştırıcı, dahili ağ)
- Seri bağlantı noktaları ve USB denetleyiciler
- Paylaşılan klasörler
- Kullanıcı arayüzü

konfigürasyonlarını "Ayarlar" butonu ile değiştirebiliriz.

🥹 o	*	Pardus-21	- Ayarlar	□×
	Genel	Depolama		
	Sistem	Depolama Aygıtları	Öznitelikler	
	Ekran	👌 Denetleyici: IDE	Optik <u>S</u> ürücü: IDE Secondary Master	• 0
	Depolama	🕒 💽 Boş 🚖 Denetleyici: SATA	<u>C</u> anlı CD/DVD Bilgi	1
	Ses	Pardus-21.vdi		!
₽	Ağ		Boyut:	1
	Seri B.Noktaları		Şuna Takıldı:	
Ø	USB			
	Paylaşılan Klasörler		Sanal Optik Disk Seç/Oluştur	
	Kullanıcı Arayüzü		🔀 Disk dosyası seçin	
			Pardus-19.4-1-GNOME-amd64.iso	
			Diski Sanal Sürücüden Kaldır	
		🔶 🍐 🖪 🔂		
			× i <u>p</u> tal	MAM

Resim 227: Sanal makine ayarları

"**Ayarlar**" altındaki "**Depolama**" seçenekleri ile sanal makinemiz için bir kalıp (.iso) dosyasını "**sanal disk kalıp dosyası seçin**" seçeneğini kullanarak gösterebiliriz. Bir kalıp dosyası seçilmediği taktirde sanal makine başlatıldığında bizden dosya seçmemiz istenecektir.

Resim 228: Yeni sanal makine ekle: Kalıp dosyası seçimi

Kalıp dosyasını seçerek "Başlat" dediğimizde kurulum başlayacaktır.

Pardus Kurulumu

Kurulum adımları sanal makine üzerine Pardus kurulumu içindir. Fiziki kurulum ya da güncel kurulum adımları için Pardus İnternet sayfasını ziyaret edebilirsiniz. Kurulumda ihtiyacımız olacak Pardus kurulum dosyasının son versiyonu pardus.org.tr sitesindeki sürümler sayfasından indirebiliriz.

Kurulum yönergelerinde ekran görüntülerinde detaylı açıklamalar mevcuttur.

1. Dil seçimi

Resim 229: Pardus kurulumu: Dil seçimi

2. Kurulum yöntemi seçimi

"Pardus Çalışan" seçeneği ile kurulum yapmadan Pardus işletim sistemini kurulum ortamı üzerinden (USB Flash/DVD) direkt çalıştırabiliriz. Kurulum yapmadan bu şekilde kullandığımızda ayarlarımız ve belgelerimiz kalıcı olmayacaktır. Bazı canlı sistem usb yazma araçları belgelerimiz için disk üzerinde bölüm oluşturmaya imkan vermektedir.

Resim 230: Pardus kurulumu: Yükleyici seçimi

- 3. Bu adımda tekrar bir dil seçimi ekranı gelecektir. Seçtiğimiz dil sistemin dili ve aynı zamanda kurulum dili olacaktır.
- 4. Konum seçimi

Ges pardus ²¹			
Konum seçimi			
Burada seçeceğiniz ülke, saa Genellikle, yaşadığınız ülkey	ıt diliminizin ayarlanmasınd i seçmeniz gerekir.	la ve sistem yerelinin b	elirlenmesinde kullanılacaktır.
Bu liste seçtiğiniz dile bağlı o Ülke, bölge veya alan:	olarak gösterilen kısa bir lis	stedir. Eğer ülkeniz bu li	istede yoksa "diğer"i seçin.
Kıbrıs			
Türkiye			
diğer		*	

Resim 231: Pardus kurulumu: Konum seçimi

Konum seçimimize göre sistem saati gibi bölgesel ayarlar belirlenecektir.

5. Klavye dil ve düzeni

Corporate Corporation and Corp	- -	•		
Klavye yapılandırması				
Kullanılacak klavye düzeni:				
Тауса				<u>^</u>
Tibet				
Türkçe (F düzeni)				
Türkçe (Q düzeni)				
Ukrayna dili				

Resim 232: Pardus kurulumu: Klavye dili ve düzeni

6. Makine adı

seudled Ct			-		
Ağı yapılandır					
Lütfen bu sistemin makine adını girir Makine adı, sisteminizi ağa tanıtan te bilmiyorsanız, sistem yöneticinize ba kullanabilirsiniz.	n. ek bir sözcükten şvurun. Eğer ke	oluşmaktadır. ndi ev ağınızı k	Makine adı turuyorsanı	nızın ne oldı z herhangi l	uğunu bir ad
Makine adı: pardus					

Resim 233: Pardus kurulumu: Bilgisayar adı

Bilgisayarımız bir etki alanında değil ise (Örneğin ev kullanıcıları) bilgisayarımızı tanımlayan "X marka - Y model" gibi herhangi bir isim girebiliriz. Bilgisayarımız bir etki alanına dahil olacak ise o etki alanın standardında isim vermeliyiz. "X şubesi – Y seri numarası" gibi bu bilgi için sistem yöneticiniz ile iletişime geçebilirsiniz.

7. Kullanıcı tam adı

Resim 234: Pardus kurulumu: Kullanıcı bilgisi

8. Kullanıcı adı

Resim 235: Pardus kurulumu: Kullanıcı adı

Kullanıcı adımız ç,ğ,ı,ö,ş,ü harfleri hariç **küçük harf**, **rakam**, **tire**, **alt tire** içerebilir ancak mutlaka **küçük harf ile başlamalıdır**.

Kırmızı : hatalı, Mavi: uygun

Pardus pardus 1pardus pardus1 behzatC behzat-c behzat_c senol senol

9. Kullanıcı parolası

Resim 236: Pardus kurulumu: Kullanıcı parola bilgisi

Kullanıcı parolası olarak kolay tahmin edilebilir kelime ya da sayılardan oluşan parola kullanmamalıyız ve parolamız BÜYÜK/küçük harf, rakam ve özel karakterler icermelidir. Bu sadece işletim sistemi değil genel anlamda parola gerektiren tüm üyelik işlemlerimizde dikkat etmemiz gereken bir durumdur. Kaba kuvvet -brute force- saldırılarına karşı güçlü parola oluşturma ile ilgili İnternet üzerinde araştırma yapabilirsiniz.

10. Disk bölümleme

Resim 237: Pardus kurulumu: Disk bölümleme

Kurulum yapacağımız disk bölümünü ayarlama adımlarında diskimizin tamamını kullanabilir ya da "elle" seçeneği ile bölümlere ayırabiliriz. Mantıksal Disk Yönetimi konusunda bilgi sahibi olanlar LVM¹⁰ tercihini de kullanabilirler

¹⁰ LVM : Logical Volume Manager – Mantıksal Disk Yönetimi

a) Disk bölümleme : Elle

Resim 238: Pardus kurulumu: Disk bölümleme : Bölümleme yardımcısı

b) Disk bölümleme : Elle : Yeni bölümleme tablosu onayı

Resim 239: Pardus kurulumu: Disk bölümleme : Onay

c) Disk bölümleme : Elle : Bölüm seçimi

Diskleri bölümle

Resim 240: Pardus kurulumu: Disk bölümleme : Bölüm seçimi

d) Disk bölümleme : Elle : Yeni bölüm oluştur

C.S POROUS			
Diskleri bölümle			
Bu boş alan üzerinde yürütülecek işlem:			
Yeni bir bölüm oluştur			
Boş alanı otomatik olarak bölümle			
Silindir/Kafa/Sektör bilgisini göster			

Resim 241: Pardus kurulumu: Disk bölümleme : Yeni bölüm

e) Disk bölümleme : Elle : Yeni bölüm boyutu

Resim 242: Pardus kurulumu: Disk bölümleme : Bölüm boyutu

f) Disk bölümleme : Elle : Yeni bölüm türü

C Parous ²¹		•	•	
Diskleri bölümle				
Yeni bölümün türü:				
Birincil				
Mantiksal				

Resim 243: Pardus kurulumu: Disk bölümleme : Bölüm türü

g) Disk bölümleme : Elle : Yeni bölüm konumu

Frances and						
Diskleri bölümle						
Lütfen yeni bölümün, kullar Yeni bölümün konumu:	nılabilir alanın bi	aşında mı yoks	a sonunda r	mı oluştur	ulmasını ist	tediğinizi seçin.
Başlangıç						
Son						

Resim 244: Pardus kurulumu: Disk bölümleme : Bölüm konumu

h) Disk bölümleme : Elle : Yeni bölüm ayarları

F Parous ²¹	
Diskleri bölümle	
SCSI2 (0,0,0) (sda) aygıtır tespit edilmedi. Bölüm ayarları:	ıın 1 numaralı bölümünü düzenliyorsunuz. Bu bölümde herhangi bir dosya sistemi
Nasıl kullanılacağı:	Ext4 günlüklü dosya sistemi
Bağlama noktası:	
Bağlama seçenekleri:	defaults
Etiket:	yok
Rezerve edilmiş bloklar:	5%
Tipik kullanım şekli:	standart
Önyüklenebilir bayrağı:	kapalı
Bölümü sil	
Bölüm ayarlandı	

Resim 245: Pardus kurulumu: Disk bölümleme : Bölüm ayarları

Oluşturduğumuz disk bölümü aşağıdaki gibi disk altında listelenecektir. Listeden bağlama noktası (*I*), dosya sistemi (**ext4**) gibi ayarlarınızda hata olduğunu düşündüğünüz bölümü seçerek ayarları yeniden yapılandırabilirsiniz.

C POUCA C P
Diskleri bölümle
Mevcut bölüm yapılandırmanız ve bağlama noktaları aşağıda görülüyor. Ayarlarını (dosya sistemi, bağlama noktaları vb.) değiştirmek istediğiniz bir bölüm, bölümler oluşturmak için boş bir alan veya bölümleme tablosunu ilklendireceğiniz bir aygıt seçin.
Bölümleme yardımcısını kullanarak bölümle
Yazılımsal RAID desteğini yapılandır
Mantıksal Disk Yöneticisini (LVM) yapılandır
Şifrelenmiş cilt yapılandır
iSCSI ciltlerini yapılandır
▽ SCSI2 (0,0,0) (sda) - 16.1 GB ATA VBOX HARDDISK
> #1 birincil 12.0 GB f ext4 /
> bir/man 4.1 GB BOŞ ALAN
Bölümlerdeki değişiklikleri geri al
Bölümlemeyi bitir ve değişiklikleri diske kaydet

Resim 246: Pardus kurulumu: Disk bölümleme : Ayarları kaydet

i) Disk bölümleme : Elle : Takas alanı

Yukarıdaki bölüm oluşturma işlemlerini diskimizin diğer boş alanları için de tekrarlayabilirsiniz ve "**takas alanı -swap-**" bölümü de aynı şekilde ayarlanabilir. Takas alanı oluşturmadan devam etmemiz halinde aşağıdaki gibi bir uyarı mesajı gelecektir. Takas alanını disk bölümü değilde kurulumdan sonra "**dosya -swap file-**" şeklinde oluşturmak isterseniz "Hayır" seçeneği ile bölümleme işlemini tamamlayabilirsiniz.

Resim 247: Pardus kurulumu: Disk bölümleme : Takas alanı uyarısı

j) Disk bölümleme : Elle : Yapılandırmayı kaydet

Resim 249: Pardus kurulumu: Önyükleyici kurulumu

12. GRUB önyükleyici için disk seçimi.

Resim 250: Pardus kurulumu: Önyükleyici için disk seçimi

13. Kurulum tamamlandı

Resim 251: Pardus kurulumu: Kurulum tamamlandı

Tebrikler... Kurulum tamamlandı. Kurulumdan sonra bizi duvar kağıdı, tema, görüntü, klavye gibi ayarlarımız için yapılandırma sihirbazı karşılayacaktır.

Resim 252: Pardus kurulumu: Tema seçimi..

Klavye Ayarları		
	Hoşgeldiniz	_ = ×
	Klavye Yerleşimi Ekle / Çıkar	
	Türkçe - Q Klavye	Kaldır
	Türkçe - F Klavye	Kaldır
	İngilizce Klavye	Ekle
	Klavye yerleşimini değiştirmek için: Super + Boşluk	
	Klavye Göstergesini Panel'de Göster	
TÜBİTAK ULAKBİM 2021		Geri İleri
Görüntü Ayarları	Hoşgeldiniz	_ = ×
Görüntü Ayarları Görüntü Ö %100	Hoşgeldiniz İçekleme:	_ O X
Görüntü Ayarları Görüntü Ö %100 %100	Hoşgeldiniz Diçekleme: %125 %150	– □ ×
Görüntü Ayarları Görüntü Ö %100 %100 Panel Boy	Hoşgeldiniz	_ □ × %175 %200
Görüntü Ayarları Görüntü Ö %100 %100 Panel Boy Masaüstü	Hoşgeldiniz	_ □ × %175 %200

Sanal makinemizi, "**Görünüm**" menüsünden "**Tam Ekran Kipi**" ile pencere yerine ekran boyutlarında kullanabilir, "**Ölçekli Kip**" ile ise pencere boyutunu ayarlanabilir hale getirebiliriz.

Resim 255: Pardus masaüstü ve sanallaştırma

Sanal makineden ana makineye dönmek için fare ya da klavyeden sanal makine penceresinin sağ altında görülen atanmış ana makine tuşuna (**sağ Ctrl** tuşu) basabiliriz. Eğer pencere yerine tam ekran çalışıyorsak pencere görünümü için **sağ Ctrl+F** tuş kombinasyonlarını kullanabiliriz.

Klavye Kısayol Tuşları

Pencere yönetim kısayolları : **Ayarlar > Pencere Yöneticisi > Klavye**

Uygulama kısayolları : Ayarlar > Klavye > Uygulama Kısayolları

Eylem

Kısayol

Pencere denetim/işlem menüsü	Alt + Boşluk
İptal/kaçış/çıkış	Esc
Pencereler arası geçiş	Alt + Sekme (Tab)
Pencereyi kapat	Alt + F4
Pencereyi yatayda büyüt	Alt + F5
Pencereyi yapıştır	Alt + F6
Pencereyi taşı	Alt + F7
Pencereyi boyutlandır	Alt + F8
Pencereyi sakla	Alt + F9
Pencereyi büyüt	Alt + F10
Tam ekran	Alt + F11
1. Çalışma alanı	Ctrl + F1
2. Çalışma alanı	Ctrl + F2
n. Çalışma alanı	Ctrl + F(n)
Pencereyi 1. çalışma alanına taşı	Ctrl + Alt + 1
Pencereyi 2. çalışma alanına taşı	Ctrl + Alt + 2
Pencereyi n. çalışma alanına taşı	Ctrl + Alt + n (sayı)
Masaüstünü göster	Ctrl + Alt + D

Uygulama Kısayolları

Uygulama

Kısayol

Uygulamalar Menüsü (Whisker Menu)	Super	
Dosya Yöneticisi	.Super + F	
Tarayıcı	.Super + W	
Mail Okuyucu	.Super + M	
Uçbirim Öykünücüsü	.Super + T	
Kabuk	.Ctrl + Alt + F1	
Pencere Yöneticisine dönüş	.Ctrl + Alt + F7 / F8	
Mousepad Editör	.Super + E	
Uygulama Bulucu	.Super + R / Alt + F3 / Alt + F2	
Görüntü Ayarları	.Super + P	
Tıklayarak uygulama sonlandırma -xkillCtrl + Alt + Esc		
Ekran Kilitleme	.Ctrl + Alt + L / Super + L	
Uygulamalar sağ tuş menüsü	.Alt + F1	
Ekran Görüntüsü Yakalama	.PrintScreen	
Masaüstü sağ tuş menüsü	.Ctrl + Esc	

Terimler / Kısaltmalar

Kısaltma Terim	Açılımı	Türkçe Açıklama
APT	Advanced Package Tool	Debian tabanlı dağıtımlarda kullanılan paket yönetim sistemidir.
Bash	Bourne Again SHell	Komut satırı ortamı ve bu ortamda çalışan betik dilidir.
BCC	Blind Carbon Copy	Gizli e-posta alıcıları
BIOS	Basic Input-Output System	Temel Giriş-Çıkış Sistemi : İşletim Sistemi yüklenmeden önce fiziksel ortamı tanımlayan yazılım
Bluetooth		Kısa mesafe radyo frekansı iletişim standardı
Catfish		Bir dosya arama yazılımı
CC	Carbon Copy	E-Posta bilgi / ilgi alıcıları
CD	Compact Disc	Yoğun Disk (veri depolama ortamı)
Cinnamon		X Pencere Sistemi için ücretsiz ve açık kaynaklı bir masaüstü ortamıdır.
CLI	Command Line Interface	Komut satırı arayüzü -Terminal-
Console		Uçbirim / konsol /terminal
CUPS	Common UNIX Printing System	MacOS ve diğer UNIX® benzeri işletim sistemleri için geliştirilmiş, İnternet Yazdırma Protokolünü (IPP) kullanan açık kaynaklı yazdırma sistemi.
Debian		Bir Özgür İşletim Sistemi Dağıtımı.
Deepin		X Pencere Sistemi için ücretsiz ve açık kaynak bir masaüstü ortamıdır.
Desktop		Masaüstü
DHCP	Dynamic Host Configuration Protocol	Ağ adreslerini otomatik olarak atayan protokol
DNS	Domain Name System	Alan Adı Sistemi
DualBoot		Bir bilgisayara yan yana iki işletim sistemi yüklenmesi durumunda, seçilen sistemin açılabilmesi işlemidir.
DVD	Digital Versatile Disc	Çok Amaçlı Sayısal Disk
Kısaltma Terim	Açılımı	Türkçe Açıklama
-------------------	---	--
e-mail		Elektronik posta
Enlightenme nt		X Pencere Sistemi için ücretsiz ve açık kaynak bir masaüstü ortamıdır.
Evince		Bir PDF görüntüleme yazılımı.
Evolution		Takvim, iş listesi gibi özellikleri ile bir kişisel bilgi yöneticisi ve e-posta istemcisidir.
Ext2/3/4	Extended Filesystem - version-	Genişletilmiş Dosya Sistemi
Free Software		Özgür Yazılım: Bir kısıtlamaya bağlı olmaksızın herkesçe erişilebilen, kullanılabilen, değiştirilebilen ve paylaşılabilen kısaca kullanıcıya ve topluma saygı duyan yazılımlardır.
FS	File System	Dosya Sistemi
FTP	File Transfer Protocol	Dosya Aktarım Protokolü
GDebi		Debian sistemlerde paket kurucu bir uygulama
GIMP	GNU Image Manipulation Program GNU Projesi kapsamında geliştirilen piksel tabanlı özgür ve ücretsiz bir görü işleme yazılımı.	
GNOME	GNU Network Object Model Environment (eski)	GNU Projesi kapsamında geliştirilen açık kaynak kodlu, bir özgür masaüstü ortamı.
GNU	GNU is Not Unix	GNU's Not Unix (GNU, Unix Değildir) ifadesinin özyinelemeli bir kısaltması olan özgür bir işletim sistemi yaratmak için başlatılmış proje.
GParted		Bir disk bölümleme aracıdır.
GRUB	Grand Unified Bootloader	Bilgisayar açılışında işletim sistemlerini yüklemeye yarayan özgür bir önyükleme yazılımdır.
GTK	Gimp ToolKit /GNOME Grafiksel kullanıcı arayüzü geliştirme araç Toolkit) takımı	
GUI	Graphical User Interface	Grafiksel Kullanıcı Arayüzü
GZip		GNU Projesi kapsamında geliştirilen bir dosya sıkıştırma yazılımıdır.
HTTP	Hyper-Text Transfer Protocol	Hiper-Metin Transfer Protokolü

Kısaltma Terim	Açılımı	Türkçe Açıklama
HTTPS	HTTP Secure	Güvenli Hiper Metin Transfer Protokolü
IP	Internet Protocol	Genel Ağ Protokolü
IPP	Internet Printing Protokol	İnternet Yazdırma Protokolü
ISO	International Organization for Standardization (A bootable file format)	DC/DVD Dosya biçimi
KDE	K Desktop Environment	-K Masaüstü Ortamı- X Pencere Sistemi için ücretsiz ve açık kaynak bir masaüstü ortamıdır.
Kernel	Kernel	Çekirdek: Sistemde tam kontrole sahip olan yazılım.
Ksh	Korn Shell	David Korn tarafından yazılan Unix kabuğu.
LibreOffice		OpenDocument standardını destekleyen özgür ofis yazılımı üretmeyi ve geliştirmeyi amaçlayan bir vakıf olan The Document Foundation tarafından OpenOffice.org temel alınarak geliştirilmiş, tüm platformlarda çalışan özgür ofis yazılımları paketidir.
Linux		Unix türevi işletim sistemi çekirdeği.
LO Base	LibreOffice Base	LibreOffice Veritabanı : Veri tablolarımız için form oluşturma, raporlama, sorgulama, ilişkilendirme işlemlerini gerçekleştirebileceğimiz veritabanı uygulamasıdır.
LO Calc	LibreOffice Calc	LibreOffice Hesap Tablosu : Tablo verilerimiz üzerinde hesaplama, filtreleme, raporlama ve grafik olarak görüntüleme işlemleri yapabileceğimiz LibreOffice bileşenidir.
LO Draw	LibreOffice Draw	LibreOffice Çizim : Diyagram, akış çizelgesi, organizasyon şeması ve hatta 3B nesne çizimleri yapabildiğimiz çizim uygulamasıdır.
LO Impress	LibreOffice Impress	LibreOffice Sunum : LibreOffice' in yazı efektleri ve görsel/işitsel nesnelerle etkileyici tanıtımlar yapabileceğimiz sunum hazırlama aracıdır.

Kicaltma	Acılımı	Türkçe Açıklama
Terim	Açınını	Tu kçe Açıklama
LO Math	LibreOffice Math	LibreOffice Formül : Kelime işlem programlarında yazılması çok güç olan birden fazla satırdan oluşan ve hatta özel simgeler içeren formülleri hızlı biçimde düzenlememizi sağlayan LibreOffice uygulamasıdır.
LO Writer	LibreOffice Writer	LibreOffice Kelime İşlemci: Basit bir dilekçeden binlerce sayfalık profesyonel görünümlü belgelere kadar oluşturabileceğimiz bir kelime işlem programıdır.
Ipadmin	Line Printer Admin	Yazıcı yapılandırma komutu ve grubu.
LXQt	Qt port of LXDE	X Pencere Sistemi için ücretsiz ve açık kaynaklı hafif bir masaüstü ortamıdır.
MAC Address	Media Access Control Address	Ağ aygıtı fiziksel adresi
Mate		X Pencere Sistemi için ücretsiz ve açık kaynak bir masaüstü ortamıdır.
MIME	Multipurpose Internet Mail Extensions	Çok amaçlı İnternet Posta Eklentileri: E- posta uygulamaları aracılığıyla gönderilecek olan iletiye çeşitli türdeki içeriği eklemek için kullanılan bir İnternet standardıdır.
Mousepad		Basit bir metin düzenleme yazılımıdır.
Net	Network	Ağ
NTP	Network Time Protocol	Ağ Zaman Protokolü
ODF	OpenDocument Format	Kısaca OpenDocument ya da tam adıyla OASIS OpenDocument XML biçimi; sayısal ortamda metin, hesap tablosu, çizim ve sunu gibi belgelerinizi saklamaya yarayan, XML tabanlı bir açık ve özgür belge standardıdır.
Open Source		Açık Kaynak: Özgür yazılımlar gibi herkes tarafından serbestçe erişilebilen, kullanılabilen, değiştirilebilen ve paylaşılabilen yazılımlar geliştirme metodolojisi.
OS	Operating System	İşletim Sistemi: Donanım ve uygulama yazılımlarının yönetilmesini ve denetlenmesini sağlayarak cihazları/sistemleri kolay kullanılabilir kılan yazılımlardır.

Kısaltma Terim	Açılımı	Türkçe Açıklama
Partition		Bölüm -disk bölümü-
Pinta		Bir resim düzenleme yazılımıdır.
POP	Post Office Protocol	E-posta alımında kullanılan bir iletişim protokolüdür.
PPD	Postscript Printer Description	Postscript Yazıcı Tanımı
Qt	Q T oolkit	Birden çok platformu destekleyen bir grafiksel kullanıcı arayüzü geliştirme araç takımıdır.
Quake		Bir Uçbirim Öykünücüsü -Terminal yazılımı-
RAM	Random Access Memory	Rastgele erişimli geçici hafıza
root		Sistem yöneticisi kullanıcı adı
root (<i>I</i>)		Dosya sistemi kök dizini
SCSI	Small Computer System Interface	Sabit Disk, CD sürücü, tarayıcı, yazıcı gibi aygıtları paralel arabirim standartlarından daha uyumlu ve gelişmiş bir şekilde kontrol eden standart.
Sh	SHell	Kabuk – Terminal -Uçbirim
Smb	Samba	*nix ve Linux sistemler ile Windows sistemleri arasında dosya ve yazıcı paylaşım servisi.
SMTP	Simple Mail Transfer Protocol	Basit Posta Aktarım Protokolü
Swap		Takas alanı: Diskin bir bölümünü RAM - bellek - gibi kullanmamızı sağlayan biçim.
Synaptic		APT paket yönetim sistemini kullanan Debian ve Debian tabanlı GNU/Linux dağıtımları için grafiksel kullanıcı arayüzü (GUI) sunan bir paket yönetim aracıdır.
TAr	Tape AR chive	Açık kaynak kodlu bir belge arşivleme biçimidir.
ТСР	Transmission Control Protocol	Aktarım Denetim Protokolü
TDF	The Document Foundation	n OpenDocument standardını destekleyen ofis uygulamaları ve birlikte çalışabilirlik hizmetlerini üretmeyi ve yaygınlaştırmayı hedefleyen bir vakıftır.

Kısaltma Terim	Açılımı	Türkçe Açıklama
Terminator		Bir Uçbirim Öykünücüsü -Terminal yazılımı
Thunar		Bir dosya yöneticisi programı.
Thunderbird		E-posta alma/gönderme programı.
Tilda		Bir Uçbirim Öykünücüsü -Terminal yazılımı
Touchpad		Dokunmatik yüzey
UID	User Identifier-Unique ID	Kimlik Numarası-Benzersiz kimlik numarası.
Unity		X Pencere Sistemi için ücretsiz ve açık kaynak bir masaüstü ortamıdır.
URI	Uniform Resource Identifier	Tam Kaynak Adresi.
UUID	Universally Unique IDentifier	Benzersiz bölüm numarası -disk
Virtualization		Sanallaştırma.
VLC	VideoLan Client	Bir medya ortamı oynatıcısı
VM	Virtual Machine	Sanal Makine
Whisker		Xfce uygulamalar menüsü
Xfburn		Bir CD/DVD yazma yazılımı
XFCE	XForms Common Enviroment	X Formları Ortak Ortamı : X Pencere Sistemi için ücretsiz ve açık kaynak bir masaüstü ortamıdır.
Xsane		Bir belge tarama yazılımı
Zip		Bir veri sıkıştırma ve arşivleme biçimidir.

Kaynakça

Writer: Şenol ALDIBAŞ, LibreOffice Writer, 2011 Calc: Şenol ALDIBAŞ, LibreOffice Calc, 2011 Impress: Şenol ALDIBAŞ, LibreOffice Impress, 2011 Draw: Şenol ALDIBAŞ, LibreOffice Draw, 2011

Web Kaynakları :

Özgür Yazılım - gnu.org

Özgür Yazılım Vakfı - fsf.org

<u>Açık Kaynak - opensource.org</u>

Linux Çekirdeği Arşivi - kernel.org

Özgür Bir İşletim Sistemi - debian.org

Xfce Masaüstü Ortamı - xfce.org

Açık Kaynak Masaüstü Destek Platformu - freedesktop.org

Anadolu Parsı - pardus.org.tr

Vikipedi Özgür Ansiklopedi - wikipedia.org

GNU/Linux Belgelendirme Çalışma Grubu - belgeler.org

Resim İndeksi

Resim 1: Uçbirim Öykünücüsü (Terminal Emulator)	.12
Resim 2: Arayüz seçimi	.13
Resim 3: Kullanıcı oturumu açma	.13
Resim 4: Cinnamon arayüzü	.14
Resim 5: Gnome arayüzü	.15
Resim 6: KDE arayüzü	.16
Resim 7: Pardus Masaüstü	.17
Resim 8: Panel	.18
Resim 9: Ayarlar	.19
Resim 10: Uygulamalar menüsü	.19
Resim 11: Masaüstü arkaplan ayarları	.20
Resim 12: Masaüstü sağ tuş menüsü ayarları	.21
Resim 13: Masaüstü simge ayarları	.22
Resim 14: Panel	.25
Resim 15: Uygulamalar menüsü	.26
Resim 16: Başlatıcıyı düzenle	.26
Resim 17: Uygulamalar menüsü: Görünüm	.27
Resim 18: Uygulamalar menüsü: Simge görünümü	.28
Resim 19: Uygulamalar menüsü: Panel düğmesi	.28
Resim 20: Uygulamalar menüsü: Davranış	.29
Resim 21: Uygulamalar menüsü: Komutlar	.30
Resim 22: Uygulamalar menüsü: Komutları ara	.31
Resim 23: Pencere düğmeleri	.32
Resim 24: Pencere düğmeleri -Gruplandırma	.33
Resim 25: Ses düzeyi	.35
Resim 26: Ses denetimi -Çalma ayarları	.35
Resim 27: Ses denetimi -Kayıt	.35
Resim 28: Ses denetimi - Çıkış aygıtları	.36
Resim 29: Ses denetimi - Giriş aygıtları	.36
Resim 30: Ses denetimi - Yapılandırma profilleri	.36
Resim 31: Panel tercihleri -Görünüm	.37
Resim 32: Panel -Görünüm.	.38
Resim 33: Panel -Ögeler	.38
Resim 34: Dizin eklentisi	.39
Resim 35: Yerler	.39
Resim 36: Notlar	.40
Resim 37: Çalışma alanına taşı	.40
Resim 38: Görünüm - Tema	.41
Resim 39: Görünüm -Simgeler	.41
Resim 40: Görünüm -Yazıtipi	.42
Resim 41: Görünüm -Ayarlar	.42
Resim 42: Pencere yöneticisi -Stil	.43
Resim 43: Thunar penceresi - Kapat düğmesi	.43
Resim 44: Tüm çalışma alanlarında göster	.44
Resim 45: Süpür / topla	.44
Resim 46: Pencere denetim menüsü	.44
Resim 47: Pencere Yöneticisi: Klavye kısayolları	.45
Resim 48: Pencere Yöneticisi -Odak	.45
Resim 49: Pencere Yöneticisi -Odak	.46
Resim 50: Pencere Yöneticisi İnce Ayarları: Gezinme	.46

	. –
Resim 51: Bildirim görüntülenme ayarları	47
Resim 52: Uygulama bildirim ayarları	48
Resim 53: Bildirim geçmişi	48
Resim 54: Hakkımda.	49
Resim 55: Bağlantı bilgileri	50
Resim 56: Aŭ haŭlantilari düzenle	50
Resim 57: Bağlantı avarları düzenle: Genel	51
Resim 58: Bağlantı ayarları düzenle: Kablosuz hağlantı	51
Docim 50: Dağlantı ayarları düzenle: Kablosuz bağlantı güvenliği	
Desim 60: Boğlantı ayarları düzenle: IDv4 əverləri	
Resim 60. Baylanı ayanan uuzenie. IPV4 ayanan	
Resim 61. Ay baylanti bilgilen	53
Resim 62: Bluetooth Bagdaştırıcıları	53
Resim 63: Bluetooth aygitlari	54
Resim 64: Aygit kurulum asistani	54
Resim 65: Ekran kullanma seçenekleri	55
Resim 66: Ekranları yapılandır	55
Resim 67: Ekran yapılandırma profilleri	57
Resim 68: Güç Yöneticisi: Genel ayarlar	58
Resim 69: Güç Yöneticisi: Sistem ayarları	
Resim 70: Göc Yöneticisi: Ekran avarları	59
Resim 71: Güc Yöneticisi: Güvenlik avarları	60
Resim 72' Güç Yöneticisi' Avgıtlar	
Resim 73: Fare ve Dokunmatik Yüzev: Avgutlar	62
Resim 70: Fare ve Dokunmatik Yüzey: Nygitial	62
Desim 75: Earo vo Dokunmatik Vüzev: Dokunmatik	02 63
Resim 75: Fare ve Dokunmatik Yüzev: Toma	03
Resim 70. Fale ve Dokullillalik fuzey. Tellia	03
Resim 77. Klavye ayanan. Davranış	04
Resim 78: Klavye: Uygulama kisayollari	64
Resim 79: Klavye duzeni ayarlari	65
Resim 80: Klavye duzeni ekle	65
Resim 81: Kaldırılabilir Sürücüler ve Ortam: Depolama	66
Resim 82: Renk profili	66
Resim 83: Yazıcılar	67
Resim 84: Yazıcı tam kaynak adresi	67
Resim 85: Yazıcı ekle - Sürücü veritabanı	68
Resim 86: Yazıcı ekle: Yazıcı modeli	68
Resim 87: Yazıcı ekle: PPD dosyası seç	69
Resim 88: Yazıcı ekle: Ağ vazıcısı bul	69
Resim 89: Yazıcı ekle: SAMBA üzerinden Windows vazıcısı	70
Resim 90' Yazıcı ekle: Tanımlama	
Resim 91: Varsavilan vazicivi belirleme	71
Resim 92: Yazıcı özellikleri	72
Resim 92: Frisilehilirlik: Vardımcı teknolojiler	73
Docim 04: Ericilobilirlik: Klowo	73
Resili 94. Elişilebilirlik. Klavye	73
Resim 95. Engliebilinik. Fale	74
Resim 96: Kullanici bilgileri	
Resim 97: Kullanicilar ve Grupiar	
Resim 98: Yeni kullanıcı oluştur	76
Resim 99: Kullanici parolasi belirleme	76
Resim 100: Kullanıcı iletişim bilgileri	77
Resim 101: Kullanıcı ayrıcalıkları	77
Resim 102: Kullanıcı gelişmiş ayarları	78

Resim	103: Kullanıcı hesap tipi değiştirme	.79
Resim	104: Kullanıcılar ve Gruplar: Parola değiştir	.79
Resim	105: Parola değiştir	.80
Resim	106: Grup ekle	.81
Resim	107: Oturum ve Başlangıç ayarları	.81
Resim	108: Oturum ve Başlangıç: Otomatik başlayacak uygulamalar	.82
Resim	109: Oturum ve Başlangıç: Kaydedilen oturum	.83
Resim	110: Oturum ve Başlangıç: Kaydedilen oturumlar	.83
Resim	111: Oturum ve başlangıç: Gelişmiş	.83
Resim	112: Zaman ve Tarih	.84
Resim	113: Öntanımlı İnternet uygulamaları	.85
Resim	114: Öntanımlı Dosya Yöneticisi ve Uçbirim	85
Resim	115: Dosya tipi uygulama ilişkilendirme: MIME	.86
Resim	116: Birlikte Aç	.86
Resim	117: Pardus Java Kurucu	87
Resim	118: Pardus ve sistem hakkında bilgi	.87
Resim	119: Aktif kullanıcı "Ev" dizini	.89
Resim	120: Home : Kullanıcı ev dizinleri	.89
Resim	121: Sistemin Kök -root- dizini	.90
Resim	122: GNU/Linux dosya sistemi hiyerarşisi	.90
Resim	123: Thunar Dosya Yöneticisi	.91
Resim	124: Yan pencere gözü - Ağaç görünümü	.92
Resim	125: Dosya yöneticisi: Yan bölme simge boyutu	.93
Resim	126: Thunar Dosya Yöneticisi: Sıkı görünüm.	94
Resim	127: Thunar Dosya Yöneticisi: Liste -detaylı- görünümü	94
Resim	128: Görünüm: Sütunları yapılandır	95
Resim	129: Dosya yöneticisi - Liste -detay- görünümü	.95
Resim	130: Dosya Yöneticisi: Görünüm seçenekleri	.96
Resim	131: Dosya oluştur	.98
Resim	132: Ctrl + Fare ya da Ctrl + Boşluk ile seçme	.99
Resim	133: Fare ile çerçeve içerisine alarak seçme1	.00
Resim	134: "Seçimi tersine çevir" ile seçme1	.00
Resim	135: Örüntüyle seç	.01
Resim	136: Örüntüyle seç: içinde "a" geçen .svg dosyaları1	.01
Resim	137: Dosya > Gönder	.02
Resim	138: Toplu yeniden adlandırma: Ara ve değiştir1	.03
Resim	139: Toplu yeniden adlandırma: BÜYÜK harf / küçük harf1	.04
Resim	140: Toplu yeniden adlandırma: Karakterleri sil	.04
Resim	141: Toplu veniden adlandırma: Numaralandır1	.05
Resim	142: Toplu veniden adlandırma: Tarih / saat ekle1	.05
Resim	143: Toplu yeniden adlandırma: Ekle / üstüne yaz1	.06
Resim	144: Toplu yeniden adlandırma: Müzik etiketleri1	.06
Resim	145: Liste görünümü1	.07
Resim	146: Dosya erişim izinleri	.08
Resim	147: Dosya özellikleri: İzinler1	.08
Resim	148: Dosya-klasör izinlerine göre amblemler1	.09
Resim	149: Amblemler	.09
Resim	150: Dizin izinleri davranışı1	.09
Resim	151: Dosya sıkıştırma	L10
Resim	152: Arşiv Yöneticisi1	L10
Resim	153: Catfish: Dosya arama1	111
Resim	154: Arama veritabanı güncelle1	111

Resim 155: Arama sonuçları	112
Resim 156: Arama sonuçları -küçük resimler	112
Resim 157: Disk kullanım istatistikleri	113
Resim 158: Diskler	114
Resim 159: Biçimlendirme seçenekleri	115
Resim 160: Disk Özellikleri	116
Resim 161: Dosya Yöneticisi: Çıkarılabilir aygıt	116
Resim 162: Disk bölümü düzenleyici -GParted	
Resim 163: Yeni bölüm oluştur.	117
Resim 164: Synaptic Paket Yöneticisi	119
Resim 165: Ekran görüntüsü al	.120
Resim 166: Pardus Paket Kurucu	.121
Resim 167: GDebi Paket Kurucu	.121
Resim 168: Görev Yöneticisi	.123
Resim 169: Görev Yöneticisi: Uygulama bilgileri	.123
Resim 170: Görev Yönetisisi ayarları	.124
Resim 171: Uvgulama sonlandırma	.124
Resim 172: Mousepad metin editörü	.125
Resim 173: Pinta resim editörü.	.125
Resim 174: Cizim - Drawing-	.126
Resim 175: Ekran görüntüsü vakalama	.126
Resim 176: Belge PDF Görüntülevici	.127
Resim 177: PDF Okuvucu: Evince	.127
Resim 178: VLC Medva Ovnaticisi	.128
Resim 179: Notlar	.128
Resim 180: Xsane	.128
Resim 181: Xfburn	.129
Resim 182: Uvgulama Bulucu	.129
Resim 183: Gimp - GNU Image Manipulation Program : GNU Görüntü İsleme Yazılımı.	.130
Resim 184: Thunderbird Mail	.131
Resim 185: Thunderbird -Hesap ekle	.131
Resim 186: Thunderbird -Hesap avarlari	.132
Resim 187: Thunderbird: Sunucu avarları	.133
Resim 188: Thunderbird -Kopvalar ve dizinler: Kopva gönderi secenekleri	.133
Resim 189: Thunderbird: Yeni ileti	.134
Resim 190: Evolution Mail	.135
Resim 191: Evolution Mail: Yeni ileti	.136
Resim 192: Ucbirim Övkünücüsü	.136
Resim 193: Pardus Hosgeldiniz: Tema secimi	.137
Resim 194: Pardus Güc Yöneticisi	.137
Resim 195: Pardus Yazılım Merkezi	.138
Resim 196: Arama	.138
Resim 197: Pardus Depo'da ara	.139
Resim 198: Pardus Yazılım Merkezi: Uvgulama detavları	.139
Resim 199: Pardus Yazılım Merkezi: Güncelle	.140
Resim 200: Yazılım Merkezi: Uvgulama öner	.141
Resim 201: Pardus Yazılım Merkezi: Avarlar	.141
Resim 202: Pardus Paket Kurucu	.142
Resim 203: Disk Kalıbı Yazıcı	140
Desim 204: Develue LICD Disimlendiriai	.142
Resim 204. Parque USB Bicimienginci	.142
Resim 204: Pardus USB Biçimlendinci Resim 205: Pardus Java Kurucu	.142
Resim 204: Pardus OSB Biçimendinci Resim 205: Pardus Java Kurucu Resim 206: LibreOffice Writer -Kelime İşlemci	.142 .143 .143 .146

Resim 207	7 [.] LibreOffice Calc -Hesan Tablosu	147
Resim 208	2 LibreOffice Impress - Sunum	148
Resim 200	) LibreOffice Draw -Cizim	149
Resim 210	): LibreOffice Math -Formül	150
Resim 211	: LibreOffice Base -Veritaban	151
Resim 212	$P \in FTAP19$ ekran görüntüsü -GNOME	152
Resim 212	2. Etan5 v okran görüntüsü -KDF	152
Resim 21	I: Eta kavit aracı	152
Resim 21	5: Eta kayit dincelleme	15/
Desim 216	S. Eta Kaylt guncellenne	15/
Dosim 21	7. Ekran karartma	155
Resim 21	· EKIAII KAIAIIIIA	155
Resim 210	). Eld USD Kayil	155
Resim 21	9. Kalekou -QR- ile olulum açma	120
Resim 220	). VIIIUAIBOX ANA EKIANI	128
Resim 22.	.: Yeni sanai makine ekie	159
Resim 222	2. Yeni sanai makine ekie: Bellek miktari ayirma	160
Resim 223	3: Yeni sanal makine ekle: Sabit disk ekleme	160
Resim 224	E Yeni sanal makine ekle: Sabit disk türü seçimi	161
Resim 225	5: Yeni sanal makine ekle: Disk dosyası boyutu kullanımı	161
Resim 226	6: Yeni sanal makine ekle: Disk dosyası boyutu miktarı	162
Resim 227	': Sanal makine ayarları	163
Resim 228	8: Yeni sanal makine ekle: Kalıp dosyası seçimi	163
Resim 229	): Pardus kurulumu: Dil seçimi	164
Resim 230	): Pardus kurulumu: Yükleyici seçimi	165
Resim 232	.: Pardus kurulumu: Konum seçimi	165
Resim 232	2: Pardus kurulumu: Klavye dili ve düzeni	166
Resim 233	3: Pardus kurulumu: Bilgisayar adı	166
Resim 234	I: Pardus kurulumu: Kullanici bilgisi	167
Resim 235	5: Pardus kurulumu: Kullanıcı adı	167
Resim 236	): Pardus kurulumu: Kullanıcı parola bilgisi	168
Resim 237	7: Pardus kurulumu: Disk bölümleme	168
Resim 238	8: Pardus kurulumu: Disk bölümleme : Bölümleme vardımcısı	169
Resim 239	): Pardus kurulumu: Disk bölümleme : Onav	169
Resim 240	): Pardus kurulumu: Disk bölümleme : Bölüm secimi	170
Resim 242	: Pardus kurulumu: Disk bölümleme : Yeni bölüm.	170
Resim 242	P Pardus kurulumu: Disk bölümleme · Bölüm bovutu	170
Resim 243	R Pardus kurulumu: Disk bölümleme : Bölüm türü	171
Resim 244	l: Pardus kurulumu: Disk bölümleme : Bölüm konumu	171
Resim 24	5 Pardus kurulumu: Disk bölümleme : Bölüm avarları	171
Resim 240	S Pardus kurulumu: Disk bölümleme : Avarları kaydet	172
Resim 240	7. Pardus kurulumu: Disk bölümleme : Takas alanı uvarısı	172
Resim 247	2: Pardus kurulumu: Disk bölümleme : Takas alarıl uyarısı	172
Dosim 240	): Pardus kurulumu: Öpyüklovici kurulumu	172
Resim 24:	). Parlus kurulumu: Önyükleyici için diçk çeçimi	174
Resim 250	). Paluus kurulumu: Kurulum tamamlandu	174
RESIII 25.	L. Faluus Kululullu. Kulululli tälllällillällul	174 171
	. Faluus Kululullu. Tella seçilli	175 175
Resim 25	b. Paruus kurulumu. Klavye ayanan	175
Resim 254	H. Paruus kurulumu: Goruntu ayarlari	170
Resim 255	b: Pardus masaustu ve sanallaştırma	1/6

Alfabetik Dizin

Açık Kaynak -Open Source	9
Ağ Ayarları	50
Ağ Yazıcısı	69
Bash	12
Bildirim Avarları	47
Bluetooth Bağdastırıcıları	53
Cinnamon	14
CLIPS	72
Deno Kavrami	118
Disk Bölümü Düzenlevicisi	117
Disk Kullanım İstatistikləri	112
Disk Künarimi Istatistikien	110
Disk foneumi	11 <i>1</i>
	114
Donanim Ayariari	50
Dosya Arama	111
Dosya Arşıvleme	110
Dosya Erişim İzinlerini Belirleme	107
Dosya Ismi Değiştirme	103
Dosya Seçme Yöntemleri	99
Dosya Silme ve Geri Alma	102
Dosya Taşıma ve Kopyalama	101
Dosya Tipine Göre Uygulama Ayarları	85
Dosya ve Klasör oluşturma	97
Dosya Yöneticisi	91
Dosya Yöneticisi Ayarları	47
Dosya Yönetimi	88
Durum Cubuğu	97
Durum Tepsisi	34
Ekran Avarları	55
Ekran Görüntüsü	126
Erisilebilirlik Secenekleri	73
Eta Ekran Karartma	
Eta Kalem	153
Eta Karekod (OR) Oturum Acma	156
Eta Kavit Doğrulama	153
Eta Klavve	<u>15</u> 7
Eta LISB Kavit	
Evinco	±JJ 107
Evolution Mail	125
	دى دى
Fale ve Dokulimalik Yuzey	20
	113
GDebi Paket Kurucu	121
GIMP Goruntu Işleme Programı	130
GNOME	15
GNU/LINUX	11
GNU/Linux Dosya Sistemi	88
GNU/Linux Dosya Sistemi Hiyerarşisi	89
Görev Yöneticisi	123

Görünüm Ayarları	41
GParted	117
Grafiksel Kullanıcı Arayüzü	13
Güç Yöneticisi Ayarları	58
Kabuk -Shell	11
Kaldırılabilir Sürücüler ve Ortam Ayarla	rı66
KDE	16
Klavye	64
Kullanıcı bilgileri	49
Kullanıcı Bilgileri7	4, 77
Kullanıcı Ekleme	76
Kullanıcı Hesap Tipi Değiştirme	79
Kullanıcı Parolası değiştirme	79
Kullanıcı Silme	80
Kullanıcı ve Grup Yönetimi	75
LibreOffice	144
LibreOffice Çizim – Draw	149
LibreOffice Formül – Math	150
LibreOffice Hesap Tablosu – Calc	147
LibreOffice Kelime İşlemci – Writer	146
LibreOffice Sunu - Impress	148
LibreOffice Veritabani - Base	151
Linus Torvalds	11
Masaüstü Tercihleri	20
Mousepad Metin Editörü	125
Notlar.	128
Paket/Yazılım Yönetimi	118
Panel Avarları	25
Panel Özellikleri	25
Panel Tercihleri	37
Pardus Disk Kalıbı Yazıcı	142
Pardus ETAP Uygulamaları	152
Pardus Güc Yönetimi	137
Pardus Hakkında	6, 87
Pardus Hosgeldin	137
Pardus Java Kurucu87	. 143
Pardus Kurulumu	
Pardus Paket Kurucu121	., 142
Pardus Sık Kullanılan Uygulamalar	
Pardus USB Biçimlendirici	143
Pardus Uygulamaları	137
Pardus Yazılım Merkezi	138
PDF Okuyucu	127
Pencere Düğmeleri	32
Pencere Yöneticisi	43
Pencere Yöneticisi İnce Avarları	46
Pinta Resim Editörü	125
PPD	69
PulseAudio	35
Renk Profili	66

Richard Stallman	7	
Ses Ayarları	35	
Sistem Ayarları	73	
Sistem Başlangıç Ayarlarının		
Yapılandırılması	81	
Süreç Yönetimi	123	
Synaptic Paket Yöneticisi	119	
Tarih ve Saat Ayarları	84	
Thunar	91	
Thunderbird Mail	131	
Toplu Yeniden Adlandırma	103	
Uçbirim – Terminal – Komutları İle Paket		
Kurma Kaldırma	122	
Uçbirim Öykünücüsü	136	
URI	67	
Uygulama Bulucu	129	
Uygulama Kurma ve Kaldırma	118	

	~~~
Uygulamalar Menusu	
VLC Medya Oynaticisi	128
Whisker.	26
Xfburn	129
Xfce	17
Xfce Ayarlar	19
Xfce Ayarlar Editörü	86
Xsane.	128
Yazıcı Ayarları	67
Yeni Grup Ekleme	81
Yerler	
Calışma Alanları	40
Calisma Ortamının Avarlanması	20
Čekirdek -Kernel	11
Ċizim	126
Öntanımlı Uygulamalar	85
Özgür Yazılım -Free Software	7
<u> </u>	